

USĀNIRUDDHA

EDITED BY

PANDIT S. SUBRAHMANYA SASTRI

AND

DR. C. KUNHAN RAJA

The Adyar Library Series No. 42

GENERAL EDITOR :

G. SRINIVASA MURTI, B.A., B.L., M.B. & C.M., VAIDYARATNA

Director, Adyar Library

USĀṆIRUDDHA OF RĀMAPĀṆIVĀDA
A PRAKRIT POEM

USĀNIRUDDHA

A PRAKRIT POEM IN FOUR CANTOS

BY

RĀMAPĀNIVĀDA

EDITED BY

PANDIT S. SUBRAHMANYA SASTRI

AND

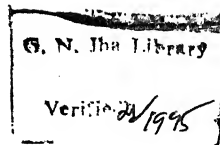
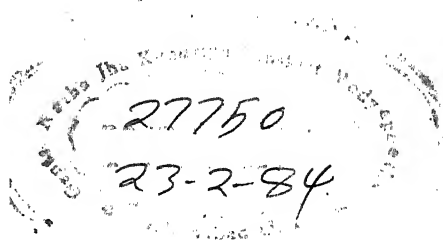
DR. C. KUNHAN RAJA

THE ADYAR LIBRARY

1943

H
082.7
USA / U.R

Price

Printed by
C. SUBBARAYUDU,
AT THE VASANTA PRESS,
ADYAR, MADRAS

PREFACE

THIS is the first time that the Adyar Library includes a Prakrit work in its series. This edition is based on a palm-leaf Manuscript and also on a transcript kept in the Government Oriental Manuscripts Library, Madras. It is a matter of great regret to me that Pandit S. Subrahmanya Sastri, who collaborated with me in the edition and who completed the major part of the work, passed away before the book could be published. I record here my sincere gratitude to him for his great help in bringing out this edition. His learning and experience in editing works would have been a very valuable aid to me in preparing the notes and in writing the Introduction, if he had lived to give me his advice and guidance.

In noticing the author's work *Mukundasataka* in the Introduction on p. xix ff, I had said that the temple is at Irinjalakuda. It is based on a wrong information. The temple is very near my palace, and belongs to my family.

Mr. K. Ramachandra Sarma, who is on the staff of the Library, assisted Pandit Subrahmanya Sastri in preparing the press copy of the text and in reading through the proofs. He prepared the two indices, one

of verses and the other of words, added to this edition. Mr. K. Madhava Krishna Sarma, M.O.L., who was on the staff of the Library and who is now Curator of the Anup Sanskrit Library, Bikaner, also had rendered some help in bringing out this edition when he was in the Library. Mr. H. G. Narahari, M.A., also on the staff of the Library, has helped me in passing the proofs of the Notes and of the Introduction. I express my thanks to all of them for their help which has made my share of the work much easier. I regret that by an oversight, the heading appeared as Usāniruddho on a few pages.

Dr. G. Srinivasa Murti, the Honorary Director of the Library, has always given his usual encouragement in this publication, and the Vasanta Press has spared no pains to keep up their high standard of printing and get up. The responsibility for the delay in issuing this book is entirely mine. I record my gratefulness to the University of Madras, both on behalf of the Adyar Library and on my own behalf, for giving me permission to edit this work for the Adyar Library.

Adyar Library
17th Nov. 1943

C. KUNHAN RAJA

CONTENTS

	PAGE
Preface	v
Introduction	ix
Text :	
Canto 1	1
Canto 2	21
Canto 3	41
Canto 4	58
Index of Verses	83
Index of Words	89
Appendix	125

INTRODUCTION

A SMALL portion of this Prakrit poem was published in the Bulletin of the Adyar Library in May 1941 (Vol. V, part 2). Although the printing of the text was finished some time back, the book could not be issued till now for various reasons. My co-editor Pandit S. Subrahmanya Sastri passed away. He had been examining the manuscripts and passing the proofs through the press. The selection of the readings, the mode of printing Prakrit and similar details were being looked into by him. His demise deprived me of a very valuable source of help in editing the work.

The edition is based on a palm-leaf manuscript belonging to the late Pandit S. Subrahmanya Sastri. The copy in the Government Oriental Manuscripts Library, Madras, too has been utilised for the purpose. The palm-leaf manuscript is written in grantha characters. The writing is quite clear and legible.

The manuscript contains the Prākṛtamañjarī which ends on folio 26 b; this poem begins on folio 27 and ends at the foot of folio 76 a. It ends इति उषानिरुद्धे चतुर्थः सर्गः उषानिरुद्धं समाप्तम्. On the next page there is the concluding matter, in four verses.

The leaves are seven inches long and an inch and a half wide, with an average of eight lines a page and an average of twenty-eight syllables a line. There is a hole on either end of the leaf about two inches from the end and,

as is usual in South Indian Manuscripts, a string is put only in the left side hole, the other hole being left blank. On account of those holes, three lines on each page has only about six syllables less (three syllables at each hole).

The writing is quite legible and clear. The manuscript is in a very good condition; there is only a small damage on one or two leaves, being worm-eaten. There is a blank leaf at either end; but there is no wooden board.

The Prakrit verse is first given and then the Sanskrit *chāyā* is written after that. The verses are numbered at the end of the Sanskrit *chāyā*. In printing, the hyphens were added by my co-editor. The nasals in conjunct consonants are uniformly written as *anusvāra* in the manuscript, and they are written as the corresponding nasal of the class of the following letter in printing. The *anunāsikas* at the ends of many words were also introduced in printing. These three features are not found in the manuscript.

In Grantha and in Malayalam, the double consonants are indicated by a circle preceding it. Usually the circle is placed above the preceding syllable. An *anusvāra* is also similarly written. This gives rise to confusion. Thus one cannot say if the word is सिग्घ or सिघ for the Sanskrit सिंह. But in the palm-leaf manuscript utilised for the present edition, the circle is always put *above* the letter if it marks an *anusvāra*, and *after* the letter if it marks the doubling of the following consonant. It is certain that the copy from which the scribe has made this palm-leaf manuscript must have followed this system. The scribe of the present manuscript does not have any intimate familiarity with Prākṛit, and is incapable by himself of keeping up such a distinction consistently.

There are various cases where the script gives rise to confusion, and there are innumerable cases where the scribe

has confused the letters in his original. In many cases one is not sure if there is an ई mark above a consonant or whether it is इ. The इ mark is a semi-circle above and if a small loop is made inside in the beginning, it becomes an ई mark. This loop and the small circle to mark *anusvāra* have been confused. There are few cases where the scribe has not confused व and प, which are very similar in Malayalam and Grantha (also in Telugu and Kannada). It must be said that there are very few cases where he has written व or प in its proper place; व is nearly always written as प, and प is nearly always written as व. भ and द, इ and ऌ, ण and अ are other pairs where also the scribe makes confusions.

In a few cases, the scribe mistakes a syllable for an identical syllable that comes a little later and misses the middle portion. In some cases, he writes the corresponding letter of the Sanskrit equivalent. There are many cases where the scribe writes a wrong letter and scores it off. Sometimes he has detected the mistake when just starting the wrong syllable, and sometimes he has detected it only after finishing it. He usually scores off the wrong letter. Sometimes he draws a horizontal stroke above the letter. When any letter is omitted, it is inserted below the line, between the letters, where it should appear. From these things, it is evident that the scribe had no intimate familiarity with the language and that he was mechanically reproducing the original. He has taken pains to transcribe correctly, and he has still made many mistakes. I have noted the manuscript features in the appendix. The confusion of व and प is not noticed here, as it is a regular feature. The other frequent confusions, like that between ऌ and इ, is not also completely recorded there.

The author of this work, Rāmapāṇivāda is a profound scholar, well-known in Malabar. He has equal command of Sanskrit and Prakrit in writing poems. He presents in his works what may be called Studied Prakrit—Prakrit which he constructs according to the rules of Grammar he has learned. It is not possible to assign his Prakrit to any particular stage in the history of the development of that language. This was the case in Malabar, where Prakrit has always been a static language determined by the rules of Grammar. The great importance of the publication of such Prakrit works lies in revealing a certain phase of the language preserved according to a tradition. It is likely that even when dramas and other works were introduced into such a country, the Prakrit was adapted to what was known as Correct Prakrit. As such one has to be very cautious in assigning a work to any particular age on the basis of the phase of Prakrit represented by manuscripts obtained from that country. This has special reference to the Prakrit of the dramas now very familiar as the works of Bhāsa.

I do not propose to analyse the Prakrit of *Uṣāniruddha*. In the learned Introduction to the publication of his other Prakrit poem, *Kaṃsavaho*, Dr. A. N. Upadhye, its editor has given valuable information about the author's Prakrit in section V (pp. XXXIV—XLVI). There is no need to enter into any discussion on the point here.

The work is divided into four cantos as in *Kaṃsavaho*. Uṣā's dream, Aniruddha being brought to the residence of Uṣā, its detection by her father Bāṇa, his imprisonment and Uṣā's grief thereby form the theme of the first canto. Śrī Kṛṣṇa knows about the fate of his grandson, Aniruddha, and proceeds against Bāṇa; the battle ensues, and Bāṇa's general is defeated; he capitulates and praises Kṛṣṇa. This part of

the story is contained in the second canto. Bāṇa is defeated and S'iva, who was helping Bāṇa, praises Kṛṣṇa. Bāṇa gives away his daughter Uṣā to Aniruddha as his wife, and Kṛṣṇa and his people return to their own city. This is the subject matter of the third canto. The jubilation in Kṛṣṇa's city Dvārāvātī, and the honey-moon of the couple form the theme of the fourth and last canto.

The first canto is in *Upajāti* metre (*Indravajrā* and *Upendravajrā*). The last verse is in *Puṣpitāgrā*. The second canto is in *Viyoginī* metre, up to 66 verses. Then there is a change of metre as follows :

- 67. *Mālinī* (15).
- 68. *Prthvī* (17).
- 69. *Mañjubhāṣinī* (13).
- 70. *Rucirā* (13).
- 71. *S'ārdūlavikrīḍita* (19).
- 72. *Mandākrāntā* (17).
- 73. *Mālinī* (15).

In the third canto the metre is *Puṣpitāgrā*. In the end there is one verse in *Sragdharā*, and another in *Drutavilambita*. The last canto is in *Anuṣṭup* up to verse 72. Then the metres are as follows :

- 73. *S'ārdūlavikrīḍita* (19).
- 74—77. *Vasantatilaka* (14).
- 78. *Mālinī* (15).
- 79. *Vasantatilaka* (14).
- 80. *Prthvī* (17).
- 81. *Hariṇī* (17).
- 82. *S'ārdūlavikrīḍita* (19).

Prof. A. N. Upadhye of Kolhapur has printed the text of this poem in the Journal of the Bombay University for 1941

(Vol. X). He has made use of a transcript prepared from the copy of the work in the Government Oriental Manuscripts Library, Madras, which itself is a transcript from a Manuscript in Malayalam characters. Since he has noted all the features of that Manuscript in his publication, I do not propose to include it here. It will be noted that the concluding verses in the second canto are missing there. Dr. Upadhye has detected the gap; the gap is filled up by the Manuscript utilised in the present edition. The only portion which could not be filled up is the gap of the second half of verse 72 in the last canto. It must be admitted here that without the copy in the Government Oriental Manuscripts Library, Madras, it would not have been possible to bring out this edition, since in the palm-leaf Manuscript utilised, many portions are omitted through the carelessness of the scribe.

Another additional portion available in the palm-leaf Manuscript utilised in this edition is the group of the four concluding verses. They are added after the statement उषानिरुद्धः समाप्तः । But it is by the same scribe who wrote the Manuscript. Thus it must have been genuine, copied from the original and not a later addition or something added, based upon any tradition about this poem being Rāmapāṇivāda's work. The first of these verses definitely assigns the work to Rāmapāṇivāda. The verse is (in Sanskrit *chāyā*) :

काव्यं प्राकृतरूपं घटितमिदं रामपाणिवादेन ।

प्राकृतमार्गोऽगाधो येन सुखं भवेद्बालानाम् ॥

Rāmapāṇivāda is a little-known author, although something about him is now made known to such persons who can understand Malayālam. But he is an author who deserves to be known better. He is one of the few recent authors (being only less than two centuries old, he can be called

recent) who keeps up the tradition of Sanskrit poetry, who can write easy, elegant Sanskrit and Prakrit, who is a great grammarian, who can narrate a story in a very attractive way, who is very happy in his descriptions and who, though following classical style and conventions, is at the same time quite independent and original in his presentation.

Dr. Upadhye has given a list of his works in the introduction to his edition of the *Kaṁsavaho*; a fuller list is given in the edition of Rāmapāṇivāda's *Rāghaviya* in the Trivandrum Sanskrit Series as No. 146. Prof. K. Rama Pisharoti too has dealt with the point in the introduction to his edition of the poem called *Uttararāmacarita* published from the Balamanoor Press, Madras in 1934.

Rāmapāṇivāda was a great scholar and poet, who was a great favourite in the courts of many kings in Malabar at that time, and also in the house of some local chieftains. He mentions these facts in some of his works. It is only from these statements of the author himself that we can get some information about him.

There is a small Sanskrit drama called *Candrikā Vithā*. In the Prologue he says that it was written on the occasion of the "sivarātri" festival at the Triparangode temple in Malabar, which is situated about five miles to the south of the Tirur Railway Station on the South Indian Railway line to Mangalore, 388 miles from Madras. The following is from the Prologue :

अद्य खलु प्रकाशराज्यप्रकाशभूतस्य प्रतापविवेकविद्याविशेषशालिनः
श्रीवीररायमहाराजस्याज्ञया श्रीपरक्रोडनामक्षेत्रमधिवसतः शूलाप्रकीर्तितकीनाशस्य
भगवतः श्रीपरमेश्वरस्य माघकृष्णचतुर्दशीमहोत्सवप्रसङ्गेन संगतायामस्यां
परिषदि मङ्गलग्रामवास्तव्येन रामपाणिवादेन विरचितां चन्द्रिकां नाम वीथिका-
मभिनेतुमभिलषामः ।

The Prakāsarājya is the kingdom called Veṭṭattunāḍ in Malabar. The name of the temple, the name of the festival and the name of the author with his village are given here. The MS. is available in the collection at Trivandrum.

Another *Vīthī* written by him is called *Līlāvati*. It was written at Ampalapuzha in Travancore (at that time a separate and independent kingdom). I quote a portion from the Prologue where the necessary information is available :

सूत्रधारः—

आज्ञापितोऽस्मि निखिलशास्त्रपुराणनाटकप्रपञ्चसततपरिशीलनविशदान्तरात्मनो नित्यसंनिधदम्बरधुनीनाथपरिचरणपरायणस्य महीराजदेवनारायणस्य पादपद्मोपजीविना महीसुरसमाजेन यथा—भो रङ्गदीप

अभिनवपदबन्धबन्धुरार्थमभिनय कामपि वीथिकामुदाराम् ।

शुचिरसमधुराणि या विभर्ति प्रचुरविचित्रतराणि चेष्टितानि ॥

इति । तद्यावद्गृहिणीमाहूय सङ्गीतकमनुतिष्ठामि
आर्ये ननु तादृशविशिष्टगुणा लीलावती नाम वीथी मदधीनैव । श्रूयताम् । अस्ति मङ्गलप्रामवास्तव्यस्य राघवपाणिघस्य भागिनेयो रामो नाम पाणिवादः ।

नटी—यः पुराणमहीसुरवरिष्ठस्य प्रियमित्रमिति श्रूयते ।

सूत्रः—स किल कविः प्रबन्धोपक्रमे तावदित्थमभिहितवान् —

किंच—

नित्यं नृत्यति यस्य नाम रसनारङ्गे स्वयं भारती

चित्ते यस्य च भासते सुरधुनीनाथो रथाङ्गायुधः ।

यं भूयो बहुमन्यते नरपतिः श्रीदेवनारायणः

सोऽयं मे हृदये चकास्तु सततं भूदेवचूडामणिः ॥

Here *Ambaradhunī* and *Suradhunī* refer to Ampalapuzha. *Devanārāyaṇa* is the Title which the kings of Ampalapuzha assumed. The poet's uncle is mentioned as Rāghava. The

Purāṇamahīsuravariṣṭha mentioned by the Naṭī must be a learned Brahmin in the court of the king, and the Brahmin mentioned in the last verse must be his teacher Nārāyaṇa Bhaṭṭa, of whom more detailed mention will be made later.

In a *Prahasana* called the *Madanaketucarita*, the author says that it was written for being shown in a Raṅganātha temple, whose identity cannot be fixed now. The Prologue mentions Rāmapāṇivāda of Maṅgalagrāma as the author.

मङ्गलग्रामवास्तव्येन रामपाणिवादेन विरचितं मदनकेतुचरितं नाम प्रहसन-
मस्मद्वशे वर्तते ।

In the conclusion of the work is seen the verse :

श्रीनारायणगुरवश्चरणजुषे रामपाणिवादाय ।
प्रदिशन्तु शान्तमतयः प्रतिभां विद्वत्समासेव्याम् ॥

Here his teacher Nārāyaṇa Bhaṭṭa is definitely mentioned.

A drama called *Sitārāghava* was written by him at Trivandrum during the reign of King Mārtāṇḍa Varma who is the maker of modern Travancore. He conquered all the neighbouring countries including Ampalapuzha. This is the only evidence from which the date of the author can be fixed, since the date of King Mārtāṇḍa Varma is known definitely. The following is from the Prologue :

श्रीनारायणभट्टपादकरुणापीयूषगण्डूषणा-
दिष्टां पुष्टिमुपैति यस्य कविताकल्पद्रुवीजाङ्कुरः ।
रामो नाम स पाणिवादकुलजस्तस्य प्रभूतं फलं
सीताराघवनाटकाभिधमिमं सभ्यार्थमभ्यानयम् ॥
स्यानन्दूराभिधाने महितमहिमनि क्षीरवारान्निधाने
तल्पे सर्पेशरूपे रुचिमति पतगाधीशयानः शयानः ।
आधाता वाञ्छितानामवनिवलभिदां वञ्चिभूपालनाम्ना-
माम्नायज्ञापकेन स्फुटमिह विलसत्यात्मना पद्मनाभः ॥

अधिस्यानन्दूरं जयति जगतीपालनपरं
 परं ज्योतिः शीतद्युतिधवलशेषाहिशयनम् ।
 यदन्तः संतन्वन्नखिलनृपतीनां न तु परं
 सुराणामप्युच्चैरधिवसति मार्ताण्डनृपतिः ॥

तत्र तावत्त्वदुपन्यस्ताधिकगुणगणसम्पन्नेन वैकुण्ठतोऽप्यतिशयरमणीयतत्त-
 न्नव्यद्रव्यसंपूरितस्यानन्दूरमन्दिरेण सर्वात्मना पद्मनाभसमर्पितसमस्तनिजविभवेन
 सर्वसामन्तकुलमुकुटमणिमरीचिवीचिनीराजितचरणकमलेन इदानींतनेन राज्ञा वञ्चि-
 मार्तण्डेन सकलदिगन्तेभ्यः समाहूय समधिष्ठापितानां समधीतवेदशास्त्राणां
 सरसकाव्यरसमजनोन्मज्जनसज्जनभूयिष्ठानां ब्राह्मणवरिष्ठानामतिगरिष्ठां गोष्ठी-
 मपहाय क्व नामेदमभिनेतव्यम् ।

The Syānandūra is Trivandrum. After King Mārtāṇḍa Varma conquered the neighbouring kingdoms, he dedicated his kingdom and his entire worldly possessions to Padma-nābhasvāmin of the Trivandrum temple, and started the Institution called “*Murajapa*” which continues even today. It is a festival held once in six years when all the Vaidic Brahmins assemble, and recite the Veda seven times in fifty-six days (one *aṣṭaka* per day). The first was held in 1755-56 A.D., and it comes off in the months of November, December and January. The mention of the assembly of learned Brahmins must refer to this festival. It must be the first festival, since King Mārtāṇḍa Varma died before the second, two years after the first festival. Expressions like

श्रीनारायणभट्टपादकरुणापीयूषगण्डूषणात् ।

appear in other works of the author and in many manuscripts of his various works we have statements like

श्रीनारायणभट्टपादगुरुपादाभ्यां नमो भवतु ।

as in the *Uṣāniruddho* manuscript utilised for this edition.

Another work of his which gives information about the author is a poem called *Viṣṇuvilāsa*. This was written at the instance of Paliyath Accan, a wealthy chieftain in the Cochin State. The following verses are from the beginning of the work where some information is available.

चकास्ति चूर्णीसरितस्तटे शुभे निकेतनं यस्य जयन्तमङ्गलम् ।
 सनातनश्चेतसि नः प्रकाशतां स नारसिंहं वपुरास्थितो हरिः ॥

 करोतु नारायणभट्टदेशिकप्रसादनिर्दोषतुषारदीधितिः ।
 मदन्तरिन्दूपलमुक्तिमाधुरीझरीपरिष्यन्दितयातिसुन्दरम् ॥

The Cūrṇī is the Alwaye river, and Jayantamaṅgala is the present Chennamangalam where there is the Narasiṁha temple, and the family residence of Paliyath Accan. At the end of the work appears the verse :

श्रीमद्रामकुबेरनामसुमतिश्रीपालियश्रीपति-
 प्रीतिस्फीततमोद्यमेन कलितं केनापि नानारसम् ।
 काव्यं विष्णुविलासनाम कमलाजानेः कथावर्णनं
 पूर्णं हन्त जयन्तमङ्गलमहाविष्णोः कृपानुग्रहात् ॥

Here the name of Paliyath Accan is given, viz., Rāma Kubera. In the Introductory verses, the name of his teacher Nārayana Bhaṭṭa too has been mentioned.

Still another work of his which I have to introduce here is the *Mukunda-sataka*, about the deity at Irinjalakuda Temple in the Cochin State. The text specifically mentions the author; the author's identity is also known from the commentary written by one who was educated along with the author. The commentary has the following introductory verses :

श्रीमन्मुकुन्दचरणाम्बुजभक्तिभारनिर्निद्रनिर्मलमनोमणिदर्पणस्य ।
 रामाह्वयस्य सुकवेर्वदनादुदीर्णं मुख्यं मुकुन्दशतकं जयतीह लोके ॥

कविसद्वयताया वाञ्छया भ्रान्तचेताः
 कथमपि विवरीतुं स्तोत्रमिच्छुस्तदीयम्।
 अलसमतिरिहाहं हास्यतां यामि को वा
 विमृशति गुणदोषानात्मनो मूढचेताः ॥
 सतीर्थ्यतामात्रनिरूढगर्वसंभावितैतत्कविसाह्वयः ।
 स्तोत्रं तदीयं विवृणोमि मोहात् सन्तः क्षमन्तामतिचापलं मे ॥

Here the commentary mentions the poet as merely some one named Rāma. But the following is the beginning of the commentary proper.

इह खलु सकलविद्वज्जनमौलिमाणिक्यभूतश्रीनारायणभट्टपादपादार-
 विन्दयुगलपांसुपटलीमरीमृज्यमानमतिमयमणिदर्पणप्रतिबिम्बिताशेषागमनिगमसा -
 ध्वपरमार्थसारः मार्दङ्गिकवंशीमुक्तामणिः रामनामा कविः etc.

Here the author is definitely mentioned as Rāmapāṇivāda (=mārdāṅgika), the disciple of Nārāyaṇa Bhaṭṭa. In the concluding verses of the poem, some information about the author is available.

नत्वा मुकुन्दपुरनाथमशेषनाथं
 नारायणं नतजनापरपारिजातम्।
 एतन्मुकुन्दशतकं पठति प्रभाते
 योऽसौ समेष्यति मुकुन्दपदारविन्दम् ॥
 श्रीनारायणभट्टपादगुरुपादानां प्रसादोदया-
 दानन्दाय सतां मुकुन्दशतकं रामेण यन्निर्मितम्।
 गोविन्दस्य मुकुन्दमन्दिरपतेः श्रीपादसंसेविनः
 स्तोत्रं तत्खलु रामवर्मनृपतेर्बोभूयतां भूतये ॥
 श्रीरामवर्मनृपतिर्मतिमान् यदर्थश्रीकण्ठवंशकलशाम्बुधिपूर्णचन्द्रः ।
 केनापि कामदमचीकरदीदृशं तन्मौकुन्दमस्तु शतकं जगतां हिताय ॥

The commentary on this last verse is :

आर्यश्रीकण्ठवंशकलशाम्बुधिपूर्णचन्द्रः श्रीरामवर्मनृपतिः कामदमीदृशं
यत् केनापि अचीकरत् तत् मौकुन्दं शतकं जगतां हितायास्तु इत्यन्वयः etc.

The Temple of Mukunda is the Temple at Irinjalakuda in the Cochin State. The author gives his name as Rāma. The King Ārya S'rīkaṇṭha Rāma Varma is a member of my own family. Ārya S'rīkaṇṭha is the Title which the senior Raja of the family assumes, and Rāma Varma is his personal name. There is another verse at the close from which the author is known to be a Pāṇivāda, besides his name being Rāma. The verse is :

मुकुन्दपुरवासिनो मुररिपोः प्रसादार्थिनो
मुकुन्दशतकं कृतं किमपि पाणिवादेन यत् ।
तदेतदनुवासरं पठति यः स विद्यां श्रियं
यशश्च समवाप्नुयादपिच मुक्तिमन्ते शुभाम् ॥

This last verse is supplied to me by Mahakavi Rao Sahib Ulloor S. Paramesvara Aiyar of Trivandrum.

From this poem it is found that the author was patronised by King Āryas'rīkaṇṭha Rāma Varma also. Thus it is found that Rāmapāṇivāda was a favourite in the courts of the King of Veṭṭathunāḍ, King Āryas'rīkaṇṭha Rāma Varma (of my own family), King of Ampalapuzha and King Mārtāṇḍa Varma of Trivandrum, and also in the house of the chieftain Pāliyath Accan. This much is known about him. His teacher is also definitely known as Nārāyaṇa Bhaṭṭa. He had an uncle named Rāghava, who was also a great scholar. It is the mention of King Mārtāṇḍa Varma of Trivandrum that settles the time of the author as the second and third quarters of the eighteenth century. (The King died 1757-58 A.D.)

From the mention of Nārāyaṇa Bhaṭṭa as the teacher, there was once a surmise that he was a disciple of Nārāyaṇa Bhaṭṭa the author of *Nārāyaṇīya*, *Prakriyāsarvasva*, *Mānameyodaya* and a number of Kāvyaś. But the mention of King Mārtāṇḍa Varma settles the point quite definitely.

I would not have mentioned anything more about Rāmapāṇivāda but for the fact that Dr. A. N. Upadhye introduced the subject of his identity with a well-known Malayalam poet of the same period, and that Dr. L. A. Ravi Varma has dealt with the point in detail in the introduction to his edition of Rāmapāṇivāda's *Rāghaviya* in the Trivandrum Sanskrit Series as No. 146. Here the learned editor has attempted to show that Rāmapāṇivāda is identical with the well-known Malayalam poet Kuñcan Nambiyar.

The only definite point of agreement between the two is that both belonged to the Nambiyar community (Pāṇivāda or Pāṇigha or Mārdaṅgika), and that both of them have been in the courts of the King of Ampalapuzha and King Mārtāṇḍa Varma of Trivandrum. So they were contemporaries and had lived together in the same place at more or less the same time. The real name of the Malayalam poet Kuñcan Nambiyār is not known. The Travancore State records give the name only as Kuñcan, evidently a pet name.

I propose to take the points as they are given by Dr. L. A. Ravivarma in the introduction of the edition of the *Rāghaviya* in the Trivandrum Sanskrit and examine them carefully. There are nine points raised, and I take them in that same order.

1. The point here is that "Malayalam works ascribed by tradition and general consent of scholars to Kuñcan have been found to contain Colophons indicating them to be the works of Rāmapāṇivāda".

Here I must state that such works as have the colophons giving the name of the author as Rāmapāṇivāda have not been *proved* to be the works of Kuñcan. Neither tradition nor general consent of scholars is a proof for the identity of Kuñcan with the author of works assigned by colophons to one Rāmapāṇivāda. When we speak of the Malayalam poet Kuñcan, we mean the author of a particular variety of Malayalam poem called Tuḷḷal. Nearly 60 Tuḷḷal works have (according to this Introduction, p. 19) to be assigned to Kuñcan. But tradition has a tendency to assign every Tuḷḷal to Kuñcan just as Malayalam tradition assigned some of the Malayalam Kiḷippāṭṭus (which are now found assigned by colophons to Rāmapāṇivāda) to Ezhuttassan, who started the variety of poem called Kiḷippāṭṭu. No one has analysed the Tuḷḷals and ascertained the real authorship of those poems definitely. Yet we have to assign a large number of these 60 Tuḷḷals to some one single author who has started this variety of poem in Malayalam, and it is this author whom we call Kuñcan. The Introduction does not reveal a speck of evidence to show that any Tuḷḷal work is assigned by colophons to Rāmapāṇivāda. The point about colophons is raised again as no. vii, and will be considered there. So the only point decided here is that "no Manuscript of any sort has yet been found to contain colophons or other indications attributing the work to an author by name Kuñcan." But it passes one's imagination how the absence of colophons in the case of Tuḷḷals can be a basis for ascribing the Tuḷḷals to the author of non-Tuḷḷal works assigned by colophons to Rāmapāṇivāda. From the point of view of research evidence, the absence of colophons in the case of one set of literature and the presence of colophons in the case of another set can, if anything, only show that

the two sets belong to two distinct authors. How could otherwise there be such a studious avoidance of colophons in the case of one set ?

II. The point is that since in the *Sītārāghavanātaka* King Mārtāṇḍa Varma of Trivandrum is mentioned, he must have been the poet's patron. There are records to show that the king had rewarded and honoured Kuñcan on various occasions and in various ways ; but there is no record about a Rāmapāṇivāda. If Rāmapāṇivāda had been in the king's court, he could not have been ignored. So the person honoured must be identical with Rāmapāṇivāda.

There is nothing to show that Rāmapāṇivāda had stayed in Mārtāṇḍa Varma's court like Kuñcan. He was only a casual visitor there on a ceremonial occasion like the *Murajapam*, just as Rāmapāṇivāda had visited the courts of the King of Ampalapuzha, Ārya Srīkaṇṭha Rāma Varma and the King of Veṭṭathunāḍ, while Kuñcan is not known to have been a favourite of any King other than the King of Ampalapuzha at first, and later of the King of Trivandrum when this latter subdued and annexed the former kingdom. No Tuḷḷal gives evidence of patronage by the other kings of Malabar who had patronised the poet Rāmapāṇivāda. So the presence of records about Kuñcan in Trivandrum is quite understandable, and the absence of the name of Rāmapāṇivāda from Travancore is equally understandable. The contention that "if there was another Nambiyār, a Sanskrit poet of the order of Rāmapāṇivāda at the same court (*i.e.* the court of the Kings of Trivandrum), it is very unlikely that he was passed over by the royal patrons", and that "as such the complete absence of any record in respect of Rāmapāṇivāda or Rāman Nambiyār and the presence of some in the name of Kuñcan Nambiyār strongly point to the probability that both names

meant one and the same individual," is based on a baseless premise that Rāmapāṇivāda was living in that court under royal patronage.

III. The tradition about the building of a Balimaṇḍapa has not been accepted by any scholar. As long ago as 1928, Mahakavi Rao Sahib Ulloor S. Paramesvara Aiyar has written in his article on Rāmpāṇivāda (included in his *Vijñāna-dīpikā*) that the Rama mentioned in the inscription on this Bali-
maṇḍapa is quite a different person.

IV. The next point is that while Kuñcan was known well in Malabar, the name Rāmapāṇivāda was quite unknown till recently. But this does not mean anything. Since his works were known only recently, his name too came into prominence only at that time.

V. Sanskrit *Prabandhas* like *Kāliyamardana*, *Kaṁsa-vadha*, *Govardhanoddhāra* etc. are found to have been the works of Kuñcan Nambiyar of Tuḷḷal fame. This is the next point. But this only shows, if credence is to be given to such a tradition, that Kuñcan had written Sanskrit works. If the colophons assign them to Rāmapāṇivāda, either there is a confusion of authorship or the tradition may be wrong, or at best Kuñcan too had the name Rāma.

VI. The next point is that both Rāmapāṇivāda and Kuñcan had the same royal patrons, namely, the King of Ampalapuzha at first and the King of Trivandrum later. But it has already been shown that while Kuñcan had no other patron, Rāmapāṇivāda had many more. All that is proved is that both were known in the same royal courts during the reign of the same kings.

VII. This point is about colophons of Malayalam works assigning them to Rāmapāṇivāda. When we speak of Kuñcan, we speak of the author of the Tuḷḷals first and

foremost. Not a single Tuḷḷal is found to have a colophon. The works with colophons may be assigned to one Rāmapāṇivāda on the strength of the colophons. But until the identity of the author of the Malayalam works having colophons with the author of the Tuḷḷals (which have no colophons) is established, and until also the identity of the Rāmapāṇivāda who, on the basis of the colophons, wrote the Malayalam works, with Rāmapāṇivāda the Sanskrit poet is also established, these colophons prove nothing. The date of the Rāmapāṇivāda mentioned in the colophons to Malayalam works has yet to be established. There can be any number of persons belonging to the Nambiyār caste and bearing the name of Rāma. The colophons prove nothing in regard to such an identity.

VIII. The similarity of ideas among the three sets of works—the Sanskrit works, the Tuḷḷal works in Malayalam, and the non-Tuḷḷal works in Malayalam bearing colophons, do not prove any identity of authorship. If we proceed in this way, there is no identity which cannot be proved. When it is known that Kuñcan in his Tuḷḷals has adapted a large number of Sanskrit works, namely, *Naiṣadha*, *Bhoja-campū*, *Māgha*, and various dramas, why should an identity or similarity in ideas between Rāmapāṇivāda's Sanskrit works and Kuñcan's Tuḷḷals prove identity of authorship? Kuñcan could well have adapted passages from the works of another member of his community into his own Malayalam ballads, along with passages from earlier Sanskrit works. All that this can prove is that Kuñcan was a Junior contemporary of Rāmapāṇivāda, who was known even in his life-time as a great scholar and poet, and whose works were very familiar to him.

IX. This point is about the similarity of *S'abdālankāra* between the Sanskrit and Prakrit works of Rāmapāṇivāda and

the Malayalam works of Kuñcan. This is no better than the previous point.

Thus on close examination it can be seen that none of the nine points prove anything definite. A number of doubts and conjectures put together cannot result in a certainty. What counts is not the number of inconclusive data, but the inherent value of the evidences. All that has been shown on the strength of the nine points is that there are the authors of three sets of literature to be investigated, namely, (1) the Sanskrit and Prakrit works (known to have been written by one Rāmapāṇivāda), (2) Tuḷḷal works in Malayalam (known to have been written by an author who is familiarly called Kuñcan), and (3) some non-Tuḷḷal Malayalam works (popularly assigned to Kuñcan, but some of which are assigned by colophons to Rāmapāṇivāda). Now, the identity of (1) and (3) is based on mere identity of name, and the identity of (2) and (3) rests purely on popular notions. Until these two identities are established, the identity of (1) and (2) *i.e.* of Rāmapāṇivāda and Kuñcan (who has written the Tuḷḷals) cannot be proved.

After having assembled together a few "may's" and "perhaps's," and feeling satisfied that they constitute an "is," the editor of *Rāghavīya* in the Trivandrum Sanskrit Series raises three objections against the identity of Rāmapāṇivāda and Kuñcan. They are objections raised up by himself. If they were the real and sole objections, then the replies given there are enough to silence the objections. But the real objections are far remote from what have been enumerated there, and are of a far more serious nature.

I have already stated that two identities have to be established before Rāmapāṇivāda can be identified with

Kuñcan of Tuḷḷal works. For the sake of convenience I will designate the three persons as follows :

- (1) Sanskrit Rāma who is the Rāmapāṇivāda, the author of the Sanskrit and Prakrit works.
- (2) Kuñcan who has written the Tuḷḷals, and
- (3) Malayalam Rāma who has written the non-Tuḷḷal Malayalam works.

This will make my treatment much easier.

Of these three, I have to take up the last now, since practically nothing has been said about him except that the colophons assign the works to a Rāmapāṇivāda. One of them is a poem in what is called *Manipravāḷam* style (combination of pure Sanskrit and Malayalam) in Sanskrit metres. It is in twelve cantos. At the end of the first canto there is the verse :

रामेण पाणिवादेन रचिते मिश्रसंस्कृते ।
श्रीकृष्णचरिते काव्ये मुत्तसर्गः समापितः ॥

“Mutal” means “first” in Malayalam. At the end of the work is found :

श्रीमन्महीसुरकुलोत्तमशिष्यभावात्
संसिद्धसर्वपुरुषार्थ (कृतार्थ) चेताः ।
निश्शेषभूमिसुरपादसरोजसेवी
भाषाप्रबन्धमकरोदिह पाणिवादः ॥

This colophon is not found in all the Manuscripts. Further the way in which the Sanskrit Rāma refers to his teacher Nārāyaṇa Bhaṭṭa may be contrasted with the first line of this concluding colophon.

In a work called *Pañcatantra* there is the colophon :

पञ्चतन्त्रं नीतिशास्त्रं भाषया संनिवेशितम् ।
रामेण पाणिवादेन बालानां बोधहेतवे ॥

And in a manuscript of another work called *S'ivapurāṇa* there is the colophon :

इति रामपाणि(वाद)विरचिते शिवपुराणे सिंहध्वजकथा समाप्ता ।

and

सकलगुणविशेषभासुराणां सपदि सभां प्रणिपत्य भूसुराणाम् ।

रसिकजनमनोहरं प्रबन्धं रचयति संप्रति रामपाणिवादः ॥

I see no similarity between this and the conclusion of the Sanskrit Rāma's *Rāghavīya*, which is as follows :

कर्णानन्दं कलुषशमनं कामदं वामदेव-

प्रीतेरेकं करणमुचितं कारणं सम्पदां च ।

दीर्घायुष्यं किमिह बहुना सर्वदा सर्वदं वः

श्रेयो देयादनुपममिदं राघवीयं चरित्रम् ॥

श्रीनारायणभट्टपादगुरुपादानां प्रसादोदया-

देतत् किञ्चन राघवीयमिति यत् काव्यं कृतं केनचित् ।

अप्रज्ञत्ववशादमुष्य महतो रामायणाम्भोनिधे-

रक्षोभ्यत्वबलाच्च तत्र सुलभो दोषो बुधैः क्षम्यताम् ॥

रामेण पाणिवादेन रचितं हि यथामति ।

राघवीयं महाकाव्यं बालव्युत्पत्तिलब्धये ॥

Yet, as between these two sets of concluding verses the editor of the Trivandrum Sanskrit Series says : " It may be noted that this colophon (from the Malayalam Rāma) is very like the one found at the end of *Rāghavīya*."

The *Ekādasīmāhātmya* too has the colophon :

रामेण पाणिवादेन मङ्गलग्रामवासिना ।

रुक्माङ्गदस्य चरितं रचितं गीतबन्धनम् ॥

Here the Malayalam Rāma is stated to belong to Maṅgalagrāma to which place the Sanskrit Rāma also belongs. Thus we arrive at an identity of name, caste, and village.

In a manuscript of the *Nalacarita* there is the date of 1763-64 A.D. (Malayalam Era 939). But *Nalacarita* is not known, even through a colophon, to belong to this Malayalam Rāma. Even if it belonged to him, all that it shows is that these Malayalam non-Tuḷḷal works were written before 1763-64 A.D.

It is a very unsatisfactory procedure to establish conclusions on the basis of a stray colophon. In Malayalam there is no tradition of adding a colophon at the ends of works and sections of works, as in Sanskrit. Such colophons are found only in the case of Sanskrit works in Malabar. That is the reason for the prevalence of such a great uncertainty in regard to authors in Malayalam. There is practically no work of importance in Malayalam for which the author has been definitely fixed. Ezhuttasṣan, one of the greatest of Malayalam authors, is merely a name. The exact works written by him have also not been properly ascertained.

Under such circumstances the appearance of a stray colophon in a particular Manuscript of any Malayalam work should only raise a suspicion about the authenticity of the colophon, rather than that it should form the basis for ascertaining the authorship of the work. The colophon appears only in one Manuscript and that, in the case of only a very few works. One cannot, as such, assert that these colophons are genuine, going back to the time of the author.

Two of these works assigned to the Malayalam Rāma are known to have been written at the instance of a chieftain called Manakkōṭ Accan. Thus in a paper contributed to the Quarterly Journal of the Pan-Kerala Literary Academy (vol. xi, pt. 1 for Malayalam Era, 1118=1942-43 A.D.), Mahākavi Rao Sahib Ulloor S. Paramesvara Aiyar of Tri-vandrum quotes a large number of passages where the works

are stated to have been written at the instance of this chieftain, named Bālarāma ; from some statements it is found that Bālarāma was the junior member of the chieftain's family. The two works written under the patronage of this chieftain are *S'ivapurāṇa* and the *Ekādāsīmāhātmya*. A manuscript of *S'ivapurāṇa* is known to have been transcribed in 1770-71 A.D.

Now the chieftain known as Manakkot Accan flourished only until 1739-40 A.D. when, being a rebel, his property was confiscated by the King of Cochin. So we must assign the *S'ivapurāṇa* and the *Ekādāsīmāhātmya* of the Malayalam Rāma to a period earlier than 1739-40 A.D.

Neither the Sanskrit Rāma nor Kuñcan mentions Manakkot Accan. The Malayalam Rāma does not mention either Nārāyaṇabhaṭṭa, the teacher of the Sanskrit Rāma, or Rāghava, the uncle of the Sanskrit Rāma. No work of the Malayalam Rāma mentions the kings, chieftains and temples mentioned by the Sanskrit Rāma.

Kuñcan mentions two of his teachers, namely, Droṇampillai (a Brahmin) and Nandikkāṭ Bālaravi. Neither of them is mentioned by the two Rāma's—Sanskrit and Malayalam. Thus the teacher's name and the uncle's name, which is a very valuable evidence for identity of authors go against the identity of any two among the three.

Since Kuñcan wrote his Tuḷḷals in Ampalapuzha, we have to assume, if he is identical with the Malayalam Rāma, that he left for Ampalapuzha after the fall of the Malayalam Rāma's patron—the Manakkot Accan, and started writing the Tuḷḷals. There is no doubt that the poet has received his inspiration to write Tuḷḷals from the Cākkyār Koottu of Malabar. He must have been associated with this institution long before he went to Ampalapuzha. Why did he not write a

single Tuḷḷal before he went there? If he had done so, and if he had returned to the northern parts of Malabar where live Manakkoṭ Accan, King of Veṭṭathunāṭ, King Ārya Śrīkaṇṭha Rāma Varma and others, how is it that he never wrote Tuḷḷals during these northern visits?

The first Tuḷḷal does not seem, from its language, ideas etc. as later than the non-Tuḷḷal Malayalam works. Thus both the Rāmas—Sanskrit and Malayalam—seem to be elder contemporaries of Kuñcan. Kuñcan's poetry was considerably influenced by the works of these two Rāmas, belonging to the same community as himself.

In the case of Kuñcan's Tuḷḷals, one can say that a few of them were written before A.D. 1747-48, the year in which the King of Trivandrum defeated the King of Ampalapuzha and annexed his territory, and his bright period was in the court of the King of Trivandrum. In A.D. 1755, when the Sanskrit Rāma wrote his Sītārāghava in Trivandrum, he must have been an elderly man. The Malayalam Rāma had written many of his important works before A.D. 1739-40 when his patron fell before the might of the King of Cochin against whom he rebelled.

Thus, from the evidences available, the only conclusion possible is that Rāmapāṇivāda, the author of the Uṣāniruddha is different from the author of the Malayalam works with whom attempts have been made to identify him. Even in the matter of the Malayalam works that have been introduced into this topic, we have to consider two distinct authors. But this latter point is of interest only in considering the history of Malayalam Literature.

Adyar Library
15th Nov. 1943

C. KUNHAN RAJA

उसाणि रुद्धं

पढमो सगो

सिरि-गण-वङ्गो णमो

श्रीगणपतये नमः

॥ अ-विग्धं होदु ॥

॥ अविघ्नं भवतु ॥

भइस्स वो भत्ति-उणळ्ळिआणं भवेज्ज णिच्चं भअवं गणेशो ।

दाणेण जो पीणइ माणसाइं वणीवआणं व महु-व्वआणं ॥

भद्राय वो भक्तिगुणाश्रितानां भवेन्नित्यं भगवान्गणेशः ।

दानेन यः प्रीणयति मानसानि वनीपकानामिव मधुव्रतानाम् ॥ १ ॥

अ-बोह-णिदा-विहळो वि लोओ जिस्से पसाए सइ संपबुद्धो ।

सच्छन्ददो बज्झइ कव्व-गुम्भं चित्तम्मि णो भासउ भारई सा ॥

अबोधनिद्राविह्वलोऽपि लोको यस्याः प्रसादे सति संप्रबुद्धः ।

स्वच्छन्दतो बध्नाति काव्यगुम्भं चित्ते नो भासतां भारती सा ॥ २ ॥

संभोअ-सिङ्गार-रस-प्पडिट्ठं सअं व संभाविअ दंसअन्तं ।
एकम्मि गत्ते ठिअमेक्क-भावं जं किं पि दिव्वं मिहुणं णमामि ॥

संभोगशृङ्गाररसप्रतिष्ठां स्वयमिव संभाव्य दर्शयत् ।
एकस्मिन्गात्रे स्थितमेकभावं यत्किमपि दिव्यं मिथुनं नमामि ॥ ३ ॥

भिज्जन्त-देच्चिन्द-भुअन्तराणं स-ळोहिआ जस्स णहाणँ सोहा ।
संझाणुळ्ळिद्धं परिहोइ जोण्हं स णो मणो वच्चउ मच्च-सिङ्घो ॥

भिद्यमानदैत्येन्द्रभुजान्तराणां सलोहिता यस्य नखानां शोभा ।
संध्यानुस्पृष्टां परिभवति ज्योत्स्नां स नो मनो व्रजतु मर्त्यसिंहः ॥ ४ ॥

साहिच्च संताण-ळअङ्कुराणं बीआइँ कारुण-जळुक्खिआइँ ।
गुरूणँ पाअम्बुअ-चुम्बिआइँ रआइँ सीसेण समुप्फुसामि ॥

साहित्यसंतानलताङ्कुराणां बीजानि कारुण्यजलोक्षितानि ।
गुरूणां पादाम्बुजचुम्बितानि रजांसि शीर्षेण संस्पृशामि ॥ ५ ॥

अत्थावबोहम्मि पहाण-भूदे गोणत्तणेणोवअरन्ति सदा ।
ते सकआ वा उण पाअडा वा बुहाणँ को तत्थ विसेस-सङ्गो ॥

अर्थावबोधे प्रधानभूते गौणत्वेनोपचरन्ति शब्दाः ।
ते संस्कृता वा पुनः प्राकृता वा बुधानां कस्तत्र विशेषसङ्गः ॥ ६ ॥

ण मच्छरो होस्सइ मारिसेसुं महा-मईणं मउवञ्जएसुं ।
णहन्तएसुं णवरं घणेसुं णहन्ति सिङ्घा ण उ दददुरेसुं ॥

न मत्सरो भविष्यति मादृशेषु महामतीनां मृदुप्रज्ञेषु ।
नर्दत्सु केवलं घनेषु नर्दन्ति सिंहा न तु दर्दुरेषु ॥ ७ ॥

उसाणिरुद्धं त्ति मए णिवद्धं जं किं पि कव्वं जदु-णाह-देव्वं ।
सुदं सुणन्ताणँ वि जं ण तप्पी जहिं खु वणिज्जइ वासु-देवो ॥

उषानिरुद्धमिति मया निबद्धं यत्किमपि काव्यं यदुनाथदैवम् ।
श्रुतं शृण्वतामपि यन्न तृप्तिर्यस्मिन्खलु वर्ण्यते वासुदेवः ॥ ८ ॥

जदुस्स वंसे जळहि-प्पहूदे जअण्णिवासो जणिऊण देवो ।
जसोहिँ जोण्हा-धवळेहिँ लोए जणेइ चन्दो व्व मह-प्पआसे ॥

यदोर्वेशे जलधिप्रभूते जगन्निवासो जनित्वा देवः ।
यशोभिज्योत्स्नाधवलैर्लोकानजनयच्चन्द्र इव महाप्रकाशान् ॥ ९ ॥

पळम्ब-केसि-प्पमुहा जहन्तो ळहन्ति देच्चिन्द-भडा विणासं ।
दुव्वार-तेओ-भर-दूसहादो महन्धआरा विअ भकरादो ॥

प्रलम्बकेशिप्रमुखा यस्मादलभन्त दैत्येन्द्रभटा विनाशम् ।
दुर्वारतेजोभरदुःसहान्महान्धकारा इव भास्करात् ॥ १० ॥

सळ्ळं समुक्त्वाणिअ मेइणीए कंसाभिहं किंचण साणुबन्धं ।
रम्मेण धम्मोसहि-ळेवणेणं करेइ तिस्से वण-रोवणं जो ॥

शल्यं समुत्त्वाय मेदिन्याः कंसाभिधं किंचन सानुबन्धम् ।
रम्येण धर्मौषधिलेपनेनाकरोत्तस्या व्रणरोपणं यः ॥ ११ ॥

जेण व्व वेउण्ठ-विओअ-दुःखं विणोदअन्तेण व भूरि-सोक्खं ।
संपाइआणन्त-सुवण्ण-सोहं णिम्माविअं धाम समुद्द-मज्झे ॥

येनैव वैकुण्ठवियोगदुःखं विनोदयतेव भूरिसौख्यम् ।
संपादितानन्तसुवर्णसौधं निर्मितं धाम समुद्रमध्ये ॥ १२ ॥

अ-मन्द-सुन्दर-गुणाहिरामा कूअण्ड-ळट्ठी व मणो-भवस्स ।
विअब्भ-राअस्स सुआ मिअच्छी हत्थे कआ जेण अ रुप्पिणी सा ॥

अमन्दसौन्दर्यगुणाभिरामा कोदण्डयष्टिरिव मनोभवस्य ।
विदर्भराजस्य सुता मृगाक्षी हस्ते कृता येन च रुक्मिणी सा ॥ १३ ॥

ताअं च माआ-मणुओ तणूअं पज्जुण-सण्णं जणएइ सोअं ।
समत्थ-संतोस-अरो वसन्तो चूद-प्पवाळं व वण-त्थळीअं ॥

तस्यां च मायामनुजस्तनूजं प्रद्युम्नसंज्ञमजनयत्सोऽयम् ।
समस्तसंतोषकरो वसन्तस्चूतप्रवालमिव वनस्थल्याम् ॥ १४ ॥

पिणाइणा ओअण-वीइ-होत्ते हुअस्स पुव्वं कुसुमाउहस्स ।
विओ भवो सो रमणो रईए तआ णिरुद्धं तणअं ळहेइ ॥

पिनाकिना लोचनवीतिहोत्रे हुतस्य पूर्वं कुसुमायुधस्य ।
द्वितीयो भवः स रमणो रतेस्तदाऽनिरुद्धं तनयमलभत ॥ १५ ॥

विसट्ट-कन्दोट्ट-विसाळ-णेत्तो स तुङ्ग-चङ्गो घण-सामळङ्गो ।
उस त्ति बाणस्स कुमारिआए कआ वि दिट्ठो सिविणे णिसाअं ॥

विकसितेन्दीवरविशालनेत्रः स तुङ्गसौन्दर्यो घनश्यामलाङ्गः ।
उषेति बाणस्य कुमारिकया कदाऽपि दृष्टः स्वप्ने निशायाम् ॥ १६ ॥

बाहाहिँ साहाहिँ व घोप्पमाणा थणोहिँ गुच्छेहिँ व पीडअन्ती ।
ळअ व्व सा बाळ-रसाळ-रुक्खं सिग्घं तमाळिङ्गइ साणुराअं ॥

बाहाभ्यां शाखाभ्यामिव गृह्णी स्तनाभ्यां गुच्छाभ्यामिव पीडयन्ती ।
लतेव सा बालरसालवृक्षं शीघ्रं तमालिङ्गत्सानुरागम् ॥ १७ ॥

तदो पबुद्धा सहस व्व मुद्धा मणो-पिअं बालम-विकखमाणा ।
चिरं परुण्णा सअणे लुठन्ती भिसं विसण्णा विळ्वेइ कण्णा ॥

ततः प्रबुद्धा सहसैव मुग्धा मनःप्रियं बालमवीक्षमाणा ।
चिरं प्ररुदिता शयने लुठन्ती भृशं विषण्णा व्यलपत्कन्या ॥ १८ ॥

कर्हिं सि हा सुन्दर मन्द-भगं परिच्चअन्तो पणआउळं मं ।
मुहम्बुअं तुज्ज मए खणद्धं दिट्ठं हरिच्चन्द-उरं व णट्ठम् ॥

कासि हा सुन्दर मन्दभाग्यां परित्यजन्प्रणयाकुलां माम् ।
सुखाम्बुजं तव मया क्षणार्धं दृष्टं हरिश्चन्द्रपुरमिव नष्टम् ॥ १९ ॥

विम्बाहरासाअ-मुहं कहं वि ळद्धं मए दे खणमूसुआए ।
देव्वेण सज्जो हिडिअं च तं हा मरन्द-पाणं व महु-व्वईए ॥

विम्बाधरास्वादसुखं कथमपि लब्धं मया ते क्षणमुत्सुकया ।
दैवेन सद्यो श्रंशितं च तद्धा मरन्दपानमिव मधुव्रत्या ॥ २० ॥

मा ळज्ज मुद्धं मुह-चन्द-विम्बं सुहं पळोएमि सु-ळोअणे दे ।
इत्थं पिअं भासिअ वञ्चअन्तो कहं तुवं णिग्घिण णिग्गदो सि ॥

मा लज्जस्व मुग्धं मुखचन्द्रविम्बं सुखं प्रलोकयामि सुलोचने ते ।
इत्थं प्रियं भाषित्वा वञ्चयन्कथं त्वं निर्घृण निर्गतो ऽसि ॥ २१ ॥

एवं भणन्ति बहुसो रुअन्ति घेत्तूण बाणस्स सुअं करोहिं ।
तिस्से सही रोअण-काळणं सा कुम्भण्ड-आ पुच्छइ चित्त-ळेहा ॥

एवं भणन्तीं बहुशो रुदतीं गृहीत्वा बाणस्य सुतां कराभ्याम् ।
तस्याः सखी रोदनकारणं सा कुम्भाण्डजा ऽपृच्छच्चित्रलेखा ॥ २२ ॥

अहो अ-संवद्ध-पळाव-सीळे कण्णा सि को संपइ वळ्ळ्हो दे ।
उसे किमुम्माअ-वसं गआ सि मा चावळं जप्प ळ्हेहि धेरं ॥

अहो असंवद्धप्रलापशीले कन्याऽसि कः संप्रति वल्लभस्ते ।
उषे किमुन्मादवशं गताऽसि मा चापलं जल्प लभस्व धैर्यम् ॥ २३ ॥

किं दाणिँ संदाव-अरं जुवाणं सहावअन्ती रुइअं करेसि ।
आअक्ख णं मे सिविणो किमेसो पच्छादणं मा कुण मज्झ बाळे ॥

किमिदानीं संतापकरं युवानं शब्दापयन्ती रुदितं करोषि ।
आचक्ष्व ननु मे स्वप्नः किमेष प्रच्छादनं मा कुरु मम बाळे ॥ २४ ॥

इदं तदो जप्पइ बाण-पुत्ती सच्चं भणिस्सं तुह चित्त-ळेहे ।
सिळाहणिज्जो सिविणे कुमाळो दिट्ठो मए को वि तमाळ-णीळो ॥

इदं ततो ऽजल्पद्वाणपुत्री सत्यं भणिष्यामि ते चित्रलेखे ।
श्लाघनीयः स्वप्ने कुमारो दृष्टो मया कोऽपि तमालनीलः ॥ २५ ॥

केऊर-हारङ्गद-कुण्डळेहिं विभूसिओ पीद-दुजळ-वासो ।
सु-ळोअणो सुन्दर-मन्द-हासो णिरिक्खिदो सो णिरुपाहि-रम्मो ॥

केयूरहाराङ्गदकुण्डलैर्विभूषितः पीतदुकूलवासाः ।
सुलोचनः सुन्दरमन्दहासो निरीक्षितः स निरुपाधिरम्यः ॥ २६ ॥

पञ्चेसुणा वञ्चित्त-धेरं सेरं समाळिङ्गिअ मं वराइं ।

अ-दंसणं झत्ति गदो कढोरो ढज्जामि तो से विरहग्गिणा हं ॥

पञ्चेसुणा वञ्चित्तचित्तधैर्यो स्वैरं समाळिङ्ग्य मां वराकीम् ।

अदर्शनं झटिति गतः कठोरो दह्ये ततो ऽस्य विरहाग्निना ऽहम् ॥ २७ ॥

अहो उसाए वअणं सुणन्ती भणादि कुम्भण्ड-सुआ विअइढा ।

अळं विसाएण विसाळ-णेत्ते मणो-रहो होहिइ दे सु-सिद्धो ॥

अथो उषाया वचनं शृण्वत्यभणत्कुम्भाण्डसुता विदग्धा ।

अलं विषादेन विशालनेत्रे मनोरथो भविष्यति ते सुसिद्धः ॥ २८ ॥

जे सन्ति ळोअ-त्तिदए जुवाणो णीसेस-सोहग्ग-गुणोववण्णा ।

सव्वे वि दे चित्त-पडे ळिहिस्सं हक्खेज्ज जेणं तुह चित्त-चोरो ॥

ये सन्ति लोकत्रितये युवानो निःशेषसौभाग्यगुणोपपन्नाः ।

सर्वानपि तांश्चित्रपटे लिखिष्यामि दृश्येत येन तव चित्तचोरः ॥ २९ ॥

तदो अ सा चित्त-पडे विसाळे मणस्सिळादीहिं सिळाहणिज्जे ।

णहो-अरे दाणव-माणवे अ ळिहेइ सव्वे पवणासणे अ ॥

ततश्च सा चित्रपटे विशाले मनःशिलादिभिः श्लाघनीयान् ।

नमश्चरान्दानवमानवांश्चालिखत्सर्वान्पवनाशनान्श्च ॥ ३० ॥

अअं महिन्दो उण एस वण्ही एसो कअन्तो णिरिई खु एसो ।
अअं पण्दो पवणो स एसो एसो धणोसो खु अअं महेसो ॥

अयं महेन्द्रः पुनरेष वहिरेष कृतान्तो निर्ऋतिः खल्वेषः ।
अयं प्रचेताः पवनः स एष एष धनेशः खल्वयं महेशः ॥ ३१ ॥

गन्धर्व-विज्ञा-हर-जक्ख-रक्खो-देच्चादिणो पेच्छसु देच्च-कण्णे ।
अण्णे वि धण्णे मणुओरइन्दे किं दे पिओ दीसइ एसु एक्को ॥

गन्धर्वविद्याधरयक्षरक्षोदैत्यादीन्पश्य दैत्यकन्ये ।
अन्यानपि धन्यान्मनुजोरगेन्द्रान्किं ते प्रियो दृश्यत एष्वेकः ॥ ३२ ॥

विण्हीसरे विक्खसु विण्हु-भत्ते कण्हो खु एसो कमणीअ-वेसो ।
अअं खु रामो मअणो स एसो एसो खु सोहग्ग-मओ णिरुद्धो ॥

वृष्णीश्वरान्वीक्षस्व विष्णुभक्तान्कृष्णः खल्वेष कमनीयवेषः ।
अयं खलु रामो मदनः स एष एष खलु सौभाग्यमयोऽनिरुद्धः ॥ ३३ ॥

एदेसु को णाम तुए तआणि दिट्ठो जहिट्ठं सिविणे सु-अम्मा ।
एव्वं च णिदीसइ चित्त-ळेहा खणे खणे तं कुमरिं पुळन्ती ॥

एतेषु को नाम त्वया तदानीं दृष्टो यथेष्टं स्वप्ने सुजन्मा ।
एवं च निरदिशच्चित्तलेखा क्षणे क्षणे तां कुमारीं प्रलोकयन्ती ॥ ३४ ॥

दिट्ठम्मि कण्हे दिढ-कोउहळ्ळा पज्जुण्णए पम्हळ-तण्ह-दिट्ठी ।
अहाणिरुद्धे पुळअच्चिआ सा लज्जा-मणो-ज्जं वअणं णमेइ ॥

दृष्टे कृष्णे दृढकौतूहला प्रद्युम्ने पक्ष्मलतृष्णादृष्टिः ।
अथानिरुद्धे पुलकाञ्चिता सा लज्जामनोज्ञं वदनमनमयत् ॥ ३५ ॥

तं पच्चहिण्णा-स-रसं मुणान्ति भणाइ कुम्भण्ड-सुआ हसन्ती ।
ठाणे मणो रज्जइ दिट्ठिआ दे कळ्ळाणि चन्दम्मि व रोहिणीए ॥

तां प्रत्यभिज्ञासरसं जानतीमभणत्कुम्भाण्डसुता हसन्ती ।
स्थाने मनो रज्यति दिष्ट्या ते कल्याणि चन्द्र इव रोहिण्याः ॥ ३६ ॥

णोमाळिआ लमाउ बाल-चूदे बळाइआ मेळउ णीळ-मेहे ।
रज्जेसु पज्जुण-सुए तुवं वि समग्ग-सोहो सरिसाणँ सङ्गो ॥

नवमालिका लगातु बालचूते बलाकिका मिलतु नीलमेघे ।
रज्यस्व प्रद्युम्नसुते त्वमपि समग्रशोभः सदृशयोः सङ्गः ॥ ३७ ॥

विज्जा-बळेण च्चिअ देच्च-कण्णे कण्हस्स पोत्तं समुवाहरिस्सं ।
भिङ्गं व पुप्फासव-सोरहेण गीअ-प्पओएण व कण्ह-सारं ॥

विद्याबलेनैव दैत्यकन्ये कृष्णस्य पौत्रं समुपाहरिष्यामि ।
भृङ्गमिव पुष्पासवसौरभेण गीतप्रयोगेणेव कृष्णसारम् ॥ ३८ ॥

आसासअन्ती इअ तं कुमारिं कुम्भण्ड-आ कण्ह-उरं पवण्णा ।

रत्तिम्मि सुत्तं सुउमार-गत्तं पज्जुण्ण-पुत्तं पणिहाळएइ ॥

आश्वासयन्तीति तां कुमारीं कुम्भाण्डजा कृष्णपुरं प्रपन्ना ।

रात्रौ सुप्तं सुकुमारगात्रं प्रद्युम्नपुत्रं प्रण्यभालयत् ॥ [ददर्शेत्यर्थः] ॥ ३९ ॥

ठाणे उसा कामइ कामणिज्जं कामस्स पुत्तं कमळाअदच्छी ।

जं वा ण लच्छी महु-सूअणादो वञ्छेइ अण्णं त्ति अ चिन्तअन्ती ॥

स्थान उषा कामयते काम्यं कामस्य पुत्रं कमलायताक्षी ।

यद्वा न लक्ष्मीर्मधुसूदनाद्वाञ्छत्यन्यमिति च चिन्तयन्ती ॥ ४० ॥

मन्त-प्पहावेण महा-विअड्ढा कड्ढेइ णिदा-विहळङ्ग-कन्तं ।

अ-ळक्खिआ केण वि सोणिअक्खं पुरं च णं पावइ चित्त-ळेहा ॥

मन्त्रप्रभावेण महाविदग्धाऽकृष्ट निद्राविह्वलाङ्गकान्तम् ।

अलक्षिता केनापि शोणितास्त्र्यं पुरं चैनं प्रापयच्चित्रलेखा ॥ ४१ ॥

कण्णा-घरं तं कुमारं णअन्ती कण्णूसवं सा वअणं भणाइ ।

एसो खु सो बाण-सुए तुए जो दिट्ठो खणद्धं सिविणे सिणिद्धं ॥

कन्यागृहं तं कुमारं नयन्ती कर्णोत्सवं सा वचनमभणत् ।

एष खलु स बाणसुते त्वया यो दृष्टः क्षणार्धं स्वप्ने स्निग्धम् ॥ ४२ ॥

एअम्मि वड्ढन्त-कुऊहळाई वड्ढन्तु दे लज्जिअ-वज्जिआई ।
विसिड्खळाई किलिकिञ्चिआई पोढङ्गणाए विअ पोढ-जारे ॥

एतस्मिन्वर्धमानकुतूहलानि वर्धन्तां ते लज्जितवर्जितानि ।
विश्रुड्खलानि किलिकिञ्चितानि प्रौढाङ्गनाया इव प्रौढजारे ॥ ४३ ॥

णिम्मकिखओ भीरु अअं एएसो एसो स-राओ पुरिसो तुवं च ।
दुवेणँ संभोअ-महूसवे वो सक्खी सअं पुप्फ-सरो जुवाणं ॥

निर्मक्षिको भीर्यं प्रदेश एष सरागः पुरुषस्त्वं च ।
द्वयोः संभोगमहोत्सवे वां साक्षी स्वयं पुष्पशरो यूनोः ॥ ४४ ॥

विहिं विवाहस्स बहु-प्पआरं तई सअं जण्णइ बाण-कण्णे ।
अण्णोण्ण-बद्ध-प्पणआणँ जुत्तो तुम्हाणँ गन्धव्व-विवाह-तन्तो ॥

विधिं विवाहस्य बहुप्रकारं त्रयी स्वयं जल्पति बाणकन्ये ।
अन्योन्यबद्धप्रणययोर्युक्तो युवयोर्गान्धर्वविवाहतन्त्रः ॥ ४५ ॥

तदो विबुद्धो तरसा णिरुद्धो स-विम्हओ पेक्खइ तं कुमारिं ।
अच्छेरमच्छेरमहो किमेअं देव्वेण सिदढं त्ति विआरअन्तो ॥

ततो विबुद्धस्तरसाऽनिरुद्धः सविस्मयः प्रैक्षत तां कुमारीम् ।
आश्चर्यमाश्चर्यमहो किमेतद्वैवेन सृष्टमिति विचारयन् ॥ ४६ ॥

माआ किमेषा सिविणं किमेअं किमिन्द-आळं हिअअ-ब्भमो वा ।
जं दाणिं सुन्देर-णिवास-भूमी चअत्थि णारी-रअणं पुरो मे ॥

माया किमेषा स्वप्नः किमेष किमिन्द्र-जालं हृदयभ्रमो वा ।
यदिदानीं सौन्दर्यनिवासभूमिश्चकास्ति नारीरत्नं पुरो मे ॥ ४७ ॥

सिङ्गार-ओणिसस कुअण्ड-जुगं णीळुप्पळाणं जुअळं च लोळं ।
पिकं च बिम्बी-फळअं वहन्तो विहाइ चन्दो वि-अळङ्क-रम्मो ॥

शृङ्गारयोनेः कोदण्डयुग्मं नीलोत्पलयोर्युगलं च लोलम् ।
पकं च बिम्बीफलं वहन्विभाति चन्द्रो विकलङ्करम्यः ॥ ४८ ॥

विच्छिण्ण-मज्झा वि सुवण्ण-वेळ्ळी किमुत्तरद्धेण सिणिद्ध-सोहे ।
वहेइ पीणे कळ-धोअ-कुम्भे रम्भे अ हंहो अपरद्धएणं ॥

विच्छिन्नमध्याऽपि सुवर्णवल्ली किमुत्तरार्धेन स्निग्धशोभौ ।
वहति पीनौ कलधौतकुम्भौ रम्भे च हंहो अपरार्धेन ॥ ४९ ॥

समुज्जळा णिच्चळा-विज्जुळा वा समूढ-रूवा ससि-जोण्हआ वा ।
सुहम्बु-रासिस्स सुआ किमेषा सुहाहिँ सिञ्चेदि विळोअणे मे ॥

समुज्ज्वला निश्चलविद्युद्वा समूढरूपा शशिज्योत्स्ना वा ।
सुधाम्बुराशेः सुता किमेषा सुधाभिः सिञ्चति विलोचने मे ॥ ५० ॥

इअ एफुडुप्पण-मणो-विआरं णिज्झाअ तं भासइ चित्त-ळेहा ।

इअं खु बाणस्स सुआ सु-गत्ती कुमाळ दिण्णा तुह वम्महेण ॥

इति स्फुटोत्पन्नमनोविकारं निध्याय तमभाषत चित्रलेखा ।

इयं खलु बाणस्य सुता सुगात्री कुमार दत्ता तुभ्यं मन्मथेन ॥ ५१ ॥

जदो सि दिट्ठो सिविणे इमाए तदो मए मन्त-विकड्ढिदो सि ।

इदो वरं किं णु पिअं करिस्सं तुम्हाणं निम्माण-फळं करन्ती ॥

यतो ऽसि दृष्टः स्वप्नेऽनया ततो मया मन्त्रविकर्षितोऽसि ।

इतः परं किं नु प्रियं करिष्यामि युवयोर्निर्माणफलं कुर्वती ॥ ५२ ॥

अम्भोइणीअं विअ राअ-हंसो राआ-णिसाअं विअ पुण्ण-अन्दो ।

रमेहि पेम्मुम्मुह-माणसाअं तुवं वि ळीळा-सरसो इमाअं ॥

अम्भोजिन्यामिव राजहंसो राकानिशायामिव पूर्णचन्द्रः ।

रमस्व प्रेम्नोन्मुखमानसायां त्वमपि लीलासरसोऽस्याम् ॥ ५३ ॥

तो सो वि तोसोअहि-गब्भ-गाढो गाढावउढम्मि दिढाहिळासो ।

मन्दक्ख-मन्दक्खर-चारु-वारिणं हत्थे समागेण्हइ बाण-कण्णं ॥

ततः सोऽपि तोषोदधिगर्भगाढो गाढोपगूढे दृढाभिलाषः ।

मन्दाक्षमन्दाक्षरचारुवार्णी हस्ते समगृह्णाद्बाणकन्याम् ॥ ५४ ॥

कदम्ब-साहा विअ कोरएहिं करम्बिअङ्गी पुळअङ्कुरेहिं ।
पोरत्थ-वादेण व देण छिद्धा खणे खणे वेवइ सा वराई ॥

कदम्बशाखेव कोरकैः करम्बिताङ्गी पुलकाङ्कुरैः ।
पौरस्त्यवातेनेव तेन स्पृष्टा क्षणे क्षणेऽवेपत सा वराकी ॥ ५५ ॥

अङ्के समारोविअ ठाविआए बाळो बळादो परिरम्भिआए ।
स-व्वीळमंसे विणिवत्तिअं से तम्बाहरं चुम्बइ वत्त-विम्बं ॥

अङ्के समारोप्य स्थापिताया बालो बलात्परिरब्धायाः ।
सत्रीडमंसे विनिवर्तितमस्यास्ताम्राधरमचुम्बद्वक्त्रविम्बम् ॥ ५६ ॥

क्रमेण वच्छो-घडिअ-त्थणं सा मुहेक्क-ळक्खी-कअ-दिट्ठि-पाअं ।
जहिट्ठमोट्ठ-ग्गहणाणुऊळं दसन्तरं तो सणिअं पवण्णा ॥

क्रमेण वक्षोघटितस्तनं सा मुखैकलक्षीकृतदृष्टिपातम् ।
यथेष्टमोष्ठग्रहणानुकूलं दशान्तरं ततः शनैः प्रपन्ना ॥ ५७ ॥

पेम्मोळ्ळ-भावेसु परप्फरेणं खणं पि विस्सेस-परंमुहेसु ।
कळा-च्छइळ्ळेसु घरे णिगूढं तेसुं रमन्तेसु वहू-वरेसु ॥

प्रेमार्द्रभावयोः परस्परेण क्षणमपि विश्लेषपराङ्मुखयोः ।
कलाच्छेकयोर्गृहे निगूढं तयो रममाणयोर्वधूवरयोः ॥ ५८ ॥

इन्धेहिँ तो केहिँ वि जार-जुट्ठं कण्णा-घरं सङ्किअ किंकरेहिँ ।
गन्तूण सिग्वं कळिअञ्जळीहिँ विण्णाविओ सो दणुआहि-णाहो ॥

चिह्नैस्ततः कैरपि जारजुष्टं कन्यागृहं शङ्कित्वा किंकरैः ।
गत्वा शीघ्रं कलिताञ्जलिभिर्विज्ञापितः स दनुजाधिनाथः ॥ ५९ ॥

अहो महा-राअ वअं हद म्हो जं को वि दूसेइ कुमारिअं दे ।
सरेण मन्देण वि मंसलेण णिण्णाविओ जं पुरिसो भणन्तो ॥

अहो महाराज वयं हताः स्मो यत्कोऽपि दूषयति कुमारिकां ते ।
स्वरेण मन्देनापि मांसलेन निर्णीतो यत्पुरुषो भणन् ॥ ६० ॥

कहं वि सङ्का-णिहुओ वि राअं राअन्धदाए रइ-संभमेसु ।
मञ्जीर-सिञ्जा-मणिआणुविद्धो कण्णा-घरे सुव्वइ सद-भेदो ॥

कथमपि शङ्कानिभृतोऽपि राजन्तागान्धतया रतिसंभ्रमेषु ।
मञ्जीरशिञ्जामणितानुविद्धः कन्यागृहे श्रूयते शब्दभेदः ॥ ६१ ॥

कण्णा-गअं किंचण कण्ण-सळ्ळं वुत्तन्तमाअण्णिअ कम्पमाणो ।
सोएण रोसेण अ ढज्जमाणो बाणो पवण्णो कुमरी-णिएदं ॥

कन्यागतं किंचन कर्णशल्यं वृत्तान्तमाकर्ण्य कम्पमानः ।
शोकेन रोपेण च दह्यमानो बाणः प्रपन्नः कुमारीनिकेतम् ॥ ६२ ॥

दिव्वन्तमक्खेहिँ तर्हि जहिच्छं पेच्छेइ देच्चाहिबई तआणिं ।
वहू-वरं तं कमणिज्ज-रुवं मिहोणुरुवामळ-सोउमळ्ळं ॥

दीव्यदक्षैस्तस्मिन्यथेच्छमपश्यदैत्याधिपतिस्तदानीम् ।
वधूवरं तत्कमनीयरूपं मिथोऽनुरूपामलसौकुमार्यम् ॥ ६३ ॥

थद्धो इरं विम्हअ-विम्हरिज्ज-उद्दामवेरो कुमरं पुळन्तो ।
ठिओ स चित्ते लिहिदो व्व पच्छा स-च्छन्द-कोहो परुसं भणाइ ॥

स्तब्धश्चिरं विस्मयविस्मर्यमाणोद्दामवैरः कुमारं प्रलोकयन् ।
स्थितः स चित्रे लिखित इव पश्चात्स्वच्छन्दक्रोधः परुषमभणत् ॥ ६४ ॥

किं णाम कण्णा-विड बाण-णाहं मण्णेसि णिण्णाहमिमं पएसं ।
सहस्स-बाहुस्स मह प्पहावं कहं ण आणासि जअ-प्पसिद्धं ॥

किं नाम कन्याविट बाणनाथं मन्यसे निर्नाथमिमं प्रदेशम् ।
सहस्रबाहोर्मम प्रभावं कथं न जानासि जगत्प्रसिद्धम् ॥ ६५ ॥

दूसेसि णीसेस-सुरासुराणं णाहस्स बाणस्स सुअं कुमारिं ।
कोक्को तुवं कक्कस-कम्म-कारी गुत्तं घरं केण पहा पविट्ठो ॥

दूषयसि निःशेषसुरासुराणां नाथस्य बाणस्य सुतां कुमारीम् ।
कस्कस्त्वं कर्कशकर्मकारी गुप्तं गृहं केन पथा प्रविष्टः ॥ ६६ ॥

गच्छेहि वञ्छा जइ जीवितुं दे जुज्झेहि जं वा मळणाहिळासी ।
बाणस्स बाणा हि कआवराहे णेग्घिण्ण-चण्डा इअ खादि-मन्ता ॥

गच्छ वाञ्छा यदि जीवितुं ते युध्यस्व यद्वा मरणाभिलाषी ।
बाणस्य बाणा हि कृतापराधे नैर्घृण्यचण्डा इति ख्यातिमन्तः ॥ ६७ ॥

पज्जुणिणा भण्णइ देच्च-राओ कअं कअं तुज्झ विअत्थणेण ।
कण्हस्स पोत्तं समरम्मि जेउं सिङ्गं सिआळो व्व पवट्ठसे किं ॥

प्राद्युन्निनाऽभण्यत दैत्यराजः कृतं कृतं तव विकथनेन ।
कृष्णस्य पौत्रं समरे जेतुं सिंहं शृगाल इव प्रवर्तसे किम् ॥ ६८ ॥

जमस्स दण्डस्स स-गन्धिआ मे गआ गआ जस्स सिरं कराळा ।
खणं ण जीवेज्ज स वज्ज-सारा वारेज्ज एषा जइ अत्थि सत्ती ॥

यमस्य दण्डस्य सगर्भ्या मे गदा गता यस्य शिरः कराला ।
क्षणं न जीवेत्स वज्रसारा वार्यतामेषा यद्यस्ति शक्तिः ॥ ६९ ॥

इत्थं भणन्ताणँ महा-बळाणं दुवेणँ ताणं गुरु-गव्विराणं ।
बाणाणिरुद्धाणँ स-मच्छराणं चिराअ संपज्जइ संपहारो ॥

इत्थं भणतोर्महाबलयोर्द्वयोस्तयोर्गुरुगर्वशीलयोः ।
बाणानिरुद्धयोः समत्सरयोश्चिराय समपद्यत संप्रहारः ॥ ७० ॥

बाणो सहस्सेण वि जाइँ जाइँ सत्थाइँ बाहूहिँ समुक्खिपेइ ।
गआएँ एकाएँ वि ताइँ ताइँ भिज्जन्ति पज्जुण्ण-सुएण सज्जो ॥

बाणः सहस्रेणापि यानि यानि शस्त्राणि बाहुभिः समुदक्षिपत् ।
गदयैकयाऽपि तानि तान्यभिद्यन्त प्रद्युम्नसुतेन सद्यः ॥ ७१ ॥

रणम्मि घोरे रइ-णाहि-पुत्तं करग-घोळन्त-भअं भमन्तं ।
सु-दुज्जअं मण्णिअ पण्णअत्थं खित्तूण णं बज्झइ देच्च-णाहो ॥

रणे घोरे रतिनाथपुत्रं कराग्रघूर्णमानगदं भ्रमन्तम् ।
सुदुर्जयं मत्वा पन्नगास्त्रं क्षिप्त्वैनमबध्नाद्वैत्यनाथः ॥ ७२ ॥

णाअत्थ-बद्धं कळिऊण बालं बाणासुरे झटिति णिवट्टमाणे ।
हा णाह हा सुन्दर हा पिअ त्ति कण्णा समक्कन्दइ मुक्क-अण्ठं ॥

नागास्त्रबद्धं कृत्वा बालं बाणासुरे झटिति निवर्तमाने ।
हा नाथ हा सुन्दर हा प्रियेति कन्या समाक्रन्दन्मुक्तकण्ठम् ॥ ७३ ॥

हा हा हदाए मह काळणादो इमं दसं संपइ लम्भिओ सि ।
तादेण जं वा अदि-णिग्घिणेण देव्वेण अण्णं कमुवाळहामि ॥

हा हा हताया मम कारणादिमां दशां संप्रति लम्भितोऽसि ।
तातेन यद्वाऽतिनिर्घृणेन दैवेनान्यं कमुपालभे ॥ ७४ ॥

इच्छामि मिच्छ च्चिअ रम्म-भोए सच्चं जुउच्छामि अ जम्म-ळाहं ।
किं णाम सोक्खं तुमए विणा मे हा णाह दुक्खस्स परं धरेमि ॥

इच्छामि मिथ्यैव रम्यभोगान्सत्यं जुगुप्सामि च जन्मलाभम् ।
किं नाम सौख्यं त्वया विना मे हा नाथ दुःखाय परं ध्रिये ॥ ७५ ॥

उसे विसाएण कअं पिओ दे असंसअं होहिइ मुक्क-बन्धो ।
पिदा-महो जस्स खु विस्स-णाहो इत्थं णमस्सासइ चित्तेहा ॥

उषे विषादेन कृतं प्रियस्ते असंशयं भविष्यति मुक्तबन्धः ।
पितामहो यस्य खलु विश्वनाथ इत्थमेनामाश्वासयच्चित्रलेखा ॥ ७६ ॥

दणु-अ-वइ-सुआ-मुहेन्दु-जोण्हा-पसर-विसट्ठ-विळोअणुप्पळो सो ।
णिवसइ कुमरी-घरेक्क-देसे अ-गणिअ-बन्धण-ळाहवो णिरुद्धो ॥

इअ उसाणिरुद्धम्मि पढमो सग्गो ॥

दनुजपतिसुतामुखेन्दुज्योत्स्नाप्रसरविकसितविलोचनोत्पलः सः ।
न्यवसत्कुमारीगृहैकदेशेऽगणितबन्धनलाघवोऽनिरुद्धः ॥ ७७ ॥

इत्युषानिरुद्धे प्रथमः सर्गः ॥

विओ सगो

अह पेच्छइ वच्छळस्स से विळअं सङ्किअ सोअ-दूमिओ ।
स दुवारवईमुवट्ठिअं मुणिणं णारअमिन्दिरा-वई ॥

अथापश्यद्वत्सलस्यास्य विलयं शङ्कित्वा शोकदूनः ।
स द्वारवतीमुपस्थितं मुनिं नारदमिन्दिरापतिः ॥

फळिहामळ-पण्डु-विग्गहं कळमापिङ्ग-जडङ्क-मत्थअं ।
उदिआरुण-मोह-मण्डली-परिळिद्धं व कुबेर-पव्वअं ॥

स्फटिकामलपाण्डुविग्रहं कलमापिङ्गजटाङ्कमस्तकम् ।
उदितारुणमयूखमण्डलीपरिसृष्टमिव कुबेरपर्वतम् ॥ २ ॥

पवणुळ्ळिअ-वळ्ळई-ळआ-रणिउग्घोसिअ-केसव-त्थवं ।
अभिपूजिअमासण-ट्ठिअं पणमन्तो वअणं भणाइ णं ॥

पवनप्रेरितवल्लकीलतारणितोद्धोषितकेशवस्तवम् ।
अभिपूजितमासनस्थितं प्रणमन्वचनमभणदेनम् ॥ ३ ॥

फळिअं सु-कएण भूरिणा बहु-जम्मन्तर-संभिण मे ।
चळणा तुह जं णिभाळिआ सअळं किब्बिसमुप्फुसन्ति जे ॥

फलितं सुकृतेन भूरिणा बहुजन्मान्तरसंभृतेन मे ।
चरणौ तव यन्निभालितौ सकलं किल्बिषमुन्मृष्टो यौ ॥ ४ ॥

इह होन्ति विसाअ-साळिणो महु-भोअन्धअ-विण्हि-जादवा ।
अ-पअब्भ-वओ जदो गदो अणिरुद्धो सहसा अ-दंसणं ॥

इह भवन्ति विषादशालिनो मधुभोजान्धकवृष्णियादवाः ।
अप्रगल्भवया यतो गतोऽनिरुद्धः सहसाऽदर्शनम् ॥ ५ ॥

विइणिज्जइ सव्वदो-दिसं ण उ सो दीसइ वंस-वइढणो ।
अह वा पहवेज्ज को णरो विपरीदम्मि विहिम्मि कम्मसु ॥

विचीयते सर्वतोदिशं न तु स दृश्यते वंशवर्धनः ।
अथ वा प्रभवेत्को नरो विपरीते विधौ कर्मसु ॥ ६ ॥

स-विसाअ-भरो ळ्हूकिदो भअवं तुज्झ विळोअणेण णो ।
मिहिरम्मि समुमाए कहिं कमळाणं हिम-जो पराहवो ॥

सविषादभरो लघूकृतो भगवंस्तव विलोकनेन नः ।
मिहिरे समुद्रते क कमलानां हिमजः पराभवः ॥ ७ ॥

कुहणा-मणुअ-त्तणोइदं वअणं से सुणिऊण णारओ ।
णिहुअं हसिऊण भारइं गहिरं जप्पइ संभिआअरं ॥

कुहनामनुजत्वोचितं वचनमस्य श्रुत्वा नारदः ।
निभृतं हसित्वा भारतीं गभीरामजल्पत्संभृतादरम् ॥ ८ ॥

विसजेहि विहो विसण्णदं कुमरो जीवइ रोप्पिणेअ-जो ।
सुणु किं दु बळिस्स सूणुणा णिअदो चिट्ठइ दुट्ठ-बुद्धिणा ॥

विसृज विभो विषण्णतां कुमारो जीवति रौक्मिणेयजः ।
शृणु किं तु बलेः सूनुना नियतस्तिष्ठति दुष्टबुद्धिना ॥ ९ ॥

सिविणे दणु-अस्स तस्स सो दुहिआए किर दक्खिदो जदो ।
अह मन्त-बळेण कड्ढिओ णिहुअं तीअ सही-अणेण तो ॥

स्वप्ने दनुजस्य तस्य स दुहित्रा किल दृष्टो यतः ।
अथ मन्त्रबलेन कर्षितो निभृतं तस्याः सखीजनेन ततः ॥ १० ॥

अह जाणिअ बाण-दाणवो कुविदो बज्झइ जुज्झ-मज्झए ।
इअ संपइ सो उवागओ तुह सोण्हा-तणओ अ-दंसणं ॥

अथ ज्ञात्वा बाणदानवः कुपितोऽवध्नाद्युद्धमध्ये ।
इति संप्रति स उपागतस्तव स्नुषातनयोऽदर्शनम् ॥ ११ ॥

स हि दिप्पइ विप्प-कण्डओ भुअ-साहस्स-बळेण दुज्जओ ।

अह किं भणिमो महेसरो भअवं जस्स दुवार-पाळओ ॥

स हि दृप्यति विप्रकण्टको भुजसाहस्रबलेन दुर्जयः ।

अथ किं भणामो महेश्वरो भगवान्यस्य द्वारपालकः ॥ १२ ॥

अहिअं जहि णं महासुरं परिमोएहि तदो उसा-वइं ।

महु-सूअण किं पिहज्जणो विअ णेक्कारमिणं उवेक्खसि ॥

अहितं जह्मेनं महाऽसुरं परिमोचय तत उषापतिम् ।

मधुसूदन किं पृथग्जन इव न्यक्कारमिममुपेक्षसे ॥ १३ ॥

इअ संसुणिदम्मि सोरिणो हिअअं गाहइ कोह-पावओ ।

भिउडि-च्छळ-धूम-णिग्गमो सहसा वज्जइ जस्स इन्धदं ॥

इति संश्रुते शौरेर्हृदयमगाहत क्रोधपावकः ।

भ्रुकुटिच्छलधूमनिर्गमः सहसाऽव्रजयस्य चिह्निताम् ॥ १४ ॥

अह सो कअ-वम्म-सच्चइ-प्पमुहेहि स-बळेहि संवुदो ।

बळ-भइ-पुरस्सरो हरी णअरादो तरसा पचिट्ठइ ॥

अथ स कृतवर्मसात्यकिप्रमुखैः स्वबलैः संवृतः ।

बलभद्रपुरःसरो हरिर्नगरात्तरसा प्रातिष्ठत ॥ १५ ॥

तुरओह-खुरग-विखवद-विखदि-पट्टुच्चळिदेहिँ रेणुहिँ ।
परिदो हरिदङ्गणा-घण-त्थण-उम्भावरणम्बराइदं ॥

तुरगौघखुराग्रविक्षतक्षितिपृष्ठोच्चलितै रेणुभिः ।
परितो हरिदङ्गनाघनस्तनकुम्भावरणाम्बरायितम् ॥ १६ ॥

असि-विष्फुरिअग्नि-विज्जुळा-चळ-दोग्घट्ट-कडप्प-वारि-आ ।
पडह-द्धणि-गज्जिआ अ सा पुदणा सोहइ पाउसोपमा ॥

असिविष्फुरिताग्निविद्युच्चलगजसमूहवारिदा ।
पटहध्वनिगर्जिता च सा पृतनाऽशोभत प्रावृडुपमा ॥ १७ ॥

जळहिँ तरिऊण सेउणा पमळिज्जन्त-तडन्त-पाअवं ।
चळणाहइ-सिण्ण-भू-अळं जदु-सेणं विविणाइँ बाहइ ॥

जलधिं तीर्त्वा सेतुना प्रमर्द्यमानतटान्तपादपम् ।
चरणाहतिशीर्णभूतलं यदुसैन्यं विपिनान्यपाक्रामत् ॥ १८ ॥

कुळ-पव्वअ-वन्द-कंदरा-पअवी-ळङ्घण-केळि-जङ्घिआ ।
तुरिअं चिअ ओदरन्ति दे बळि-गेहं जदु-णाह-सेणिआ ॥

कुलपर्वतवृन्दकंदरापदवीलङ्घनकेलिजाङ्घिकाः ।
त्वरितमेवावातरंस्ते बलिगेहं यदुनाथसैनिकाः ॥ १९ ॥

धणुह-द्वणि-तूर-णिस्सणा करि-बंहा-परिवंहिआ भिसं ।
सहस च्चिअ सोणिआळअं भअ-संभन्त-जणं कुणान्ति तो ॥

धनुर्ध्वनितूर्यनिःस्वनाः करिवृंहापरिवृंहिता भृशम् ।
सहसैव शोणितालयं भवसंभ्रान्तजनमकुर्व्वस्तदा ॥ २० ॥

पढमं पडह-स्सणेण तं पुण सेणुत्थ-पराअ-रासिणा ।
पडिरुन्धइ वेरिणो पुरं स हु पच्छा पुदणाहिँ मा-हवो ॥

प्रथमं पटहस्वनेन तत्पुनः सेनोत्थपरागराशिना ।
प्रतिरोध वैरिणः पुरं स खलु पश्चात्पुतनाभिर्माधवः ॥ २१ ॥

अह सो पडिहार-पाळओ पमहेहिँ परिवारिदो हरो ।
समरस्स करेइ पक्कमं गुह-ळम्बोअर-णन्दि-णन्दिओ ॥

अथ स प्रतिहारपालकः प्रमथैः परिवारितो हरः ।
समरायाकरोत्प्रक्रमं गुहलम्बोदरनन्दिनन्दितः ॥ २२ ॥

इसि-पप्फिडिण्दु-ळेहिअं परिघोळन्त-सुपव्व-णिण्णअं ।
भुअएहिँ दिणन्त-तण्डव-प्पडिळं वज्झइ सो जडा-भरं ॥

ईषत्प्रअष्टेन्दुलेखिकं परिघूर्णमानसुपर्वनिम्नगम् ।
भुजगैर्दिनान्तताण्डवप्रशिथिलमवध्नात्स जटाभरम् ॥ २३ ॥

धणुहम्म पिणाअ-णामए वळिअं कुण्डळिए पिणज्झइ ।
कर-मण्डणमद्ध-कङ्कणी-कअमुम्मोइअ कुण्डळीसरं ॥

धनुषि पिनाकनामके बलवत्कुण्डलिते पिननाह ।
करमण्डनमर्धकङ्कणीकृतमुन्मुच्य कुण्डलीश्वरम् ॥ २४ ॥

सु-सिलिट्ठ-गरिट्ठ-णिट्ठुर-प्फुड-वग्घाइण-चिक्कण-प्पहं ।
परिवेढइ सप्प-मेहळा-वळएहिं विअडं कडी-तडं ॥

सुश्लिष्टगरिष्ठनिष्ठुरस्फुटव्याघ्राजिनचिक्कणप्रभम् ।
पर्यवेष्टयत्सर्पमेखलावलयैर्विकटं कटीतटम् ॥ २५ ॥

णिडिलेक्खण-दाह-संभम-क्खुडिआणङ्ग-धणु-ब्भमावहं ।
कुडिली-कुणइ प्फुडं कुहा भुवआणं जुअळं महेसुरो ॥

निटिलेक्षणदाहसंभ्रमत्रुटितानङ्गधनुर्भमादहम् ।
कुटिलीचकार स्फुटं क्रुधा भ्रुवोर्युगळं महेश्वरः ॥ २६ ॥

हरिसुग्गअ-तिक्ख-घग्घर-स्सर-णिग्घोसण-भीसणाकइं ।
फळिहाअळ-सुब्भ-विग्गहं वुसहं सो सहसाहिरोहइ ॥

हर्षोद्गततीक्ष्णघर्घरस्वरनिर्घोषणभीषणाकृतिम् ।
स्फुटिकाचलशुभ्रविग्रहं वृषभं स सहसाऽधिरुरोह ॥ २७ ॥

कर-गण्डिअ-सत्तिणा गणा परिरुद्धा सिहि-पिद्ध-वासिणा ।
सहिआ सर-जम्मणा खणा रण-सज्जा पअळन्ति गव्विआ ॥

करगृहीतशक्तिना गणाः परिरुद्धाः शिखिपृष्ठवासिना ।
सहिताः शरजन्मना क्षणाद्रणसज्जाः प्रचेलुर्गविताः ॥ २८ ॥

अह दे जदु-सेण्ण-सागरं तुरउत्तुङ्ग-तरङ्ग-संकुळम् ।
बळ-मा-ह्व-गाह-भीसणं गहिरं तं पविसन्ति णि-ब्भआ ॥

अथ ते यदुसैन्यसागरं तुरगोत्तुङ्गतरङ्गसंकुलम् ।
बलमाधवग्राहभीषणं गभीरं तं प्राविशन्निर्मयाः ॥ २९ ॥

वळई-कअ-चण्ड-कम्मुआ अह पज्जुण्ण-सिहण्डि-वाहणा ।
सर-दु-दिण-णिण्हुअम्बरं परिहोदूण रणं कुणन्ति दे ॥

वलयीकृतचण्डकार्मुकावथ प्रद्युम्नशिखण्डिवाहनौ ।
शरदुर्दिननिहुताम्बरं परिभूय रणमकुरुतां तौ ॥ ३० ॥

विसिहा वि सिहावल्लुकड-प्फुड-पक्खाणिळ-तक्खणुद्धिआ ।
विमुहा विमुहा हआ अ तं ण विसाहं पविसन्ति वेरिणो ॥

विशिखा अपि शिखावलोत्कटस्फुटपक्षानिलतत्क्षणोद्धृताः ।
विमुखा विमुखा हताश्च तं न विशाखं प्राविशन्वैरिणः ॥ ३१ ॥

अह सम्बर-मम्म-भेदिहिं जळण-ज्वाळ-फुळ्ळिङ्ग-वाहिहिं ।
णिसिदेहिं सिळी-मुहेहिं तं गुहमाविज्झइ रुपिणी-सुओ ॥

अथ शम्बरमर्मभेदिभिर्ज्वलनज्वाल्स्फुल्लिङ्गवाहिभिः ।
निशितैः शिलीमुखैस्तं गुहमाविध्यद्रुक्मिणीसुतः ॥ ३२ ॥

धणु-पञ्च-सदी-विमुञ्चिद-प्पसरन्तत्थ-विहत्थिआहिओ ।
सुवअं चिअ बाण-दाणवो जुउहाणेण घडेइ संगरे ॥

धनुष्पञ्चशतीविमुक्तप्रसरदस्त्रविहस्तिताहितः ।
स्वयमेव बाणदानवो युयुधानेन जघटे संगरे ॥ ३३ ॥

विविहा जुउहाण-साअआ जुहि बाणासुर-बाण-संहइं ।
अ-इरेण कुणन्ति णि-प्पहं रवि-मोहा विअ तारआवळि ॥

विविधा युयुधानसायका युधि बाणासुरबाणसंहतिम् ।
अचिरेणाकुर्वन्निष्प्रभां रविमयूखा इव तारकावल्लिम् ॥ ३४ ॥

अह सो परमेसरो सरे ति-वुरन्ते-उर-वेहवी-अरे ।
विसजेइ पिणाअ-संहिदे अहिगन्तूण सअं जणहणं ॥

अथ स परमेश्वरः शरांस्त्रिपुरान्तःपुरवैधवीकरान् ।
विससर्ज पिनाकसंहितानभिगम्य स्वयं जनार्दनम् ॥ ३५ ॥

महु-केडह-सोणिअ-च्छडा-महु-कुक्खिंभरिणो सिळी-मुहे ।
गुण-संगअ-सङ्ग-संहिदे महु-वेरी वि समुक्खिवेइ सो ॥

मधुकैटभशोणितच्छटामधुकुक्षिंभरीञ्जिलीमुखान् ।
गुणसंगतशार्ङ्गसंहितान्मधुवैर्यपि समुदक्षिपत्सः ॥ ३६ ॥

अह ताणँ विमाण-संठिअ-त्ति-असाहीस-सिरो-सिळाहिओ ।
समरो सम-रोस-विक्किआ-भर-दु-प्पेच्छ-मुहाणँ वट्ठइ ॥

अथ तयोर्विमानसंस्थितत्रिदशाधीशशिरःश्लाघितः ।
समरः समरोषविक्रियाभरदुष्प्रेक्षमुखयोरवर्तत ॥ ३७ ॥

हरि-सिंट्ठ-समीरणत्थदो पसरन्ता परिधूअ-पाअ-वा ।
समुहापडिआ समीरणा हर-भूसा-भुअएहिँ भक्खिवादा ॥

हरिसृष्टसमीरणास्त्रतः प्रसरन्तः परिधूतपादपाः ।
संमुखापतिताः समीरणा हरभूषाभुजगैर्भक्षिताः ॥ ३८ ॥

हर-पुड्ढिअ-पण्णअत्थदो विस-फुक्कार-पळित्त-पावआ ।
पसिदा बहुणो वि पण्णआ सहसा विण्हु-रहेण चन्विआ ॥

हरपुड्धितपन्नगास्त्रतो विषफूत्कारप्रदीप्तपावकाः ।
प्रसृता बहवोऽपि पन्नगाः सहसा विष्णुरथेन चर्विताः ॥ ३९ ॥

कसणुळ्ळिअ-पावआसु-अ-प्फुड-णिन्तुज्जळिआ वि पावआ ।
परमेसर-मोळि-णिण्ण-आ-जळ-णिव्वाण-सिहा मुहा ठिआ ॥

कृष्णप्रेरितपावकाशुगस्फुटनिर्यदुज्ज्वलिता अपि पावकाः ।
परमेश्वरमौलिनिम्नगाजलनिर्वाणशिखा मुधा स्थिताः ॥ ४० ॥

अह संभु-विसिट्ठ-तामसासुअ-संभूद-तमोन्धकारिअं ।
भुवणं बळिअं पआसिअं हरि-चक्कस्स समग्ग-रोइणा ॥

अथ शंभुविसृष्टतामसाशुगसंभूततमोन्धकारितम् ।
भुवनं बलवत्प्रकाशितं हरिचक्रस्य समग्रोचिषा ॥ ४१ ॥

हरि-पेरिअ-वारुणत्थ-अ-प्पळअम्भो-हर-गम्भ-णिस्सिदे ।
ळहु सोसइ थोर-सीअरे सिव-फाळक्खि-पुढासुसुक्खणी ॥

हरिप्रेरितवारुणास्त्रजप्रलयाम्भोधरगर्भनिःसृतान् ।
लघ्वशोषयत्स्थूलशीकराञ्छिवफालाक्षिपुटाशुशुक्षणिः ॥ ४२ ॥

सुभडाणं वि विङ्गिरिळ्ळए समरे णारअ-कोडु-वड्ढणे ।
अह खिप्पइ णि-प्पडिक्किअं कुविओ मोहणमत्थमच्चुओ ॥

सुभटानामपि भयंकरे समरे नारदकौतूहलवर्धने ।
अथाक्षिपन्निष्प्रतिक्रियं कुपितो मोहनमस्त्रमच्युतः ॥ ४३ ॥

रणदो खण-मोह-मीळिए ससि-ळेहाभरणे णिवट्टिए ।
विमुहे वि अ सम्मुहे ल्हुं पमहाणं णिवहो पळाअइ ॥

रणतः क्षणमोहमीलिते शशिलेखाभरणे निवृत्ते ।
विमुखेऽपि च षण्मुखे लघु प्रमथानां निवहः पलायत ॥ ४४ ॥

पबळो बळ-भद-केसरी हळ-दाढा-कुळिसेण तक्खणं ।
मअ-भामिर-चित्तमुद्धअं जुहि कुम्भण्ड-गअं विदारइ ॥

प्रबलो बलभद्रकेसरी हलदंष्ट्राकुलिशेन तत्क्षणम् ।
मदभ्रमणशीलचित्तमुद्धतं युधि कुम्भाण्डगजं व्यदारयत् ॥ ४५ ॥

अह रोस-कसाइदेक्खणो णिबिडाकड्ढिअ-णेक्क-कम्मुओ ।
अहिधावइ देवई-सुअं तुवरन्तो तइ बाण-दाणवो ॥

अथ रोषकषायितेक्षणो निबिडाकृष्टनैककार्मुकः ।
अभ्यधावद्देवकीसुतं त्वरमाणस्तदा बाणदानवः ॥ ४६ ॥

जुहि से भुअ-काणण-ट्टिए दिढ-मोव्वी-ळ्ळिआहिं वेट्टिए ।
धणु-ताळ-दुमे रमा-वई तरसा खण्डइ कण्ड-रासिहिं ॥

युध्यस्य भुजकाननस्थितान्दृढमोर्वीलतिकाभिर्वष्टितान् ।
धनुस्तालद्रुमात्रमापतिस्तरसाऽखण्डयत्काण्डराशिभिः ॥ ४७ ॥

दणु-अस्स भुएसु सोरिणा तइ जो जो लुअ-कम्मुओ कओ ।
स स गेण्हइ चक-तोमर-च्छुरिआ-सत्ति-गआसि-मुगरे ॥

दनुजस्य भुजेषु शौरिणा तदा यो यो लूनकार्मुकः कृतः ।
स स जग्राह चक्रतोमरच्छुरिकाशक्तिगदासिमुद्गरान् ॥ ४८ ॥

खुहिओ स उ जाई जाई तो समरे घेप्पइ दप्प-बंधिओ ।
परिखण्डइ ताई ताई ही महु-वेरी ल्हु आउहाई सो ॥

क्षुभितः स तु यानि यानि ततः समरे जग्राह दर्पबंधितः ।
पर्यखण्डयत्तानि तानि हि मधुवैरी लघ्वायुधानि सः ॥ ४९ ॥

णिसिअत्थखओ णिराउहो गळिअस्सोज्झर-चच्चिअङ्गओ ।
घण-धाउ-मओ व्व पव्वओ विहलो जाअइ बाण-दाणवो ॥

निशितास्त्रक्षतो निरायुधो गलितास्त्रनिर्झरचर्चिताङ्गकः ।
घनधातुमय इव पर्वतो विहलो ऽजायत बाणदानवः ॥ ५० ॥

जणणी किर तस्स कोट्टवी दुअमाअच्छिअ मज्झए ठिआ ।
अह णन्द-सुओ णिवत्तिओ तइ बाणो वि घरं विगाहइ ॥

जननी किल तस्य कोट्टवी द्रुतमागत्य मध्ये स्थिता ।
अथ नन्दसुतो निवृत्तस्तदा बाणो ऽपि गृहं व्यगाहत ॥ ५१ ॥

अह धुज्जडिणा विसज्जिओ विअल्लत्ताळ-भयं-कराकई ।
तिसिरो कडु-घग्घर-स्सरो जुवरो को वि भमेइ सव्वदो ॥

अथ धूर्जटिना विसृष्टो विकलोत्तालभयंकराकृतिः ।
त्रिशिराः कटुघर्घरस्वरो ज्वरः कोऽपि बभ्राम सर्वतः ॥ ५२ ॥

जदु-वीर-बळाई सो भिसं परिमुच्छावइ मच्छरी जदा ।
हरिणा वि तदा विणिम्मिओ बळवन्तो जुवरो चउ-ब्भुओ ॥

यदुवीरबलानि स भृशं पर्यमूर्च्छयन्मत्सरी यदा ।
हरिणाऽपि तदा विनिर्मितो बलवाञ्ज्वरश्चतुर्भुजः ॥ ५३ ॥

तिसिरं स भणाइ वेण्हवो तुमए हो असमिक्खआरिणा ।
सळ्हेण व पावए खओ सुळ्हो होहिइ संपअं मइ ॥

त्रिशिरसं स बभाण वैष्णवस्त्वया भो असमीक्ष्यकारिणा ।
शलभेनेव पावके क्षयः सुलभो भविष्यति सांप्रतं मयि ॥ ५४ ॥

जुवर-प्पसरं चिइच्छिउं जुवरो एव्व हुवेज्ज वेज्जओ ।
ळगिअं चळ्णम्मि कण्डअं ण समुक्खाअइ कण्डएण किं ॥

ज्वरप्रसरं चिकित्सितुं ज्वर एव भवेद्वैद्यः ।
लभं चरणे कण्टकं न समुत्तनति कण्टकेन किम् ॥ ५५ ॥

उव मज्झ णिवज्झ-मच्छरं भुअ-सोण्डीरमिणं रणङ्गणे ।
अवि होसि तिसीसओ तुवं सम-सीसं ण लहेसि णं मए ॥

पश्य मम निवद्धमत्सरं भुजशौर्यमिदं रणाङ्गणे ।
अपि भवसि त्रिशीर्षस्त्वं समशीर्षं न लभसे नूनं मया ॥ ५६ ॥

तिसिरेण अ किं वि जप्पिअं सुणु हो काळ-हरस्स जं पिअं ।
इह तं घडआमि संपअं असुरो जेण लहेज्ज संपअं ॥

त्रिशिरसा च किमपि जल्पितं शृणु भोः कालहरस्य यत्प्रियम् ।
इह तद्वटयामि सांप्रतमसुरो येन लभेत संपदम् ॥ ५७ ॥

कहँ संकर-किंकरं वि मं बलवन्तं जळ जेतुमिच्छसि ।
इह ता मिहिरंसु-संचअं तिमिरोहो परिहोदुमीहइ ॥

कथं शंकरकिंकरमपि मां बलवन्तं जड जेतुमिच्छसि ।
इह तर्हि मिहिरांशुसंचयं तिमिरौघः परिमवितुमीहते ॥ ५८ ॥

अह ताणँ रणं तळा-तळि कखुहिअ-क्खोणि-णहं णहा-णहि ।
चळणा-चळणि द्दुमा-दुमि प्फुड-णाअं जणिअं सिळा-सिळि ॥

अथ तयो रणं तलातलि क्षुभितक्षोणिनभो नखानखि ।
चरुणाचरणि द्रुमाद्रुमि स्फुटनादं जातं शिलाशिलि ॥ ५९ ॥

जुहि वेणु-जरेण खण्डिओ पहरन्तेण किराणुहिण्डिओ ।
तिसिरो विवळाइ मेइणी-णह-पाआळ-तळेसु वेविरो ॥

युधि विष्णुज्वरेण खण्डितः प्रहरता किलानुहिण्डितः ।
त्रिशिरा विपलायत मेदिनीनभःपातालतलेषु वेपनशीलः ॥ ६० ॥

अमुण च्चिअ रुद्र-सिद्धिणा भअ-घोणन्त-स-बाह-दिद्धिणा ।
चळणम्बु-अमळ्ळिण सो थविदो सन्त-मएण मा-हवो ॥

अमुनैव रुद्रसृष्टिना भयघूर्णमानसबाष्पदृष्टिना ।
चरणाम्बुजमाश्रितेन स स्तुतः शान्तभदेन माधवः ॥ ६१ ॥

अ-भअं विहुरस्स देहि मे भअवं तुज्झ जराहिँ मा-हव ।
अ-विवेअ-समुद्द-मज्जिओ अहके होमि खु णेण णिज्जिओ ॥

अभयं विधुराय देहि मे भगवंस्तव ज्वरान्माधव ।
अविवेकसमुद्रमग्नो ऽहं भवामि खल्वनेन निर्जितः ॥ ६२ ॥

विदिओ सि मए सणा-अणो जअ-सिद्धि-द्धि-णास-कारओ ।
सिदि-अण्ठ-विरिञ्च-वासव-प्पमुहाणं वि तुवं सि काळणं ॥

विदितो ऽसि मया सनातनो जगत्सृष्टिस्थितिनाशकारकः ।
शितिकण्ठविरिञ्चवासवप्रमुखाणामपि त्वमसि कारणम् ॥ ६३ ॥

अ-गुण-प्पइदिस्स मण्णिमो भअवं तुज्झ गुणाणुरोहणं ।
पवणस्स सुअन्धिउण्हदादि व संकामिअमीस केवळं ॥

अगुणप्रकृतेर्मन्यामहे भगवंस्तव गुणानुरोधनम् ।
पवनस्य सुगन्धितोष्णतादीव सांक्रामिकमीश केवलम् ॥ ६४ ॥

इह ठावर-जङ्गमप्पए सअळे वत्थुणि वित्थरिज्जए ।
भवदो च्चिअ चेअणत्तणं अअ तेळं व तिळम्मि सच्चदो ॥

इह स्थावरजङ्गमात्मके सकले वस्तुनि विस्तीर्यते ।
भवत एव चैतन्यमज तैलमिव तिले सर्वतः ॥ ६५ ॥

तुइ संणिहिदम्मि पेक्खए विविहं णच्चइ णच्चई व सा ।
सअळत्थ-विअक्क-कारिणी तुह माआ तह णाम दु-ग्गहा ॥
त्वयि संनिहिते प्रेक्षके विविधं नृत्यति नर्तकीव सा ।
सकलार्थवितर्ककारिणी तव माया तथा नाम दुर्ग्रहा ॥ ६६ ॥

सअळ-भुवण-रक्खा-दिक्खिआणं भुआणं
भुअअ-वइ-णिहाणं सङ्ख-चक्कङ्किआणं ।
तुह कअ-रिवु-ळच्छी-वुन्द-बन्दिग्गहाणं
जिणइ विणअ-पावारण्ण-दावो पदावो ॥

सकलभुवनरक्षादीक्षितानां भुजानां भुजगपतिनिभानां शङ्खचक्राङ्कितानाम् ।
ब्रह्म कृतरिपुलक्ष्मीवृन्दबन्दिग्रहाणां जयति विनतपापारण्यदावः प्रतापः ॥ ६७ ॥

मसार-मणि-सामळं मधुर-हास-जोण्हा-झरी-
 परीअ-मुह-चन्दमं विपुळ-दीह-णेत्तुप्पळं ।
 उर-प्फुरिअ-कोत्थुहं मणि-किरीड-कन्ति-च्छडा-
 कडाह-परिमण्डिअं पणमिमो सरीरं तुमे ॥

मसारमणिश्यामळं मधुरहासज्योत्स्नाझरी-
 परीतमुखचन्द्रमो विपुलदीर्घनेत्रोत्पलम् ।
 उरःस्फुरितकौस्तुभं मणिकिरीटकान्तिच्छटा-
 कटाहपरिमण्डितं प्रणमामः शरीरं तव ॥ ६८ ॥

वअ-सुन्दरी-घण-थणङ्क-कुङ्कुम-प्फुसणा-पिसङ्ग-वणमाळ-भारिणो ।
 तुह देवई-सुअ सु-अम्म-णिम्मळी-कअ-जम्म-जम्मि-मण-वासिणो णमो ॥

व्रजसुन्दरीघनस्तनाङ्ककुङ्कुममार्जनापिशङ्गवनमालभारिणे ।
 तुभ्यं देवकीसुत सुकर्मनिर्मलीकृतजन्मजन्मिमनोवासिने नमः ॥ ६९ ॥

इअ थुओ मअण-रिवु-ज्जरेण सो पसण्णदं समहि-गओ जण्हणो ।
 रद-प्पहा-विसद-सुहोळ्ळिअक्खरं मउ-ग्ग्हिओ भणइ गिरं स-गोरवं ॥

इति स्तुतो मदनरिपुज्वरेण स प्रसन्नतां समधिगतो जनार्दनः ।
 रदप्रभाविशदसुधाद्रिताक्षरां मृदुस्मितो बभाण गिरं सगौरवम् ॥ ७० ॥

अम्हो बम्हण अम्हकेरअ-जरादो गुं महन्तो भवं
 तासं मुञ्चउ पञ्च-वाण-रिवुणो णिम्माण-मम्मो तुवं ।
 ता णो माणण-पत्त-मत्त-सुहिओ जादो सि पीदो म्हि दे
 सिज्झं तुज्झ तिसीस संपइ सुहं गच्छेहि स-च्छन्ददो ॥

हंहो ब्राह्मणास्मदीयज्वरान्नूनं महान्भवां-
 स्त्रासं मुञ्चतु पञ्चवाणरिपोर्निर्माणमहो त्वम् ।
 तस्मान्नो माननपात्रमात्मसुहृज्जातो ऽसि प्रीतो ऽस्मि ते
 सिद्धं तव त्रिशिर्षं संप्रति सुखं गच्छ स्वच्छन्दतः ॥ ७१ ॥

तुइत्तो भूदाणं मह तुह अ संभासणमिणं
 म्हरन्ताणं बाहा ण हु ति-हुवणे होहिइ दिदं ।
 पसादो णो कामं दुहइ महइं लुम्पइ रुअं
 जहाकामं धीमं ति-सिर विसरेहि प्पडिदिसं ॥

त्वत्तो भूतानां मम तव च संभाषणमिदं
 स्मरतां बाधा न खलु त्रिभुवने भविष्यति दृढम् ।
 प्रसादो नः कामं दोषि महतीं लुम्पति रुजं
 यथाकामं धीमंस्त्रिशिरो विसर प्रतिदिशम् ॥ ७२ ॥

इअ भणिअ जरं तं वि-ज्जरं तो कुणन्तो
 समर-धरणि-भाए रेहए मा-हवो सो ।
 विहअ-तुहिण-बाहा-सु-प्पहं कप्पअन्तो
 पदुममिव जळन्तो पुक्खरे तिकख-मोहो ॥
 इअ उसाणिरुद्धम्मि विओ सग्गो ॥

इति भणित्वा ज्वरं तं विज्वरं ततः कुर्व-
 न्समरधरणिभागे राजते माधवः सः ।
 विहततुहिनबाधासुप्रभं कल्पय-
 न्पद्ममिव ज्वलन्पुष्करे तीक्ष्णमयूखः ॥ ७३ ॥
 इत्युषानिरुद्धे द्वितीयः सर्गः ॥

तिओ सगो

अह सिहर-णिहे शुए सहस्सं विडवि-सरिच्छ-धणु-च्छडे वहन्तो ।
घण-रण-कुदुओ पुणो वि बाणो पअळइ-जङ्गम-विज्झ-सेळ-कप्पो ॥

अथ शिखरनिभान्भुजान्सहस्रं विटपिसदृक्षधनुश्छटान्वहन् ।
घनरणकुतुकः पुनरपि बाणः प्राचलज्जङ्गमविन्ध्यशैलकल्पः ॥ १ ॥

कुडिळ-दिढ-कुअण्ड-दण्ड-सण्ड-प्पणिहिअ-दिप्प-खुरप्प-दु-प्पसज्झो ।
पअवि-हअ-कडप्प-कड्ढिअं सो जळअ-गहीर-रवं रहं रुहेइ ॥

कुटिलदृढकोदण्डदण्डषण्डप्रणिहितदीप्रक्षुरप्रदुष्प्रसह्यः ।
प्रजविहयसमूहकृष्टं स जलदगभीररवं रथं रुरोह ॥ २ ॥

शुअ-णिवह-विसङ्गि-अङ्गओह-ट्ठविअ-पिसङ्ग-मणि-प्पहङ्कुरेहिं ।
अ-विरळ-विडवग्ग-ळग्ग-पुप्फो स हु बहु रेहइ सम्मळि-दुदुमो व्व ॥

भुजनिवहविषक्ताङ्गदौघस्थापितपिशङ्गमणिप्रभाङ्कुरैः ।
अविरलविटपाग्रलम्पुप्पः स खलु बह्वराजत शाल्मलिट्रुम इव ॥ ३ ॥

कसण-घण-सवत्त-गत्त-सोहो उवरि समुद्धअ-पण्डराअवत्तो ।
णव-समुदिअ-चन्द-मण्डलाहो-गअ-रणाअर-संणिहो विहाइ ॥

कृष्णघनसपत्तगात्रशोभ उपरि समुद्धृतपाण्डरातपत्रः ।
नवसमुदितचन्द्रमण्डलाधोगतरत्नाकरसंनिभो व्यभात् ॥ ४ ॥

अहिअमुहअ-पास-भासमाण-प्फुड-परिचञ्चळ-चामरावहूओ ।
तड-जुअळ-विरूढ-कास-गुच्छो विअ ळसए जमुणा-जळ-प्पवाहो ॥

अधिकमुभयपार्श्वभासमानस्फुटपरिचञ्चलचामरावधूतः ।
तटयुगलविरूढकाशगुच्छ इवालसद्यमुनाजलप्रवाहः ॥ ५ ॥

कर-कमळ-मळिज्जमाण-बाणासण-गुणमत्त-पहं णिरिक्खमाणं ।
फुड-पडिघ-पिसङ्ग-णेत्त-कोणं महु-महमिक्खइ त-क्खणं स बाणो ॥

करकमलमृद्यमानबाणासनगुणमात्मपथं निरीक्षमाणम् ।
स्फुटप्रतिघपिशङ्गनेत्रकोणं मधुमथनमैक्षत तत्क्षणं स बाणः ॥ ६ ॥

तुरिअमहिगओ भणाइ सो णं किमिह पअब्भसि गोविआ-तणू-अ ।
मुणसु ण णरओ म्हि ण म्हि कंसो अह अहके बळि-णन्दणो स बाणो ॥

त्वरितमभिगतो ऽभणत्स एनं किमिह प्रगल्भसे गोपिकातनूज ।
जानीहि न नरको ऽस्मि नास्मि कंसो ऽथाहं बलिनन्दनः स बाणः ॥ ७ ॥

ति-अस-उर-तरट्टिआ-कआकड्ढण-घण-सोहग-ळम्भ-जम्भिआणं ।
घणु-गुण-किण-गण्ठि-ककसाणं सुणसि कहां ण भुआणं मे पआवं ॥

त्रिदशपुरविदग्धस्त्रीकचाकर्षणघनसौभगलाभजृम्भितानाम् ।
धनुर्गुणकिणग्रन्थिकर्कशानां शृणोषि कथं न भुजानां मे प्रतापम् ॥ ८ ॥

सुण पुण वुस-ळञ्छणस्स संझा-णडण-महम्मि महं मइङ्ग-वाए ।
अदिसअ-कुसळेहिँ एहिँ दोहिँ दु-ळ्ह-तमो वि हि लम्भिओ पसाओ ॥

शृणु पुनर्वृषलाञ्छनस्य संध्यानटनमहे मम मृदङ्गवादे ।
अतिशयकुशलैरेभिर्दोर्भिर्दुर्लभतमो ऽपि हि लब्धः प्रसादः ॥ ९ ॥

णिअ-पअ-फिडिआ कआ इमेहिँ बळ-महण-प्पमुहा णिलिम्प-जोहा ।
अवणि-सुर-महेसु हव्व-भाअं भअ-विहळा हि अ-विग्गहा भुणन्ति ॥

निजपदभ्रष्टाः कृता अमीभिर्बलमथनप्रमुखा निलिम्पयोधाः ।
अवनिसुरमखेषु हव्यभागं भयविह्वला ह्यविग्रहा भुञ्जते ॥ १० ॥

ण हु विसुमरिअं मए तुए जं मह जणअं वअ-ळङ्घणेण मन्दं ।
अळिअ-वडु-छळेण वञ्चिऊण त्ति-हुवणमाहरिअं ण किं तहिन्तो ॥

न खलु विस्मृतं मया त्वया यन्मम जनकं वयोलङ्घनेन मन्दम् ।
अलीकवटुच्छलेन वञ्चयित्वा त्रिभुवनमाहृतं न किं तस्मात् ॥ ११ ॥

उइदमुइदमज्ज दिट्ठिआ मे भुअ-वण-मज्झ-पहं सुहं पविट्ठं ।
 जुहि विजिअ तुमं वसे करिस्सं तुरिअमहं भुवणाइँ चोइहा वि ॥

उचितमुचितमद्य दिष्ट्या मे भुजवनमध्यपथं सुखं प्रविष्टम् ।
 युधि विजित्य त्वां वशे करिष्ये त्वरितमहं भुवनानि चतुर्दशापि ॥ १२ ॥

पडिभणइ णमिन्दिरा-सहाओ दणु-सुअ जुज्जइ दे उवकमो अं ।
 जइ तुह भुअ-काणणस्स भङ्गो ण हि तह कारिसि दे जहाहिब्बासो ॥

प्रत्यभणदेनमिन्दिरासहायो दनुसुत युज्यते त उपकमो ऽयम् ।
 यदि तव भुजक्राननस्य भङ्गो न हि तथा करिष्यसि ते यथाऽभिलाषः ॥ १३ ॥

तुवरसि मअ-तण्हिअण्णवण्णो-विहरण-सोक्खमिदो तदो हिगन्तुं ।
 अवि अ गअण-पुप्फ-माळिआहिँ सुरहि-तमाहिँ विभूसिउं च केसे ॥

त्वरसे मृगतृष्णिकार्णवाणोविहरणसौख्यमितस्ततोऽधिगन्तुम् ।
 अपि च गगनपुष्पमालिकाभिः सुरभितमाभिर्विभूषयितुं च केशान् ॥ १४ ॥

किमिह विहळ-जप्पिण्ण कज्जं पअडअ तं भुअ-दण्ड-चण्डिमाणं ।
 ति-हुवण-रण-सूर वीर गव्वं खवअसि जेण खणेण दाणविन्द ॥

किमिह विफलजल्पितेन कार्यं प्रकटय तं भुजदण्डचण्डिमानम् ।
 त्रिभुवनरणशूर वीर गर्वं क्षपयसि येन क्षणेन दानवेन्द्र ॥ १५ ॥

णवरिअ सर-पूरिअन्तरिक्खं रह-चळणुच्चळ-रेणु-दु-ण्णिरिक्खं ।
महु-रिबु-बळि-गन्दणाणं रुक्खं जणइ रणं पुर-माहिणो समक्खं ॥

अनन्तरं शरपूरितान्तरिक्षं रथचरणोच्चलद्रेणुदुर्निरीक्षम् ।
मधुरिपुबलिनन्दनयो रूक्षमजायत रणं पुरमाथिनः समक्षम् ॥ १६ ॥

णमइ रमइ णच्चइ प्पणोइ प्पहसइ जप्पइ कम्पइ बभमेइ ।
पमअ-मअ-भआउळं पुळन्तो पमह-गणो तइ ताणं संपहारं ॥

अनमदरमतानृत्यत्प्राणौत्प्राहसदजल्पदकम्पताभ्राम्यत् ।
प्रमदमदभयाकुलं प्रलोकयन्प्रमथगणस्तदा तयोः संप्रहारम् ॥ १७ ॥

अणुचिरणइ गन्ध-सिन्धुराळी-मअ-परिवंहिअ-बंहिआणुविज्झं ।
जदु-बळ-घण-दुन्दुभि-प्पणादं गअण-अळे सुर-संघ-तूर-घोसो ॥

अनुव्यरणद्वन्द्वसिन्धुरालीमदपरिवंहितबृंहितानुविद्धम् ।
यदुबलघनदुन्दुभिप्रणादं गगनतले सुरसंघतूर्यघोषः ॥ १८ ॥

अणु-खणमणिरुद्ध-कण्ण-वीही-कुसळ-वदावद-बन्धु-पन्थ-भूओ ।
महु-मह-कर-णुण्ण-सङ्ग-मोव्वी-णिणअ-भरो णिणअन्तरं थगेइ ॥

अनुक्षणमनिरुद्धकर्णवीथीकुशलवदावदबन्धुपान्थभूतः ।
मधुमथनकरनुलशार्ङ्गमौर्वीनिनदभरो निनदान्तरमस्थगयत् ॥ १९ ॥

अह णिसिद-मुहेण थोर-दीहं कणअ-कडाअ-मणि-च्छडा-कडारं ।
विडवमिव तरुस्स बाहुमेकं छणइ सरेण सुरारिणो मुरारी ॥

अथ निशितमुखेन स्थूलदीर्घं कनककटकमणिच्छटाकडारम् ।
विटपमिव तरोर्बाहुमेकमलुनाच्छरेण सुरारेर्मुरारिः ॥ २० ॥

भुवि णिपडइ सो ह साहमन्ते-उर-जण-वाह-जळेण बाहु-छेओ ।
सह अ स-हरिसामरोह-मुत्त-प्फुड-अर-कप्प-अरु-प्पसूणएहिं ॥

भुवि न्यपतत्सो ऽथ सार्धमन्तःपुरजनबाष्पजलेन बाहुच्छेदः ।
सह च सहर्षामरौघमुक्तस्फुटतरकल्पतरुप्रसूनैः ॥ २१ ॥

स धणुह-विसिहे सरास-जीआ-कसण-सिणिद्ध-किणङ्किअ-प्पओट्ठे ।
ति-हुवण-जअ-ळच्छि-केळि-सोहे छिणइ पुणो वि भुए रिवुस्स कण्हो ॥

स धनुर्विशिखाञ्शरासज्याकर्षणस्निग्धकिणाङ्कितप्रकोष्ठान् ।
त्रिभुवनजयलक्ष्मीकेलिसौधानच्छिनत्पुनरपि भुजान्निपोः कृष्णः ॥ २२ ॥

खुडिअ-णिवडिएहिं अङ्गुळीओवळ-रुइ-दिप्प-अळेहिं तेहिं दोहिं ।
विळसइ समर-क्खमा बहूहिं फणि-णिवहेहिं व चन्दणाणं वाढी ॥

त्रुटितनिपतितैरङ्गुलीयोपलरुचिदीप्रतलैस्तैर्दोभिः ।

व्यलसत्समरक्षमा बहुभिः फणिनिवहैरिव चन्दनानां वाटी ॥ २३ ॥

अह वुसह-धओ स-भक्तमेणं पुळइअ खण्डिअ-पाअ-बाहु-सण्डं ।
उवगदुअ सअं पसाअअन्तो दिइ-अ-रिबुं दिढ-संभमो भणाइ ॥

अथ वृषभध्वजः स्वभक्तमेनं प्रलोक्य खण्डितप्रायबाहुषण्डम् ।
उपगम्य स्वयं प्रसादयन्दिदितजरिपुं दृढसंभ्रमो ऽभणत् ॥ २४ ॥

पसिद पदुम-णाह दीण-ळोए तुवमसि कारुणिओ मुणीहिँ गीओ ।
कहँ किर विहळं बळिस्स पुत्तं रण-जिअमज्ज वि णाणुअम्पसे हो ॥

प्रसीद पद्मनाभ दीनलोके त्वमसि कारुणिको मुनिभिर्गीतः ।
कथं किल विह्वलं बलेः पुत्रं रणजितमद्यापि नानुकम्पसे भोः ॥ २५ ॥

तुइ थुइ-वअणादिवुत्त-धामे ति-गुण-कहा-पह-दूर-संणिहाणे ।
महु-मह कदमेहिँ अक्खरेहिँ थुविअ पसत्ति-गुणं कुणम्ह अम्हे ॥

त्वयि स्तुतिवचनातिवृत्तधाम्नि त्रिगुणकथापथदूरसंनिधाने ।
मधुमथन कतमैरक्षरैः स्तुत्वा प्रसत्तिगुणं कुर्मो वयम् ॥ २६ ॥

कहँ तुह महिमा मुणिज्जणिज्जो मुणि-वुसहेहिँ वि दिव्व-दंसणेहिँ ।
ण हि वअण-मणाणं गोअरो सो उवणिस-अक्खर-तप्परिज्ज-भूमी ॥

कथं तव महिमा ज्ञातव्यो मृनिवृषभैरपि दिव्यदर्शनैः ।
न हि वचनमनसोर्गोचरः स उपनिषदक्षरतात्पर्यभूमिः ॥ २७ ॥

तुह उण अवदार-कीळिआइं रअ-तम-सत्त-गुणे समळ्ळिआइं ।
णिअ-कअ-भुवणावण-क्खमाइं मुर-हर कस्स ण विम्हअं कुणन्ति ॥

तव पुनरवतारक्रीडितानि रजस्तमःसत्त्वगुणान्समाश्रितानि ।
निजकृतभुवनावनक्षमाणि मुरहर कस्य न विस्मयं कुर्वन्ति ॥ २८ ॥

तह हि मह-मही-हर-प्पमाणं तुवमधिगच्छिअ मच्छ-राअ-वेसं ।
कुणसि घण-विसाण-रुग-वच्छं दणु-अ-भटं किर तक्खरं तईए ॥

तथा हि महामहीधरप्रमाणं त्वमधिगम्य मत्स्यराजवेषम् ।
अकरोर्धनविषाणरुग्णवक्षसं दनुजभटं किल तस्करं त्रय्याः ॥ २९ ॥

कळिअ कुळिस-णिट्ठुरट्ठि-पिट्ठं कमठ-अणुं कमळच्छ कच्छ-णिट्ठं ।
तह गहिरिम-दुद्ध-सिन्धु-खुद्धं मणसि-अ-सुन्दर मन्दरं धरेसि ॥

कलयित्वा कुलिशनिष्ठुरास्थिपृष्ठां कमठतनुं कमलाक्ष कच्छनिष्ठाम् ।
तथा गम्भीरिमदुग्धसिन्धुक्षुब्धं मनसिजसुन्दर मन्दरमधारयः ॥ ३० ॥

असणि-सअळ-वीअ-रूढ-दाढङ्कुर-परिपाडिअ-देच्च-वच्छ-सेळं ।
धरणि-हर तुमे वराह-रूवं पडिभअ-विम्हअ-कारि संम्हरामो ॥

अशनिशकलबीजरूढदंष्ट्राङ्कुरपरिपाटितदैत्यवक्षःशैलम् ।
धरणिधर तव वराहरूपं प्रतिभयविस्मयकारि संस्मरामः ॥ ३१ ॥

णह-खुडिअ-सुरारि-गत्त-रत्त-च्छुरण-कडार-सडा-जडाळ-वत्तं ।
तुह णर-हरि-विग्गहं महन्तं कहँ कहइस्समकुण्ठ-कण्ठ-णाअं ॥

नखत्रुटितसुरारिगात्ररत्तच्छुरणकडारसटाजटालवक्कम् ।
तव नरहरिविग्रहं महान्तं कथं कथयिप्याम्यकुण्ठकण्ठनादम् ॥ ३२ ॥

अह वडु-वपुणा हुळिक्किआदो भुवण-तई जणआहिँ अस्स चेअ ।
तिहिँ णिअ-पअ-विकमेहिँ सिग्घं अवहरिआ तुमए रमाएँ णाह ॥

अथ वटुवपुषा वञ्चिताद्भुवनत्रयी जनकादस्यैव ।
त्रिभिर्निजपदविक्रमैः शीघ्रमपहृता त्वया रमाया नाथ ॥ ३३ ॥

ति-हुवण-जअ-मत्त-कत्त-विज्जज्जुण-भुअ-काणण-कत्तणिद्ध-धारे ।
फुरिअ-सिहिणि खत्तिआणँ वंसो भिउ-पइणा तुमए हुओ कुठारे ॥

त्रिभुवनजयमत्तकार्तवीर्यार्जुनभुजकाननकर्तनेद्धधारे ।
स्फुरितशिशिनि क्षत्रियाणां वंशो भृगुपतिना त्वया हुतः कुठारे ॥ ३४ ॥

दह-रह-तणओ भवं भवन्तो जणअ-सुआ-पअ-फंस-कामुआइं ।
विहि-महण-ल्लुअ-प्परोहिदाइं दह-वअणस्स सिराईं खण्डणइ ॥

दशरथतनयो भवान्भवञ्जनकसुतापदस्पर्शकामुकानि ।
त्रिधिमहनलूनप्ररूढानि दशवदनस्य शिरांस्यखण्डयत् ॥ ३५ ॥

विदळिअ-करि-दन्त-सुब्भमेकं णव-मेहावळि-सामळं दुईअं ।
इअ तणु-जुअळं वहेसि रम्मं जउ-सुअ संपइ णीळ-पीअ-वासं ॥

विदलितकरिदन्तशुभ्रमेकं नवमेघावलिश्यामलं द्वितीयम् ।
इति तनुयुगलं वहसि रम्यं यदुसुत संप्रति नीलपीतवासः ॥ ३६ ॥

मअण-रस-सिणिद्ध-मुद्ध-णारी-कुडिळ-कढक्ख-णिरिक्खणेक्क-ळक्खं ।
उर-ठिअ-सिरि-वच्छ-कोत्थुहं दे हरइ ण किं जणमञ्जणाहमङ्गं ॥

मदनरसस्निग्धमुग्धनारीकुटिलकटाक्षनिरीक्षणैकलक्ष्यम् ।
उरःस्थितश्रीवत्सकौस्तुभं ते हरति न किं जनमञ्जनाभमङ्गम् ॥ ३७ ॥

विअअ-सह तुवं सि वीस-णाहो विविह-चराअर-वाविरो तुवं सि ।
णिअम-विडविणो वि णेक्क-साहा-ठिअ-बहु-रूव-फळस्स णं सि मूळं ॥

विजयसख त्वमसि विश्वनाथो विविधचराचरव्यापनशीलस्त्वमसि ।
निगमविटपिनोऽपि नैकशाखास्थितबहुरूपफलस्य नन्वसि मूलम् ॥ ३८ ॥

अ-सरण-सरणं तुवं सि जं तो वर-अ तुमं करुणाअरं मुणन्ति ।
परिसमिअ-विसं व काळिअं ता गळिअ-मअं विसजेहि बाणमेणं ॥

अशरणशरणं त्वमसि यत्ततो वरद त्वां करुणाकरं जानन्ति ।
परिशमितविषमिव कालियं तस्माद्दलितमदं विसृज बाणमेनम् ॥ ३९ ॥

अह भणइ हरी पसण्ण-चेदो विरम वुस-द्धअ हो मह त्यवादो ।
तुह चरिद-महत्तणे विमट्ठे अदिळहुई इअराणँ वीर-वत्ता ॥

अथाभणद्धरिः प्रसन्नचेता विरम वृषध्वज भो मम स्तवात् ।
तव चरितमहत्त्वे विमृष्टेऽतिलघ्वीतरेषां वीर्यवत्ता ॥ ४० ॥

सुर-णर-भुअणसु जस्स बाणा अवि कुसुमाईं ण केण वि प्सज्झा ।
णअण-सिद्धिणि तं वि पञ्च-बाणं दहइ भवं किमिदो परं विइत्तं ॥

सुरनरभुजगेषु यस्य बाणा अपि कुसुमानि न केनापि प्रसङ्गाः ।
नयनशिखिनि तमपि पञ्चबाणमदहद्भवान्किमतः परं विचित्तम् ॥ ४१ ॥

अडणि-घडिअ-कुण्डलीस-मोव्वी-वळइअ-सेळ-वरिद्ध-बाण-पिट्ठा ।
अवणि-रहमहिट्ठिअस्स तुज्झ त्तिवुर-वहम्मि ठिई थुआ ण केहिं ॥

अटनिघटितकुण्डलीशमौर्वीवलयितशैलवरिष्ठबाणपृष्ठा ।
अवनिरथमधिष्ठितस्य तव त्रिपुरवधे स्थितिः स्तुता न कैः ॥ ४२ ॥

खविअ-ति-हुवणं महुम्ह-गिम्ह-प्पसर-विसोसिअ-देव-दाणवोहं ।
जळ-णिहि-महणम्मि काळ-ऊढं पसु-पइ किं ण तुए सअं णिगिण्णं ॥

क्षपितत्रिभुवनं महोष्मग्रीष्मप्रसरविशोषितदेवदानवौघम् ।
ज्वलनिधिमथने कालकूटं पशुपते किं न त्वया स्वयं निगीर्णम् ॥ ४३ ॥

अह व ण बहु जप्पिण कज्जं भुवण-अळे इअरेण जं अ-सज्जं ।
णिहिळ-तणु-भिआणँ जं च खेमं णवर तुए च्चिअ संभु लम्भितं तं ॥

अथ वा न बहु जल्पितेन कार्यं भुवनतले इतरेण यदसाध्यम् ।
निखिलतनुभृतां यच्च क्षेमं केवलं त्वयैव शंभो लम्भितं तत् ॥ ४४ ॥

फणि-मअ-मणि-भूसणाभिरामं कपिस-कपद्द-वि-णिद्द-मुद्ध-अन्दं ।
परसु-मअ-कपाळ-सूळ-पाणिं परम-सिवं णमिमो तुमं किमण्णं ॥

फणिमयमणिभूषणाभिरामं कपिशकपर्दविनिद्रमुग्धचन्द्रम् ।
परशुमृगकपालशूलपाणिं परमशिवं नमामस्त्वां किमन्यत् ॥ ४५ ॥

अहह तुह महेस किं भणामो अ-विअळमळ्ळिअ-वळ्ळहत्तणं तं ।
उव भव विसुमारिअदि-वासो असुर-दुवार-ठिओ कओ सि जेण ॥

अहह तव महेश किं भणामोऽविकलमाश्रितवल्लभत्वं तत् ।
पश्य भव विस्मारिताद्रिवासोऽसुरद्वारस्थितः कृतोऽसि येन ॥ ४६ ॥

इह खु ण वळि-णन्दणं हणिस्सं णवर करेमि मअ-प्परोह-णिस्सं ।
जइ मअ-सअहू उवेक्खिदो सो उवरि खळाणँ हि होज्ज भूरि-दोसो ॥

इह खलु न बलिनन्दनं हनिष्यामि केवलं करोमि मदप्ररोहनिःस्वम् ।
यदि मदश्वयथुरूपेक्षितः स उपरि खलानां हि भवेद्भूरिदोषः ॥ ४७ ॥

स-सपह-पहळाअ-पत्थिओ हं ण हु णिहणामि खळे वि तक्कुळीणे ।
धरउ चिरमदो हि दोहिँ दोहिँ पुर-रिपु तुज्ज पिओ खु एस बाणो ॥

सशपथप्रह्लादप्रार्थितो ऽहं न खलु निहन्मि खलानपि तत्कुलीनान् ।
प्रियतां चिरमतो हि द्वाभ्यां दोभ्यो पुररिपो तव प्रियः खल्वेष बाणः ॥ ४८ ॥

इअ भणिअ ठिअं चउ-ब्भुअं तं भअ-परिवेविर-गत्तओ स बाणो ।
पणमिअ परिसिट्ठ-पाणि-जुग-प्फुड-घडिअञ्जळि-बन्धणो भणाइ ॥

इति भणित्वा स्थितं चतुर्भुजं तं भयपरिवेपनशीलगात्रः स बाणः ।
प्रणम्य परिशिष्टपाणियुग्मस्फुटघटिताञ्जलिवन्धनोऽभणत् ॥ ४९ ॥

जअ जअ जदु-णाह दीण-रक्खा-वद-सइ-दिविखअ पक्खि-राअ-केदु ।
तुह चळण-जुअळ्ळअस्स मज्झं पसिअ दआ-मअ-सिन्धुणो णमो दे ॥

जय जय यदुनाथ दीनरक्षात्रतसदादीक्षित पक्षिराजकेतो ।
तव चरणयुगाश्रयाय मह्यं प्रसीद दयामृतसिन्धवे नमस्ते ॥ ५० ॥

अ-विणअ-कअ-गव्व-णिव्विवेअं तुमइ मए वअ जं किरावरज्जं ।
खमसु कमळ-णाह णाह तं हो सह-अ-दआ-सरसेण माणसेण ॥

अविनयकृतगर्वनिर्विके त्वयि मया वत यत्किलापराद्धम् ।
क्षुमस्व कमलनाभ नाथ तद्भोः सहजदयासरसेन मानसेन ॥ ५१ ॥

मह गुरु पढळादओ महप्पा तुह पअ-संम्हरणेण ळद्ध-सिद्धी ।
इअ जइ वि मुणासि कण्ह कामं तह वि पढामि विमोह-वाउराअं ॥

मम गुरुः प्रह्लादो महात्मा तव पदसंस्मरणेन लब्धसिद्धिः ।
इति यद्यपि जानासि कृष्ण कामं तथाप्यपतं विमोहवागुरायाम् ॥ ५२ ॥

जह लुअ-विडवाळिणो दुमस्स प्पविसइ कोडर-रन्धमक्क-मोहो ।
तह खुडिअ-भुआवळिस्स मज्झं हिअअमिदाणिं खु गाहए विवेओ ॥

यथा लज्जविटपालेर्दुर्मस्य प्रविशति कोटररन्ध्रमर्कमयूखः ।
तथा त्रुटितभुजावलेर्मम हृदयमिदानीं खलु गाहते विवेकः ॥ ५३ ॥

मह पिअ-दुहिआ उसे त्ति कण्णा तुह महु-सूअण पोत्तअस्स दिण्णा ।
सु-सरिस-वर-पत्त-संपआणं जणण-फळं किर इत्थिआ-जणस्स ॥

मम प्रियदुहितोपेति कन्या तव मधुसूदन पौत्राय दत्ता ।
सुसदृशवरपात्रसंप्रदानं जननफलं किल स्त्रीजनस्म ॥ ५४ ॥

रइ-रमण-कुमारओ णिरुद्धो विवहउ मज्झ सुअं मणो-ज्ज-सीळं ।
ळडह-गुण-णिहीणं ताणं सङ्गो रइ-मदणाणं व होदु पुण्ण-सोहो ॥

रतिरमणकुमारकोऽनिरुद्धो विवहतु मम सुतां मनोज्ञशीलाम् ।
लटभगुणनिध्योस्तयोः सङ्गो रतिमदनयोरिव भवतु पूर्णशोभः ॥ ५५ ॥

इअ कहिअ तदो णिवत्तमाणो बळि-तणओ कुमरी-घरं पविट्ठो ।
विहडिअ-सर-बन्धणं करेइ प्पहरिस-फुळ्ळ-मुहम्बुओ णिरुद्धं ॥

इति कथयित्वा ततो निवर्तमानो बलितनयः कुमारीगृहं प्रविष्टः ।
विघटितशरबन्धनमकरोत्प्रहर्षफुल्लमुखाम्बुजोऽनिरुद्धम् ॥ ५६ ॥

अह पमुदिअ-चित्त-चित्त-ळेहा-कर-अळ-गेण्हिअ-पाणि-पळ्ळवाए ।
सहिअमहिअ-सोहिअं उसाए दणु-अ-वई उवणेइ णं मुउन्दं ॥

अथ प्रमुदितचित्तचित्रलेखाकरतलगृहीतपाणिपल्लवया ।
सहितमधिकशोभितमुषया दनुजपतिरुपानयदेनं मुकुन्दम् ॥ ५७ ॥

मणि-कणअ-दुऊळ-पण्डु-छत्त-द्धअ-रह-णाअ-तुरंग-तुङ्ग-सोहं ।
सरस-गुण-समत्थिइत्थिओहं विअरइ जोअअ-रित्थअं च से सो ॥

मणिकनकदुकूलपाण्डुच्छत्रध्वजरथनागतुरंगतुङ्गशोभम् ।
सरसगुणसमर्थितस्त्योघं व्यतरद्यौतकरिवथकं चास्मै सः ॥ ५८ ॥

भणइ अ भअवं पडिच्छ पोत्तं स-हरिअमेअमुसा-वई पसण्णो ।
अवसु अ तुह हुत्त-सव्व-भावं जणमिमिड्ठ-गुणो स-बन्धु-रट्ठं ॥

अभणच्च भगवन्प्रतीच्छ पौत्रं सभार्यमेतमुषापतिं प्रसन्नः ।
अब्रु च तवाभिमुखसर्वभावं जनमिममिष्टगुणः सबन्धुराष्टम् ॥ ५९ ॥

इअ स कअ-पअक्खिणो णमन्तो महु-महणं महणिज्जमुज्जळन्तं ।
परिरहिअ सिणेह-बाह-कण्ठो दुहितु-वरे स-घरं विसेइ बाणो ॥

इति स कृतप्रदक्षिणो नमन्मधुमथनं महनीयमुज्ज्वलन्तम् ।
परिरभ्य स्नेहवाष्पकण्ठो दुहितुवरौ स्वगृहं विवेश बाणः ॥ ६० ॥

कण्हो सोण्हा-सुअं तं चिअ तरुण-सिणेहोळ्ळदिट्ठी पुळन्तो
जिग्घन्तो दिग्घ-आळं हिरि-भर-णमिण सीस-भाए बहूए ।
तो दे मोदेण सूदोवणिअ-णिअ-रहे सेर-मारोवअन्तो
गेहं पट्ठेइ साहं पहरिस-महसा तुन्दिळेहिं बळेहिं ॥

कृष्णः स्नुषासुतं तमेव तरुणस्नेहार्द्रदृष्टिः प्रलोकय-
ञ्जिघ्रन्दीर्घकालं ह्रीभरनमिते शीर्षभागे बध्वाः ।
ततस्तौ मोदेन सूतोपनीतनिजरथे स्वैरमारोपय-
न्गेहं प्रतस्थे सार्धं प्रहर्षमहसा तुन्दिलैर्बलैः ॥ ६१ ॥

मुर-हरो रह-रोविअ-कामिणी-परिवुदो रिबु-दोह-णिरङ्कुसो ।
उवरि सो वरिसोदिअ-विज्जुळो पम्पुदिरो मुदिरो विअ रेहइ ॥
मुरहरो रथरोपितकामिनीपरिवृतो रिपुद्रोहनिरङ्कुशः ।
उपरि स वर्षोदितविद्युत्प्रमोदशीलो मुदिर इवाराजत ॥ ६२ ॥

बळ-रोप्पिणेअ-कअ-वम्म-सच्चइ-प्पमुहेहिँ विण्हि-णिवहेहिँ संवुदो ।
स-उरं दुवार-वइमाविसेइ सो अमरावइं विअ पुरंदरो हरी ॥

इअ उसाणिरुद्धम्मि तिओ सग्गो

बलरौक्मिणेयकृतवर्मसात्यकिप्रमुखैर्वृष्णिनिवहैः संवृतः ।
स्वपुरं द्वारवतीमाविशत्सोऽमरावतीमिव पुरंदरो हरिः ॥ ६३ ॥

इत्युषानिरुद्धे तृतीयः सर्गः

चउत्थो सग्नो

अह सोऊण तं पौरा णाराअणमुवट्ठिअं ।
ऊसुसन्ति विओअत्ता वारि-वाहं व चादआ ॥

अथ श्रुत्वा तं पौरा नारायणमुपस्थितम् ।
उदश्वसन्वियोगार्ता वारिवाहमिव चातकाः ॥ १ ॥

अमअ-प्पढम-त्थाण-तप्पादासेवणूसुआ ।
पच्चुवट्ठन्ति तं सव्वे चओरा व सुहा-अरं ॥
अमृतप्रथमस्थानतत्पादासेवनोत्सुकाः ।
प्रत्युपतस्थुस्तं सर्वे चकोरा इव सुधाकरम् ॥ २ ॥

उसाए उस-वेळाए सुज्जं विअ समण्णिअं ।
अणिरुद्धं तदो दट्ठुं पाढत्ता पोर-इत्थिआ ॥
उषया उषर्वेलया सूर्यमिव समन्वितम् ।
अनिरुद्धं ततो द्रष्टुं प्रारब्धाः पौरयोषितः ॥ ३ ॥

ताणं अ तुवरन्तीणं विच्छिण्णद्ध-विभूसणा ।

कळ-कञ्ची-हळब्बोळा अवत्था का वि वट्ठइ ॥

तासां च त्वरमाणानां विच्छिन्नार्धविभूषणा ।

कलकाञ्चीकोलाहलाऽवस्था काऽप्यवर्तत ॥ ४ ॥

आमुञ्चिअ झणकारि एक्क-पाअम्मि जेउरं ।

सुण्णेणावर-पाएण सिग्धं का वि पडिट्ठइ ॥

आमोच्य झणत्कार्येकपादे नूपुरम् ।

शून्येनापरपादेन शीघ्रं काऽपि प्रातिष्ठत ॥ ५ ॥

तुळा-कोडि-ब्भमेणेक्का कङ्कणं पाअ-पङ्कए ।

आमोएदुम-सत्ता णं णावआसं त्ति दूसइ ॥

तुलाकोटिभ्रमेणैका कङ्कणं पादपङ्कजे ।

आमोक्तुमशक्तैनन्नावकाशमित्यदूषयत् ॥ ६ ॥

महुच्छिट्ठेण मट्ठम्मि ओट्ठे णट्ठेण चेअसा ।

पिण्डाळत्तअ-भन्तीए अञ्जणं का वि रञ्जइ ॥

मधूच्छिष्टेन मृष्ट ओष्ठे नष्टेन चेतसा ।

पिण्डालक्तकभ्रान्त्याऽञ्जनं काऽप्यरञ्जयत् ॥ ७ ॥

पसाहिआए वेप्पन्ती बळादो का वि ठाविआ ।
तीए कुड्कुममालिच्चं थणे बाहेण खाळइ ॥

प्रसाधिकया गृह्यमाणा बलात्काऽपि स्थापिता ।
तया कुड्कुममालिप्तं स्तने बाष्पेणाक्षालयत् ॥ ८ ॥

अङ्गअं कङ्कण-ट्ठाणे सअं काए वि बन्धिअं ।
गच्छन्तीए ण तं णाअं फिडिअं पडिअं भुवि ॥

अङ्गदं कङ्कणस्थाने स्वयं कयाऽपि बद्धम् ।
गच्छन्त्या न तज्ज्ञातं अष्टं पतितं भुवि ॥ ९ ॥

कश्चिं कण्ठे णिवज्जन्ती पाळम्बं च कडी-अडे ।
धावन्ती का वि णावेइ सवत्तीणं विडम्बणं ॥

कार्श्नी कण्ठे निबध्नीती प्रालम्बं च कटीतटे ।
धावन्ती काऽपि नावैत्सपत्नीनां विडम्बनम् ॥ १० ॥

पआण-प्पडिळं णिर्व्वि गण्हन्ती का वि पाणिणा ।
जण-संसम्मि तूरन्ती ण पट्ठइ ण चिट्ठइ ॥

प्रयाणप्रशिथिलां नीर्वी गृह्णीती काऽपि पाणिना ।
जनसंसदि त्वरमाणा न प्रातिष्ठत नातिष्ठत् ॥ ११ ॥

इअ वाउळ-चेट्ठाओ बिम्बोट्ठीओ कइंचण ।
मणि-हम्मिअ-पासाए आरुहन्ति समन्तदो ॥

इति व्याकुलचेष्टा बिम्बोष्ठयः कथंचन ।
मणिहर्म्यप्रासादानारोहन्समन्ततः ॥ १२ ॥

गवक्ख-विवराह्न्तो कडक्खा ताणँ णिग्गदा ।
पगम्मि कमळाह्न्तो रेहन्ति भमरा विअ ॥

गवाक्षविवरेभ्यः कटाक्षास्तासां निर्गताः ।
प्रगे कमलेभ्यो रेजुर्भमरा इव ॥ १२ ॥

इमे उसाणिरुद्धाणं मुह-चन्देसु ळग्गिआ ।
कळङ्क-ळर्च्छि बज्झन्ति णि-कळङ्केसु वि प्फुडं ॥

इमे उषानिरुद्धयोर्मुखचन्द्रयोर्लम्बाः ।
कलङ्कलक्ष्मीमवधन्निष्कलङ्कयोरपि स्फुटम् ॥ १४ ॥

अणिरुद्धेक्खिणी का वि णाअ-वम्मह-बाहिआ ।
अ-दिट्ठा वि सवत्तीए तक्कण्डअ-हआएँ सा ॥

अनिरुद्धेक्षिणी काऽपि ज्ञातमन्मथवाधिता ।
अदृष्टाऽपि सपत्न्या तत्कण्टकहतया सा ॥ १५ ॥

तं सिणिद्धं पुळन्तीए अण्णाए गण्ड-चुम्बिणो ।

सही-संमदणोण्हेण णिण्हुआ सेअ-बिन्दुणो ॥

तं स्निग्धं प्रलोकयन्त्याऽन्यया गण्डचुम्बिनः ।

सखीसंमर्दनौष्ण्येन निहृताः स्वेदबिन्दवः ॥ १६ ॥

तारिसीए च्चिएक्काए थण-उम्भाणं वेव्वु ।

किं मं सहि धुणासि च्चि कोवं णाडिअ गोविओ ॥

तादृश्यैवैकया स्तनकुम्भयोर्वेपथुः ।

किं मां सखि धुनासीति कोपं नाटयित्वा गोपितः ॥ १७ ॥

णीसास-मारुआ-घोळिरुत्तरिज्जा वि काअण ।

छादेइ अत्तणो भावं णिन्दन्ती दक्खिणाणिळं ॥

निःश्वासमारुताघूर्णनशीलोत्तरीयाऽपि काचन ।

च्छादयामासात्मनो भावं निन्दन्ती दक्षिणानिलम् ॥ १८ ॥

स-प्पियं तं च दट्ठूण वुद्धाहिं देवई-सुओ ।

रुप्पिणीए णवोढाए संपत्तो संम्हरिज्जइ ॥

सप्रियं तं च दृष्ट्वा वृद्धाभिर्देवकीसुतः ।

रुक्मिण्या नवोदया संप्राप्तः समस्मर्यत ॥ १९ ॥

णिज्झाअन्तीहिँ तारिक्खं मज्झमाहिँ विसङ्किओ ।
रइं परिणअन्तो सो पज्जुण्णो पुव्वमाअदो ॥

निध्यायन्तीभिस्तादृक्षं मध्यमाभिर्विशङ्कितः ।
रतिं परिणयन्स प्रद्युम्नः पूर्वमागतः ॥ २० ॥

अह बाळ-मिअच्छीओ पेच्छन्तीओ उसा-वइं ।
उप्फुळ्ळ-कोउहळ्ळाओ बाहरन्ति परप्परं ॥

अथ बालमृगाक्ष्यः प्रेक्षमाणा उषापतिम् ।
उत्फुल्लकौतूहला व्याहरन्परस्परम् ॥ २१ ॥

पुरिसो पुरिसो एसो इत्थिआ इत्थिआ इअं ।
एणाणं विअ दम्पच्चं दम्पच्चं त्ति भणिज्जइ ॥

पुरुषः पुरुष एष स्त्री स्त्रीयम् ।
एनयोरेव दाम्पत्यं दाम्पत्यमिति भण्यते ॥ २२ ॥

वओ-रूव-सहावेहिँ विरुद्धाणं वराणं जो ।
संगमो अम्हकाणं तं जीअन्त-मळणं ण किं ॥

वयोरूपस्वभावैर्विरुद्धानां वराणां यः ।
संगमोऽस्मादृशीनां तज्जीवन्मरणं न किम् ॥ २३ ॥

अहीअ-काम-सत्यो वि तरट्ठीसु अ-संथुओ ।
अ-कम्म-कुसळो वेज्जो चिइच्छासु व खम्मइ ॥

अधीतकामशास्त्रोऽपि विदग्धास्वसंस्तुतः ।
अकर्मकुशलो वैद्यश्चिकित्सास्विव स्तन्नोति ॥ २४ ॥

इत्थिआ-गुण-सामग्गी अच्छइळ्ळम्मि वळ्ळहे ।
रत्ताए णि-प्फळ च्चेअ कन्दारम्मि व कोमुई ॥

स्त्रीगुणसामग्र्यविदग्धे बल्लभे ।
रक्तायां निष्फलैव कान्तार इव कौमुदी ॥ २५ ॥

अ-संतत्तेण संतत्तं ण लोहं जाउ रज्जइ ।
अवरत्ताणुरत्ताणं दम्पच्चं कस्स रोअइ ॥

असंतप्तेन संतप्तं न लोहं जातु रज्यति ।
अपरक्तानुरक्तयोर्दाम्पत्यं कस्मै रोचते ॥ २६ ॥

मोर-पक्ख-समं पेम्मं मिहुणस्स विडम्बणं ।
चास-च्छद-सरिच्छं तु पत्थणिज्ज-तमं खु तं ॥

मयूरपक्षसमं प्रेम मिथुनस्य विडम्बनम् ।
चाषच्छदसदृक्षं तु प्रार्थनीयतमं खलु तत् ॥ २७ ॥

किं ण जाणह जम्मस्स जुवाणं तं परं फळं ।
अभिण्णो भाव-बन्धो जो दुक्खम्मि अ सुहम्मि अ ॥

किं न जानीथ जन्मनो यूनोस्तत्परं फलम् ।
अभिन्नो भावबन्धो यो दुःखे च सुखे च ॥ २८ ॥

समो उसाणिरुद्धाणं पेम्मो पेच्छह सुच्चइ ।
कडक्ख-पह-पन्थेहिं विक्खणेहिं परप्परं ॥

सम उषानिरुद्धयोः प्रेमा पश्यत सूच्यते ।
कटाक्षपथपान्थैर्वीक्षणैः परस्परम् ॥ २९ ॥

साहु बाण-सुए साहु मारावच्चम्मि जं तुए ।
पोम्मराअ-सळाआए कणअं विअ रञ्जिअं ॥

साधु बाणसुते साधु मारापत्ये यत्त्वया ।
पद्मरागशलाकया कनकमिव रक्तम् ॥ ३० ॥

सावज्जा होइ विज्जा वि अ-विणीदेण गण्हिआ ।
अ-रम्मा होइ रम्मा वि दु-ब्भएणोढिअङ्गणा ॥

सावद्या भवति विद्याऽप्यविनीतेन गृहीता ।
अरुम्या भवति रम्याऽपि दुर्भगेणोदाऽङ्गना ॥ ३१ ॥

अवि सीद-च्छद-च्छाअ-सन्दा चन्दण-वळ्ळरी ।
विस-पाअवमळ्ळीणा किं ण मुच्छं पअच्छदि ॥

अपि शीतच्छदच्छायसान्द्रा चन्दनवल्लरी ।
विषपादपमाश्रिता किं न मूच्छीं प्रयच्छति ॥ ३२ ॥

सुज्ज-पाअ-समाळिद्धा णळिणी जह रेहइ ।
तह रेहसि कळ्ळाणि णेण हत्थे कआ तुवं ॥

सूर्यपादसंस्पृष्टा नलिनी यथा राजति ।
तथा राजसि कल्याण्यनेन हस्ते कृता त्वम् ॥ ३३ ॥

अज्ज पज्जुणिणा णेण मधुरेण समादिआ ।
सिङ्गारेण व्व वच्छोमी रीई कं वा ण कढ्ढसि ॥

अद्य प्राद्युम्निनाऽनेन मधुरेण समाहृता ।
शृङ्गारेणैव वैदर्भी रीतिः कं वा न कर्षसि ॥ ३३ ॥

तुवं चिअ णिरुद्धेण संगआ भासि अङ्गणे ।
विज्जुलि च्चिअ विज्जोइ णील-मेहेण मेळिआ ॥

त्ममेवानिरुद्धेन संगता भास्यङ्गने ।
विद्युदेव विद्योतते नीलमेघेन मेलिता ॥ ३४ ॥

हरि-सोण्हासुओ च्चेअ जोगो तुह सु-मज्झमे ।

उइदो चन्द-लेहाए कपदो च्चेअ सूळिणो ॥

हरिस्तुषासुत एव योग्यस्तव सुमध्यमे ।

उचितश्चन्द्रलेखायाः कपर्द एव शूलिनः ॥ ३५ ॥

लज्जा-णिवट्टिओ किंचि-कोउहळ्ळ-प्पवट्टिओ ।

तुज्झ से पढमस्सेसो होदु हिन्दोळ-खेळणं ॥

लज्जानिवर्तितः किंचित्कौतूहलप्रवर्तितः ।

तवास्य प्रथमाश्लोषो भवतु हिन्दोलखेलनम् ॥ ३६ ॥

एस चुम्बउ तम्मोदुं तुज्झंस-वळ्ळिअं मुहं ।

भिङ्गो व्व कळ्ळ-वाएण परावट्टिअमम्बु-अं ॥

एष चुम्बतु ताम्रोष्ठं तवांसवलितं मुखम् ।

भृङ्ग इव कल्यवातेन परावर्तितमम्बुजम् ॥ ३७ ॥

पिअं णं पिअ-सळ्ळ्ळावं तुण्हिक्का वि हरिस्ससि ।

कोइळं विअ गुञ्जन्तं माअन्द-तरु-मज्झरी ॥

प्रियमेनं प्रियसंलापं तूष्णीकाऽपि हरिष्यसि ।

कोकिलमिव गुञ्जन्तं माकन्दतरुमञ्जरी ॥ ३८ ॥

णीवी-हुत्तं अ से पाणिं वारइस्ससि पाणिणा ।
णई वेअस-रुक्खस्स विडवं विअ उम्मिणा ॥

नील्यभिमुखं चास्य पाणिं वारयिष्यसि पाणिना ।
नदी वेतसवृक्षस्य विटपमिवोर्मिणा ॥ ३९ ॥

इअ विम्हअ-कोड्डेहिं विम्हारिअ-कह-क्कमं ।
जं किं पि जप्पमाणाहिं ताहिं साणन्द-दक्खिआ ॥

इति विस्मयकौतूहलाभ्यां विस्मारितकथाक्रमम् ।
यत्किमपि जल्पन्तीभिस्ताभिः सानन्ददृष्टौ ॥ ४० ॥

उहवो-पास-णिक्खित्त-मुत्ता-कळस-सोहिणा ।
राअ-मग्गेण गच्छन्ता गेहं गाहन्ति दम्पई ॥

उभयपार्श्वनिक्षिप्तमुक्ताकलशशोभिना ।
राजमार्गेण गच्छन्तौ गेहमगाहेतां दम्पती ॥ ४१ ॥

बुद्धन्ते-उर-णारीहिं दुव्वा-संवळिदेहिं दे ।
ळाएहिं वरिडिज्झन्ता विस्सन्ता मणि-मन्दिरे ॥

वृद्धान्तःपुरनारीभिर्दूर्वासंवलितैस्तौ ।
लाजैर्वृष्यमाणौ विश्रान्तौ मणिमन्दिरे ॥ ४२ ॥

जह-दडाणोपविट्ठेहिं तुट्ठेहिं पुट्ठ-गोरअं ।
राम-दामोदरेहिं दे वच्छळिज्जेण पेच्छिदा ॥

यथास्थानोपविष्टाभ्यां तुष्टाभ्यां पुष्टगौरवम् ।
रामदामोदराभ्यां तौ वात्सल्येन प्रेक्षितौ ॥ ४३ ॥

जह-सत्थं महारम्भे वत्ते पाणि-ग्गहूसवे ।
मणि-हम्मिमारूढा पाढत्ता पोढ-खेळणं ॥

यथाशास्त्रं महारम्भे वृत्ते पाणिग्रहोत्सवे ।
मणिहर्म्यमारूढौ प्रारब्धौ प्रौढखेलनम् ॥ ४४ ॥

पुव्वमुव्वाह-लाहादो सङ्का-संकोइद-कमो ।
जो जो मण-रहो ताणं सो सो तइ पवट्ठइ ॥

पूर्वमुद्राहलाभाच्छङ्कासंकोचितक्रमः ।
यो यो मनोरथस्तयोः स स तदा प्रावर्तत ॥ ४५ ॥

अपङ्ग-दोणिमारूढा पेम्म-णाविअ-बन्धवा ।
ळज्जा-णइं समुत्तिण्णा तिस्से दिट्ठि-किसोरिआ ॥

अपाङ्गद्रोणिमारूढा प्रेमनाविकवान्धवा ।
लज्जानर्दीं समुत्तीर्णा तस्या दृष्टिकिशोरिका ॥ ४६ ॥

पुप्फ-पळ्ळव-पळ्ळङ्कमाठिएण पिएण सा ।
हत्थे घेत्तूण लज्जन्ती अङ्गे कहँ वि ठाविआ ॥

पुप्फपल्लवपल्यङ्कमास्थितेन प्रियेण सा ।
हस्ते गृहीत्वा लज्जमानाऽङ्गे कथमपि स्थापिता ॥ ४७ ॥

पुळअङ्कुर-संमद-किंचि-प्पढिल-बन्धणं ।
वारिओ वि स कड्ढेइ सणिअं से थणंसुअं ॥

पुलकाङ्कुरसंमर्दकिंचित्प्रशिथिलबन्धनम् ।
वारितोऽपि स चकर्ष शनैरस्याः स्तनांशुकम् ॥ ४८ ॥

इसि-घम्मळवामट्ठ-घुसिणङ्क-घण-त्थणी ।
बळामोडि परिस्सत्ता णेण सा बाण-णन्दिणी ॥

ईषद्घर्मलवामृष्टघुसृणाङ्कघनस्तनी ।
बलात्परिष्वक्ताऽनेन सा बाणनन्दिनी ॥ ४९ ॥

कपोळ-पुळउच्छूण-कत्थूरी-पत्त-लेहिअं ।
विम्ब-तम्बाहरं णेण चुम्बिअं से मुहम्बु-अं ॥

कपोलपुलकोच्छूनकस्तूरीपत्रलेखिकम् ।
बिम्बताम्राधरमनेन चुम्बितमस्या मुखाम्बुजम् ॥ ५० ॥

गवक्ख-रन्ध-गाहन्त-मोहालि-कुसुमञ्जली ।
उग्गओ रइ-णच्चस्स सुत्त-हारो सुहा-अरो ॥

गवाक्षरन्ध्रगाहमानमयूखालिकुसुमाञ्जलिः ।
उद्गतो रतिवृत्तस्य सूत्रधारः सुधाकरः ॥ ५१ ॥

चन्द-अन्त-मणी-सन्द-णीसन्द-सिअ-कुट्टिमं ।
आठिओ वळ्ळिं कामी सेरं भासइ भामिणि ॥

चन्द्रकान्तमणीसान्द्रनिष्यन्दशीतकुट्टिमम् ।
आस्थितो वलर्भी कामी स्वैरमभाषत भामिनीम् ॥ ५२ ॥

पेच्छ चन्दाणणे चन्दं मन्दं चिअ समुग्गदं ।
विमळेण मुहेणं दे णिज्जिअं लज्जिअं विअ ॥

पश्य चन्द्रानने चन्द्रं मन्दमेव समुद्गतम् ।
विमलेन मुखेन ते निर्जितं लज्जितमिव ॥ ५३ ॥

कर्हिं खु मअ-मत्तेण लज्जिओ मअ-लज्जणो ।
कर्हिं अ वअणं बद्ध-पत्तं मअ-मएण दे ॥

क खलु मृगमात्रेण लज्जितो मृगलज्जनः ।
क्व वदनं बद्धपत्रं मृगमदेन ते ॥ ५४ ॥

अत्ति-णेत्त-समुत्थो वि ति-णेत्त-सिर-सेहरो ।
अमअस्स णिवासो वि मअस्स वसई अअं ॥

अत्रिनेत्रसमुत्थोऽपि त्रिनेत्रशिरःशेखरः ।
अमृतस्य निवासोऽपि मृगस्य वसतिरयम् ॥ ५५ ॥

फाळाणळ-मसी-दिण्णो कण्हिमा एस दीसइ ।
इमस्सि संभु-कोटीर-मण्डणे ण कुरङ्गओ ॥

फालानलमषीदत्तः कृष्णिमैष दृश्यते ।
अस्मिञ्शंभुकोटीरमण्डने न कुरङ्गकः ॥ ५६ ॥

मा दे मुहेन्दुणा होज्ज दिवा वि रअणि-ब्भमो ।
इअ एस विरिञ्चेण अङ्किओ रअणी-अरो ॥

मा ते मुखेन्दुना भूद्दिवाऽपि रजनीश्रमः ।
इत्येष विरिञ्चेनाङ्कितो रजनीकरः ॥ ५७ ॥

जं वा कुमुदिणी-विप्पवास-सोअ-मळीमसं ।
दिअअं से पआसेइ सच्छदाए कुदो मिओ ॥

यद्वा कुमुदिनीविप्रवासशोकमलीमसम् ।
हृदयमस्य प्रकाशते स्वच्छतया कुतो मृगः ॥ ५८ ॥

मओ जइ कहं णाम पुव्वाअळ-गुहा-ठिआ ।
पेरन्तापडिअं सिङ्घा उवेक्खन्ति खणं वि णं ॥

मृगो यदि कथं नाम पूर्वाचलगुहास्थिताः ।
पर्यन्तापतितं सिंहा उपेक्षेरन्क्षणमप्येनम् ॥ ६० ॥

जह-छन्दमिमं चन्दं पुळ्ळेएहि सु-ळोअणे ।
इमादो अवरं णत्थि दंसणिज्जं सरीरिणो ॥

यथाच्छन्दमिमं चन्द्रं प्रलोकय सुलोचने ।
अस्मादपरं नास्ति दर्शनीयं शरीरिणः ॥ ६१ ॥

गण्हित्तआणं भेदेण गज्झं भिण्ण-गुणं भवे ।
दुक्खिणो विस-मोहो अं सुहिणो खु सुहा-अरो ॥

ग्रहीतृणां भेदेन ग्राह्यं भिन्नगुणं भवेत् ।
दुःखिनो विषमयूखो ऽयं सुखिनः खलु सुधाकरः ॥ ६२ ॥

सव्वस्स वि स-गोत्तेसु पक्ख-वादो ण हिज्जइ ।
णेत्त-जो एस सव्वाइं णेत्ताइं पीणएइ जं ॥

सर्वस्यापि सगोत्रेषु पक्षपातो न हीयते ।
नेत्रज एष सर्वाणि नेत्राणि प्रीणयति यत् ॥ ६३ ॥

सप्येहिं सह वासो जो एदस्स हर-मत्थए ।
दाह-सत्ती तदो ळ्ढा चरिदत्था विओइसु ॥

सप्यैः सह वासो य एतस्य हरमस्तके ।
दाहशक्तिस्ततो लब्धा चरितार्था वियोगिषु ॥ ६४ ॥

अअं दु णाइ-धम्मो जं पदुमं णं विणिन्दइ ।
एदस्स तस्स उप्पत्ति-दूठाणमेकं जलं ण किं ॥

अयं तु ज्ञातिधर्मो यत्पद्ममेनं विनिन्दति ।
एतस्य तस्य चोत्पत्तिस्थानमेकं जलं न किम् ॥ ६५ ॥

पदुमस्स वि एदस्सिं णत्थि वेरं त्ति मण्णिमो ।
सवत्त-कुमुअ-क्खेम-आरो एस त्ति तं परं ॥

पद्मस्याप्येतस्मिन्नास्ति वैरमिति मन्यामहे ।
सपन्नकुमुदक्षेमकार एष इति तत्परम् ॥ ६६ ॥

समो जं पडवो जं अ समो भिङ्गाणँ आअरो ।
दुवअं तं सरो-अस्स केरवे वेर-कारणं ॥

समो यत्प्रभवो यच्च समो भृङ्गाणामादरः ।
द्वयं तत्सरोजस्य कैरवे वैरकारणम् ॥ ६७ ॥

अप्पा लच्छी-घरं किं च लच्छी-णाहस्स णाहि-ओ ।
इअ किं कुमुआहिन्तो भेदो पम्मेण णाडिओ ॥

आत्मा लक्ष्मीगृहं किं च लक्ष्मीनाथस्य नाभिजः ।
इति किं कुमुदेभ्यो भेदः पद्मेन नादृतः ॥ ६८ ॥

णिअदठम्मि महन्तस्स जं वेरं तं विडम्बणा ।
कुमुअम्मि स-वेरस्स अम्मो कज्जस्स अज्जदा ॥

निकृष्टे महतो यद्वैरं तद्विडम्बना ।
कुमुदे सवैरस्य अहो कंजस्याज्ञता ॥ ६९ ॥

लच्छी-ळीळा-णिणदो वि मन्द-भगं खु पङ्क-अं ।
जेण सव्व-जणाणन्दो चन्दिरो ण प्पळोइए ॥

लक्ष्मीलीलानिकेतनमपि मन्दभाग्यं खलु पङ्कजम् ।
येन सर्वजनानन्दश्चन्द्रो न प्रलोक्यते ॥ ७० ॥

स-चेदणाणं णो चित्तं दवइ त्ति किमब्भुअं ।
चन्दुज्जोएण गावा वि जं सन्दइ अ-एअणो ॥

सचेतनानां नश्चित्तं द्रवतीति किमद्भुतम् ।
चन्द्रोद्द्योतेन प्रावाऽपि यत्स्यन्दतेऽचेतनः ॥ ७१ ॥

रस-ण्ण-जण-मुट्ठणो चओरो च्चिअ णावरो ।

. ॥

रसज्जनमूर्धन्यश्चकोर एव नापरः ।

. ॥ ७२ ॥

ळच्छी-कोत्थुह-पारि-जाअ-सुर-माअङ्गाणँ जो सोअरो

जो वा रुद्ध-कवद्ध-मण्डण-मणी जो रोहिणी-वळ्ळहो ।

कामुद्दाम-कळा-विलास-कळणा-विस्सम्भ-सक्खी खु जो

चन्दं वन्दसु सुन्दरङ्गि तमिमं णेत्ताणँ सिद्धज्जणं ॥

लक्ष्मीकौस्तुभपारिजातसुरमातङ्गानां यः सोदरो

यो वा रुद्रकपर्दमण्डनमणिर्यो रोहिणीवल्लभः ।

कामोद्दामकलाविलासकलनाविस्सम्भसाक्षी खलु य-

श्चन्द्रं वन्दस्व सुन्दराङ्गि तमिमं नेत्रयोः सिद्धाञ्जनम् ॥ ७३ ॥

पच्चक्ख-ळक्खिअ-णिआम-णिआवराह-

वेरग्ग-रोस-कळसाइँ वि माणिणीणं ।

जस्सोदए च्चिअ विणा चळण-प्पणामं

चित्ताइँ पीइ-महुराइँ पिआ कुणन्ति ॥

प्रत्यक्षदृष्टनिकामनिजापराधवैराग्यरोषकलुषाण्यपि मानिनीनाम् ।

यस्योदय एव विना चरणप्रणामं चित्तानि प्रीतिमधुराणि प्रियाः कुर्वन्ति ॥ ७४ ॥

जो चैअ स-चरण-झंकरण-च्छलेण

विस्सेस-खेअ-विहळक्खरमारुअन्ति ।

बाहं गळन्तमअरन्द-णिहं मुअन्ति

सिग्घं करेइ तिर केरविणिं पसण्णम् ॥

य एव षट्चरणझंकरणच्छलेन विश्लेषखेदविह्वलाक्षरमारुदतीम् ।

बाष्पं गलन्मकरन्दनिभं मुञ्चन्तीं शीघ्रं करोति किल कैरविणीं प्रसन्नान् ॥७५॥

एण्हि खु संखुहिअ-वम्मह-हीरमाण-

धेरेहिं दीह-रअ-केळि-मिळाविण्हिं ।

पेम्माउळेहिं मिहुणेहिं सुहा-रसोळ्ळा

पिज्जन्ति णेत्त-चुल्लएहिं जदीअ-मोहा ॥

इदानीं खलु संक्षुभितमन्मथहियमाणधैर्यैर्दीर्घरतकेलिम्लापितैः ।

प्रेमाकुलैर्मिथुनैः सुधारसार्द्राः पीयन्ते नेत्रचुलकैर्यदीयमयूखाः ॥ ७६ ॥

ळज्जा-ळहू-करण-कम्मठ-वम्महाओ

पच्छण्ण-कामुअ-घरं पडि पट्ठिआओ ।

सज्जो णिरत्थ-तिमिराहिं करावलीहिं

रुन्धेइ जो अ-अरुणो अहिसारिआओ ॥

लज्जालघूकरणकर्मठमन्मथाः प्रच्छन्नकामुकगृहं प्रति प्रस्थिताः ।

सद्यो निरस्ततिमिराभिः करावलीभी रुणद्धि योऽकरुणोऽभिसारिकाः ॥७७॥

जणिअ-मअण-बाण-स्सेणि-सस्स-प्परोहं
 पइदि-सिसिर-जोण्हा-णीर-धारा-णिकाअं ।
 विअरइ विइरन्तो मेह-ळीळा-धरो जो
 पणइ-जण-सु-भिक्षं पक्क-बिम्बाहराणं ॥

जनितमदनबाणश्रेणिसस्यप्ररोहं प्रकृतिशिशिरज्योत्स्नानीरधारानिकायम् ।
 वितरति विकिरन्मेघलीलाधरो यः प्रणयिजनसुभिक्षं पक्वबिम्बाधराभ्यः ॥ ७८ ॥

तारा-कडप्प-सुइ-हार-विभूसिआए
 जोण्हा-दुऊळ-परिवेढिअ-विग्गहाए ।
 जो च्चेअ णिच्चळ-कळङ्क-तमाळ-पत्तं
 वत्तम्बुजं कमणि पुव्व-दिगङ्गणाए ॥

तारासमूहशुचिहारविभूषिताया ज्योत्स्नादुकूलपरिवेष्टितविग्रहायाः ।
 य एव निश्चलकलङ्कतमालपत्रं वक्त्राम्बुजं कमनि पूर्वदिगङ्गनायाः ॥ ७९ ॥

कळङ्क-कळ-कोइळा-फळिह-पञ्जरो मञ्जुळो
 मणोज-मह-राइणो धवळमातप-त्तं ससी ।
 पुरंदरदिसा-वहू-मुह-विइत्त-पत्तङ्कुरो
 पुरो फुरइ एस दे तुवमुसे णिसेवेहि णं ॥

कलङ्ककलकोकिलास्फटिकपञ्जरो मञ्जुलो मनोजमहाराजस्य धवलमातपत्रं शशी ।
 पुरंदरदिग्बधूसखविचित्रपत्राङ्कुरः पुरः स्फुरत्येष ते त्वमुषे निषेवस्वैनम् ॥ ८० ॥

इअ स विअसन्तन्त-म्मोओ णिवुत्त-णिअन्तणा-
जणिअ-वणिआ-सङ्गाभङ्ग-प्पसङ्ग-घणङ्गओ ।
अ-विरळ-ससि-ज्जोण्हा-सु-ण्हाअ-सुद्ध-दिसा-मुहे
रअणि-णिवहे ळीळा-सीळो गमेइ कुमारओ ॥

इति स विकसदन्तमोदो निवृत्तनियन्त्रणा-
जनितवनितासङ्गाभङ्गप्रसङ्गघनाङ्गजः ।
अविरलशशिज्योत्स्नासुस्नातशुद्धदिशामुखा-
त्रजनिनिवहाँल्लीलाशीलोऽगमयत्कुमारः ॥ ८१ ॥

इत्थं सुत्थिअ-पुत्त-पोत्त-णिअरो वित्थिण्ण-कित्ति-च्छडा-
जोण्हापण्हुअ-वेरि-विक्रम-तमो-भासाविआसा-मुहो ।
आणन्दणव-पुण्णिमा-सस-हरो सव्वाणँ णिव्वाण-दो
देवो देवइ-णन्दणो दिसदु वो णिस्सेस-णिस्सेअसं ॥
इअ उसाणिरुद्धम्मि चउत्थो सगो ।

इत्थं सुस्थितपुत्रपौत्रनिकरो विस्तीर्णकीर्त्तिच्छटा-
ज्योत्स्नापह्नुतवैरिविक्रमतमोभासिताशामुखः ।
आनन्दार्णवपूर्णिमाशशधरः सर्वेषां निर्वाणदो
देवो देवकीनन्दनो दिशतु वो निःशेषनिःश्रेयसम् ॥ ८२ ॥
इत्युषानिरुद्धे चतुर्थः सर्गः ॥

सिरि-णाराअण-भट्ट-पाअ-गुरु-वाआणं णमो होदु ।

श्रीनारायणभट्टपादगुरुपादाभ्यां नमो भवतु ।

कव्वं पाअड-रूवं घट्टिअमिणं राम-पाणि-वाएण ।

पाअड-मग्गो गाहो जेण सुहं होज्ज बाळाणं ॥

काव्यं प्राकृतरूपं घटितमिदं रामपाणिवादेण ।

प्राकृतमार्गो गाधो येन सुखं भवेद्दालानाम् ॥ १ ॥

सुहगच्छमुसाणिरुद्ध-सण्णं महणिज्जं महु-सूअणाणुरोहा ।

विबुहा पणिभाळअन्तु कव्वं किमहो पेच्छह मच्छरेण कज्जं ॥

शुभगाच्छमुषानिरुद्धसंज्ञं महनीयं मधुसूदनानुरोधाः ।

विबुधाः प्रणिभालयन्तु काव्यं किमहो प्रेक्षध्वं मत्सरेण कार्यम् ॥ २ ॥

गुरूणं चळणम्बुए हिअअ-दप्पणे बिम्बिए

सिरेण परिचुम्बिए बुह-जणेहिँ आळम्बिए ।

जसो-महिम-काळणे सु-कअ-ळद्ध-संसीळणे

णमामि मह पाळणे महिअ-रेणु-संमेळणे ॥

गुरूणां चरणाम्बुजे हृदयदर्पणे बिम्बिते

शिरसा परिचुम्बिते बुधजनैरालम्बिते ।

यशोमहिमकारणे सुकृतलब्धसंशीलने

नमामि मम पालने महितरेणुसंमेलने ॥ ३ ॥

कळ्ळाणं देज्ज मे णिच्चं कडक्खामअ-वारिही ।
गुरूणं करुणा-जोण्हा-कळ्ळोल्लुळ्ळास-मंसळो ॥

उसाणिरुद्धं समत्तं ।

कल्याणं ददातु मे नित्यं कटाक्षामृतवारिधिः ।
गुरूणां करुणाज्योत्स्नाकल्लोलोष्ठासमांसलः ॥ ४ ॥

उषानिरुद्धं समाप्तम् ॥

सिळोअसूई

अअं दु णाइधम्मो जं ४-६५
 अअं महिन्दो उण एस १-३१
 अगुणप्पइदिस २-६४
 अङ्गे समारोविअ १-५६
 अङ्गअं कङ्कणट्ठाणे ४-९
 अज्ज पज्जुण्णिणा ४-३४
 अडणिघडिअ ३-४२
 अणिरुद्धेक्खिणी ४-१५
 अणुखणमणिरुद्ध ३-१९
 अणुविरणइ गन्ध ३-१८
 अत्तिणेत्तसमुत्थो वि ४-५६
 अत्थावबोहम्मि १-६
 अपङ्गदोणिमारूढा ४-४७
 अप्पा लच्छीघरं ४-६८
 अबोहणिदाविहळो १-२
 अभअं विहुरस्स २-६२
 असअप्पढमत्थाण ४-२
 अमन्दसुन्देर १-१३
 अमुण चिअ रुद्ध २-६१
 अम्मोइणीअं विअ १-५३
 अम्हो बम्हण अम्हकेरअ २-७१
 अष्णिअकअ ३-५१

अवि सीदच्छदच्छाअ ४-३२
 असंतत्तेण संतत्तं ४-२६
 असणिसअळवीअ ३-३१
 असरणसरणं ३-३९
 असिक्खिअग्गि २-१७
 अह जाणिअ बाण २-११
 अह णिसिदमुहेण ३-२०
 अह ताणँ रणं २-५९
 अह ताणँ विमाण २-३७
 अह दे जडुसेण २-२९
 अह धुज्जिणा २-५२
 अह पमुदिअचित्त ३-५७
 अह पेच्छइ वच्छळस्स २-१
 अह बाळमिअच्छीओ ४-२१
 अह भणइ हरी ३-४०
 अह रोसकसाइदेक्खणो २-४६
 अह व ण बहु ३-४४
 अह वडुवपुणा ३-३३
 अह वुसहघओ ३-२४
 अह संभुविसिट्ठ २-४१
 अह सम्बरमम्ममेदिहिं २-३२
 अह सिहरणिहे ३-१

अह सोऊण तं पोरा ४-१
 अह सो कअवम्म २-१५
 अह सो पडिहार २-२२
 अह सो परमेसरो २-३५
 अहह तुह महेस ३-४६
 अहिअं जहि णं २-१३
 अहिअमुहअपास ३-५
 अहीअकामसत्थो वि ४-२४
 अहो असंबद्धपळावसीळे १-२३
 अहो उसाए वअणं १-२८
 अहो महाराज वअं १-६०
 आमुद्धिअझणक्कारि ४-५
 आसासअन्ती इअ तं १-३९
 इअ कहिअ तदो ३-५६
 इअ त्थुओ मअण २-७०
 इअ प्फुड्डप्पणमणो १-५१
 इअ भणिअ जरं तं २-७३
 इअ भणिअ ठिअं ३-४९
 इअ वाउळचेट्ठाओ ४-१२
 इअ विम्हअकोट्ठेहि ४-४१
 इअ संसुणिदम्मि २-१४
 इअ स कअपअक्खिणो ३-६०
 इअ स विअसन्तन्तम्मोओ ४-८१
 इच्छामि मिच्छ चिअ १-७५
 इत्थं भणन्ताणं १-७०
 इत्थं सुत्थिअपुत्त ४-८२
 इत्थिआगुणसामग्गी ४-२५
 इदं तदो जप्पइ १-२५
 इन्धेहिँ तो केहिँ १-५९
 इमे उसाणिरुद्धाणं ४-१४

इसिघम्मळवामट्ठ ४-५०
 इसिपफिडिएन्दु २-२३
 इह खु ण बळिणन्दणं ३-४७
 इह ठावरजङ्गमप्पए २-६५
 इह होन्ति विसाअ २-५
 उइदमुइदमज्ज ३-१२
 उव मज्झ णिबज्जमच्छरं २-५६
 उसाए उसवेळाए ४-३
 उसाणिरुद्धं ति माए १-८
 उसे विसाएण कअं १-७६
 उहवोपासणिक्खित्त ४-४२
 एअम्मि वड्ढन्त १-४३
 एण्हि खु संखुहिअ ४-७६
 एदेसु को णाम तुए १-३४
 एवं भणन्ति बहुसो १-२२
 एस चुम्बउ तम्मोट्ठं ४-३८
 कर्धि कण्ठे णिबज्जन्ती ४-१०
 कण्णागअं किंचण १-६२
 कण्णाघरं तं कुमरं १-४२
 कण्हो सोण्हासुअं तं ३-६१
 कदम्बसाहा विअ १-५५
 कपोलपुळउच्छूण ४-५१
 कमेण वच्छो घडिअ १-५७
 करकमळमळिज्ज ३-६
 करगण्हिअसत्तिणा २-२८
 कळङ्कळकोइळा ४-८०
 कळिअकुल्लिअ ३-३०
 कसणघणसवत्त ३-४
 कसणुळ्ळिअपावआसु २-४०
 कहं वि सङ्गाणिहुओ १-६१

कहँ तुह महिमा ३-२७
 कहँ संकरकिंकरं २-५८
 कहिं खु मअमत्तेण ४-५५
 कहिं सि हा सुन्दर १-१९
 किं ण जाणह जम्मस्स ४-२८
 किं णाम कण्णाविड १-६५
 किं दाणिँ संदावअरं १-२४
 किमिह विहळजप्पिएण ३-१५
 कुडिळदिहकुअण्ड ३-२
 कुळपव्वअवन्द २-१९
 कुहणामणुअत्तणोइदं २-८
 केऊरहारङ्गद १-२६
 खविअतिहुवणं ३-४३
 खुडिअणिवडिएहिँ ३-२३
 खुहिओ स उ जाई २-४९
 गच्छेहि वञ्छा जइ १-६७
 गण्हित्ताणं मेदेण ४-६२
 गन्धव्वविज्जाहर १-३२
 गवक्खरन्धगाहन्त ४-५२
 गवक्खविवराहिन्तो ४-१३
 चन्दअन्तमणीसन्द ४-५३
 जअ जअ जदुणाह ३-५०
 जं वा कुमुदिणीविप्प ४-५९
 जणणी किर तस्स २-५१
 जणिअमअणबाण ४-७८
 जदुवीर बळाई सो २-५३
 जदुस्स वंसे जळहि १-९
 जदो सि दिट्ठो सिविणे १-५२
 जमस्स दण्डस्स १-६९
 जळहिं तरिऊण २-१८

जहळन्दमिमं चन्दं ४-६१
 जहट्ठाणोपविट्ठेहिँ ४-४४
 जह छुअविडवाळिणो ३-५३
 जहसत्थं महारम्मे ४-४५
 जुवरप्पसरं २-५५
 जुहि वेण्हुजरेण २-६०
 जुहि से भुअकाणण २-४७
 जेण व्व वेउण्ठ १-१२
 जे सन्ति लोअत्तिदए १-२९
 जो च्चेअ सच्चरण ४-७५
 ठाणे उसा कामइ १-४०
 णमइ रमइ ३-१७
 ण मच्छरो होस्सइ १-७
 णवरिअ सरपूरिअ ३-१६
 णहखुडिअसुरारि ३-३२
 ण हु विसुमरिअं ३-११
 णाअत्थबद्धं कळिऊण १-७३
 णिअट्ठम्मि महन्तस्स ४-६९
 णिअपअफिडिआ ३-१०
 णिज्झाअन्तीहिँ ४-२०
 णिडिळेक्खणदाह २-२६
 णिम्मक्खिअओ सीर १-४४
 णिसि अत्थखओ २-५०
 णीवीहुत्तं अ से पाणिं ४-४०
 णीसासमारुआघोळि ४-१८
 णोमाळिआ लङ्गउ १-३७
 तं पच्चहिण्णासरसं १-३६
 तं सिणिद्धं पुळन्तीए ४-१६
 तदो अ सा चित्तपढे १-३०
 तदो पबुद्धा सहस व्व १-१८

तदो विबुद्धो तरसा १-४६
 तह हि महमहीहर ३-२९
 ताअं च माआमणुओ १-१४
 ताणं अ तुवरन्तीणं ४-४
 ताराकडप्पसुइहार ४-७९
 तारिरीए चि एक्काए ४-१७
 तिअसउरतरट्टिआ ३-८
 तिसिरं स भणइ २-५४
 तिसिरेण अ किं वि २-५७
 तिहुवणजअमत्त ३-३४
 तुइ उण अवदार ३-२८
 तुइत्तो भूदाणं २-७२
 तुइ थुइवअणादि ३-२६
 तुइ संणिहिदम्मि २-६६
 तुरओहखुरग्ग २-१६
 तुरिअमहिगओ ३-७
 तुळाकोडिअममेणेक्का ४-६
 तुवं चिअ णिरुद्धेण ४-३५
 तुवरसि मअतण्हि ३-१४
 तुह उण अवदार ३-२८
 तो सो वि तोसोअहि १-५४
 थद्धो इरं विम्हअ १-६४
 दणुअवइसुआ १-७७
 दणुअस्स भुएसु २-४८
 दहरहतणओ ३-३५
 दिट्ठम्मि कण्हे दिठ १-३५
 दिव्वन्तमवखेहि १-६३
 दूसेसि णीसेस १-६६
 धणुपञ्चसदी २-३३
 धणुहद्धणितूर २-२०

धणुहम्मि पिणाअ २-२४
 पआणप्पडिलं णिवि ४-११
 पच्चवखळक्खिअ ४-७४
 पज्जुणिणा भणइ १-६८
 पञ्चेसुणा वच्चिअ १-२७
 पडिभणइ णमिन्दिरा ३-१३
 पढमं पडहस्सणेण २-२१
 पदुमस्स वि एदस्सि ४-६६
 पबळो बळभट्टकेसरी २-४५
 पळम्बकेसिप्पसुहा १-१०
 पवणुळ्ळिअवळ्ळई २-३
 पसाहिआए धेप्पन्ती ४-८
 पसिद पदुमणाह ३-२५
 पिअं णं पिअसळ्ळावं ४-३९
 पिणाइणा लोअण १-१५
 पुप्फपळ्ळवपळ्ळङ्क ४-४८
 पुरिसो पुरिसो एसो ४-२२
 पुळअङ्कुरसंमह ४-४९
 पुव्वसुव्वाहळ्ळाहादो ४-४६
 पेच्छ चन्दाणणे चन्दं ४-५४
 पेम्मोळ्ळमावेसु १-५८
 फणिमअमणि ३-४५
 फळिअं सुकएण २-४
 फळिहामळपण्डुविग्गहं २-२
 फाळाणळ्ळमसीदिण्णो ४-५७
 बळरोप्पिणेअ ३-६३
 बाणो सहस्सेण वि १-७१
 बाहाहिं साहाहिं १-१७
 बिम्बाहारासाअसुहं १-२०
 भणइ अ भअवं ३-५९

भइस्स वो भत्ति १-१
 स्मिजन्तदेच्चिन्द १-४
 भुअणिवहविसङ्गि ३-३
 भुवि णिपडइ सो ३-२१
 मअणरससिणिद्ध ३-३७
 मओ जइ कहं णाम ४-६०
 मणिकणअदुक्कळ ३-५८
 मन्तप्पहावेण १-४१
 मसारमणिसामळं २-६८
 मह गुरु पहव्वाअओ ३-५२
 मह पिअडुहिआ ३-५४
 महकेडहसोणिअ २-३६
 महच्छिट्ठेण मट्ठम्मि ४-७
 माआ किमेसा सिविणं १-४७
 मा दे मुहेन्दुणा ४-५८
 मा लज्ज सुद्धं १-२१
 मुरहरो रहरोविअ ३-६२
 मोरपक्खसमं ४-२७
 रइरमणकुमारओ ३-५५
 रणदो खणमोह २-४४
 रणम्मि घोरे रइणाह १-७२
 रसणजणमुद्धणो ४-७२
 क्कळीकोत्थुहपारिजाअ ४-७३
 क्कळीळीळाणिएदो वि ४-७०
 कज्जाणिवट्ठिओ ४-३७
 कज्जाळडूकरण ४-७७
 वअसुन्दरीघण २-६९
 वओरुवसहावेहिं ४-२३
 वळईकअचण्ड २-३०
 विअअसह तुवं ३-३८

विइणिज्जइ सव्वदो २-६
 विच्छिण्णमज्झा वि १-४९
 विज्जाबळेण च्चिअ १-३८
 विण्हीसरे विक्खसु १-३३
 विदळिअकरिदन्त ३-३६
 विदिओ सि मए २-६३
 विविहा जुउहाण २-३४
 विसट्ठकन्दोट्ट १-१६
 विसजेहि विहो २-९
 विसिहा वि सिहा २-३१
 विहिं विवाहस्स १-४५
 बुड्ढन्तेउरणारीहिं ४-४३
 सअळभुवण २-६७
 संभोअसिङ्गार १-३
 सचेदणाणं णो ४-७१
 स धणुहविसिहे ३-२२
 सप्पिअं तं च दट्ठण ४-१९
 सप्पेहिं सह वासो ४-६४
 समुज्जळ णिच्चळ १-५०
 समो उसाणिरुद्धाणं ४-२९
 समो जं पहवो जं अ ४-६७
 सळळं समुक्खाणिअ १-११
 सविसाअभरो २-७
 सव्वस्स वि सगोत्तेसु ४-६३
 ससपहपहव्वाअ ३-४८
 स हि दिप्पइ विप्प २-१२
 सावज्जा होइ विज्जा वि ४-३१
 साहिच्चसंताण १-५
 साहु बाणसुए साहु ४-३०
 सिङ्गारओणिस्स १-४८

सिविणे दणुअस्स २-१०

सुज्जपाअसमाळिद्धा ४-३३

सुण पुण वुत्त ३-९

सुभङ्गाँ वि विङ्ढिरिळ्ळए २-४३

सुरणरभुअएसु ३-४१

सुसिळिट्ठगरिट्ठ २-२५

हरपुङ्खिअपण्णअत्थदो २-३९

हरिपेरिअवारुणत्थअ २-४२

हरिसिट्ठसमीरण २-३८

हरि सोण्हासुओ ज्ञेअ ४-३६

हरिसुग्गअतिक्ख २-२७

हाहा हदाए मह १-७४

सदकोसो

अं	अयम्	४. ६२	अञ्जण	अञ्जन	४. ७
अंस	अंस	१. ५६	अञ्जणाह	अञ्जनाभ	३. ३७
अंसु	अंशु	२. ५८	अञ्जलि	अञ्जलि	१. ५९
अंसुअ	अंशुक	४. ४९	अञ्जदा	अञ्जता	४. ६९
अ	च	१. १३	अण्ण	अन्य	३. ४५
अअं	अयम्	१. ३१	„	अर्ण	३. १४
अइण	अजिन	२. २५	अण्णव	अर्णव	३. १४
अइर	अचिर	२. ३४	अण्णोण्ण	अन्योन्य	१. ४५
अअ	अज	२. ६५	अणए	अनया	४. १६
अक्क	अर्क	३. ५३	अणङ्ग	अनङ्ग	२. २६
अक्कन्द	आक्कन्द	१. ७३	अणन्त	अनन्त	१. १२
अक्ख	अक्ष	१. ६३	अणिरुद्धो	अनिरुद्ध	१. ८
अक्खर	अक्षर	२. ७०	अणिल	अनिल	२. ३१
अगग	अग्र	२. १६	अणुक्कल	अनुक्कल	१. ५७
अगिग	अग्नि	२. १७	अणुअम्प	अनुअम्प	३. २५
अङ्किअ	अङ्कित	२. ६७	अणुबन्ध	अनुबन्ध	१. ११
अङ्गअ	अङ्गद	३. ३	अणुरत्त	अनुरत्त	४. २६
अङ्गणा	अङ्गना	२. १६	अणुराअ	अनुराग	१. १७
अच्चुअ	अच्युत	२. ४३	अणुरूव	अनुरूप	१. ६३
अच्छइळ्ळ	अविदग्ध	४. २५	अणुरोह	अनुरोध	२. ६४
अच्छेर	आश्चर्य	१. ४६	अणुलिद्ध	अनुस्पृष्ट	१. ४१
अज्ज	अद्य	३. १२	अणुहिण्डिअ	अनुहिण्डित	२. ६०

अत	आत्मन्	२. ७१	अमुण	अमुना	२. ६१
”	आर्त	४. १	अळ्ळिअ	आश्रित	३. ६१
अत्ति	अत्तित्र	४. ५६	अळं	अलम्	१. २८
अत्थ	अर्थ	१. ६	अळत्तअ	आलक्तक	४. ७
”	अस्त्र	२. ३३	अळिअ	अलीक	३. ११
अद्दि	अद्रि	३. ४६	अवआस	अवकाश	४. ६
अदिवुत्त	अतिवृत्त	३. २६	अवच्च	अपत्य	३. २८
अदिसअ	अतिशय	३. ९	अवणि	अवनि	३. १०
अदो	अतः	३. ४८	अवत्था	अवस्था	४. ४
अद्ध	अर्ध	२. २४	अवरज्झ	अपराद्ध	३. ५१
अधिगच्छिअ	अधिगम्य	३. २९	अवरक्त	अपरक्त	४. २६
अन्तरिक्ष	अन्तरिक्ष	३. १६	अवराह	अपराध	१. ६७
अन्तेउर	अन्तःपुर	४. ४३	अवर	अपर	४. ७२
अप्पा	आत्मन्	४. ६८	अवसु	अव	३. ५९
अपज्ज	अपाज्ज	४. ४७	अवहरिअ	अपहृत	३. ३३
अपरद्ध	अपरार्ध	१. ४९	अवद्धूअ	अवधूत	३. ५
अपण्हुत	अपह्नुत	४. ८२	अवि	अपि	२. ५५
अब्भुअ	अद्भुत	४. ७१	अविअळ	अविकल	३. ४३
अबोह	अबोध	१. २	अविणअ	अविनय	३. ५२
अभिह	अभिध	१. ११	अविवेअ	अविवेक	२. ६२
अम्बुअ	अम्बुज	१. १९	अस्स	अस्स	२. ५०
अम्भोइणी	अम्भोजिनी	१. ५३	अस्सासइ	आश्वासयत्	१. ७६
अम्भोहर	अम्भोधर	२. ४२	अस्सेस	आश्लेष	४. ३७
अम्मो	अहो	४. ६९	असणि	अशानि	३. ३१
अम्हक	अस्मादृश	४. २३	अह	अध	१. ४
अम्हकेरअ	अस्मदीय	२. ७१	अहके	अहम्	२. ६२
अम्हो	हंहो	२. ७२	अहिअ	अधिक	३. ५७
अमअ	अमृत	४. २	”	अहित	२. १३
अमरावइ	अमरावति	३. ६३	अहिगअ	अधिगत	२. ७०
अमळ	अमल	१. ६३	अहिगन्तूण	अभिगम्य	२. ३५

अहिट्ठिअ	अधिष्ठित	३. ४२	आळिङ्गइ	आलिङ्गत्	१. १७
अहिधावइ	अभ्यधावत्	२. ४६	आळित्त	आलित्त	४. ८
अहिरोहइ	अधिरुरोह	२. २७	आविज्झइ	आविच्यत्	२. ३२
अहिरामा	अभिरामा	१. १३	आविसेइ	आविशत्	३. ६३
अहिक्खस	अभिलाष	१. ५४	आसण	आसन	३. ६
अहिसारिआ	अभिसारिका	४. ७७	आसाअ	आखाद	१. २०
अहीस	अधीश	२. ३६	आसामुह	आशामुख	४. ८२
	आ		आसासअन्ती	आश्रासयन्ती	१. ३९
			आसुअ	आशुग	२. ४१
आअद	आगत	४. २०	आसुसुक्खणि	आशुशुक्षणि	२. ४२
आअक्ख	आचक्ख	१. २४	आहइ	आहति	२. १८
आअच्छिअ	आगत्य	२. ५१	आहरिअ	आहृत	३. ११
आअण्णिअ	आकर्ण्य	१. ६२	आहिअ	आहित	२. ३३
आअर	आदर	२. ८		इ	
आअवत्त	आतपत्त्र	३. ४			
आउह	आयुध	२. ४९	इअ	इति	१. ३९
आकई	आकृतिः	२. ५२	इक्ख	ईध्	३. ६
आकड्ढण	आकर्षण	३. ८	इट्ठ	इष्ट	३. ५९
आकड्ढिअ	आकृष्ट	२. ४६	इणं	इदम् ; इमम्	
आठिअ	आस्थित	४. ४८		२. ७२ ; २. १३	
आडिअ	आहत	४. ६८	इत्थं	इत्थम्	४. ८२
आणन्द	आनन्द	४. ८२	इत्थिआ	स्त्री ; योषित्	
आणासि	जानासि	१. ६५		३. ५४ ; ४. ३	
आतवत्त	आतपत्र	४. ८०	इदार्णि	इदानीम्	३. ५३
आमुञ्चिअ	आमोच्य	४. ५	इदं	इदम्	१. २५
आमोएहुं	आमोक्नुम्	४. ६	इदो	इतः	१. ५२
आरुअन्ति	आरुदती	४. ७५	इन्द्रआळ	इन्द्रजाल	१. ४७
आरुहन्ति	आरोहन्	४. १२	इन्ध	चिह्न	१. ५९
आरोवअन्तो	आरोपयन्	३. ६१	इमस्मि	अस्मिन्	४. ५७
आळिअ	आलय	२. २०	इमाए	अनया	१. ५२

इमाब्	अस्याम्	१. ५३	उत्तरिज्ज	उत्तरीय	४. १७
इमादो	अस्मात्	४. ६०	उदअ	उदय	४. ७४
इमेहिं	अमीभिः	३. १०	उदिअ	उदित	२. २.
इर	चिर	१. ६४	उद्धअ	उद्धत	२. ४५
इसि	ईषत्	२. २३	उद्धण	मूर्धन्य	४. ७२
	ई		उद्धिअ	उद्धृत	२. ३१
			उप्पत्ति	उत्पत्ति	४. ६५
ईक्खण	ईक्षण	२. २६	उप्पळ	उत्पल	१. ७७
ईहइ	ईहते	२. ५८	उपविट्ठ	उपविष्ट	४. ४४
ईसर	ईश्वर	२. १२	उप्फुळ्ळ	उत्फुळ्ळ	४. २१
ईस	ईश	२. ६४	उप्फुस	उन्मुष्ट	२. ४
	उ		उम्भ	कुम्भ	२. १६
			उम्ह	ऊभन्	३. ४३
उ	तु	१. ७	उम्माअ	उन्माद	१. २३
उइद	उचित	२. ८	अम्मि	ऊर्मि	४. ४०
उक्कड	उत्कट	२. ३१	उम्मुह	उन्मुख	१. ५३
उक्खिअ	उक्षित	१. ५	उम्मोइअ	उन्मोच्य	२. २४
उक्खिपेइ	उदक्षिपत्	१. ७१	उर	पुर	२. ३५
उगअ	उद्गत	४. ५४	अळ्ळिअ	प्रेरित ; आर्द्र	२. ३ ; २. ७०
उग्घोसिअ	उद्धोषित	२. ३			
उच्चळिद	उच्चलित	२. १६	उव	पश्य	२५६
उच्छिट्ठ	उच्छिष्ट	४. ७	उवअरन्ति	अपचरन्ति	१. ६
उच्छूण	उच्छून	४. ५१	उवक्कम	उपकम	३. १३
उज्जळ	उज्ज्वल	३. ६०	उवगदुअ	उपगम्य	३. २४
उज्जोअ	उद्योत	४. ७१	उवट्ठिओ	उपस्थित	२. १
उज्झर	निर्झर	२. ५०	उवणिअ	उपनीत	३. ६१
उण्ह	उष्ण	२. ६४	उवणिस	उपनिषत्	३. २७
उण	पुनः	१. ६	उवणेइ	उपानयत्	३. ५७
उत्ताळ	उत्ताल	२. ५२	उवरि	उपरि	३. ४
उत्तिण्ण	उत्तीर्ण	४. ४७	उवळ	उपल	३. २३

सहकोसो

९३

उववण्ण	उपपन्न	१. २९	ओ		
उव्वाह	उद्वाह	४. ४६	ओट्ठ	ओष्ठ	१. ५७
उवागअ	उपागत	२. ११	ओणि	ओनि	१. ४८
उवाळ्हामि	उपालमे	१. ७४	ओदरन्ति	अवातरन्	२. १९
उवेक्ख	उपेक्ष	२. १३	ओसहि	ओषधि	१. ११
उवेक्खिद	उपेक्षित	३. ४७	ओह	ओघ	२. १६
उहअ	उभय	३. ५			
उहव	”	४. ४२	क		
उसा	उषा	१. ८	कअ	कृत	१. ६७
	ऊ	”	कच		३. ८
		कआ	कदा		१. १६
ऊढिअङ्गणा	ऊढाङ्गना	४. ३१	कअन्त	कृतान्त	१. ३१
ऊसव	उत्सव	४. ४४	कक्कस	कर्कश	१. ६६
ऊसुअ	उत्सुक	४. २	कज्ज	कार्य	३. १५
ऊसुसन्ति	उदश्चसन्	४. १	कच्ची	काच्ची	४. ४
	ए		कज्ज	कज्ज	४. ६९
			कडक्ख	कटाक्ष	४. २९
एअं	एतत्	१. ४६	कडप्प	समूह	२. १७
”	एतम्	३. ५९	कडाअ	कटक	३. २०
”	एषः	१. ४७	कडाह	कटाह	२. ६८
एक्क	एक	१. ३	कडीअड	कटीतट	४. १०
एण्हि	इदानीम्	४. ७६	कड्ड	कटु	२. ५२
एणाणं	एनयोः	४. २२	कड्डसि	कर्षसि	४. ३४
एदस्स	एतस्य	४. ६५	कड्डिअ	कृष्ट	३. २
एदस्सि	एतस्मिन्	४. ६६	”	कर्षित	२. १०
एदेसु	एतेषु	१. ३४	कड्डेइ	आकृष्ट	१. ४१
एव्वं	एवम्	१. २२	”	चकर्ष	४. ४९
एव्व	एव	२. ५५	कडोर	कठोर	१. २७
एसो	एषः	१. २४	कण्ड	काण्ड	२. ४७
एहिं	एभिः	३. ९	कण्डअ	कण्टक	२. ५५

कणसळ्ळ	कर्णशाल्य	१. ६२	कमणि	कमनि	४. ७९
कण्हउर	कृष्णपुर	१. ३९	कमणीअ	कमनीय	१. ३३
कण्हसार	कृष्णसार	१. ३८	कमळणाह	कमलनाभ	३. ५१
कण्ह	कृष्ण	१. ३३	कमळच्छ	कमलाक्ष	३. ३०
कण्हिमा	कृष्णिमा	४. ५७	कमळाअदच्छी	कमलायताक्षी	१. ४०
कण्ण	कर्ण	३. १९	कम	क्रम	४. ४१
कणअ	कनक	३. २०	करग	कराग्र	१. ७२
कण्णा	कन्या	१. १८	करन्ती	कुर्वती	१. ५२
कण्णूसव	कर्णोत्सव	१. ४२	करिबम्ह	करिबृंह	२. २०
कर्तण	कर्तन	३. ३४	करिस्सं	करिष्यामि	१. ५२
कर्तविज्ज	कर्तवीर्य	३. ३४	,,	करिष्ये	२. १२
कत्थूरी	कस्तूरी	४. ५१	करेइ	अकरोत्	१. ११
कदम	कतम	३. २३	,,	करोति	४. ७५
कन्त	कान्त	१. ४१	करेमि	करोमि	३. ४७
कन्ति	कान्ति	२. ६८	करेसि	करोषि	१. २४
कन्दार	कान्तार	४. २५	करेहिं	कराभ्याम्	१. २२
कन्दोट्ट	इन्दीवर	१. १६	कळ्ळ	कल्य	४. ३८
कप्प	कल्प	३. १	कळ	कल	४. ८०
कप्पअन्तो	कल्पयन्	२. ७३	कळङ्क	कलङ्क	४. १४
कप्पअरु	कल्पतरु	३. २१	कळणा	कलना	४. ७३
कपइ	कर्पद	३. ४५	कळस	कलश	४. ४२
कपाळ	कपाल	३. ४५	कळघोअ	कलघौत	१. ४९
कपिस	कपिश	३. ४५	कळ्लाणि	कल्याणि	१. ३६
कपोळ	कपोल	४. ५१	कळ्य	कला	१. ५८
कम्पइ	अकम्पत	३. १७	कळिअ	कलित ; कलयित्वा	१. ५९ ३. ३०
कम्पमाण	कम्पमान	१. ६२			
कम्म	कर्म	१. ६६	कळिऊण	कृत्वा	१. ७३
कम्मठ	कर्मठ	४. ७७	कळुस	कलुष	४. ७४
कम्मुअ	कार्मुक	२. ३०	कळ्ळोळ	कल्लोल	पृ० ८१
कमठअणु	कमठतनु	२. ३०	कव्व	काव्य	१. २

कस्स	कस्मै	२. ६६	किळिकिञ्चिअ	किलिकिञ्चित	१. ४३
कसण	कृष्ण	३. ४	किसिरिअ	किशोरिक	४. ४७
कसाइ	कषाय	२. ४५	कीळिअ	कीडित	३. २८
कहं	कथम्	१. २०	कुऊहळ	कुतूहल	१. ४३
कहंचण	कथंचन	४. १२	कुविखम्भर	कुसिंभर	२. ३६
कहइस्सं	कथयिष्यामि	३. ३२	कुडिळ	कुटिल	३. १
कहा	कथा	४. ४१	कुडिळीकुणइ	कुटिलीचकार	२. २६
कहिं	क	२. ७	कुण्डली	कुण्डलिन्	२. २४
कहिअ	कथयित्वा	३. ५६	कुण	कृ(कुरु)	१. २४
काअण	काचन	४. १८	कुणन्ति	कुर्वन्	२. २०
काए	कया	४. ९	,,	अकुरुताम्	२. ३०
काणण	कानन	२. ४७	,,	अकुर्वन्	२. ३४
कामइ	कामयते	१. ४०	कुणन्तो	कुर्वन्	२. ७३
कामणिजं	काम्यम्	१. ४०	कुणम्ह	कुर्मः	३. २९
कामसत्थ	कामशास्त्र	४. २४	कुणसि	अकरोः	३. २९
कासुअ	कासुक	४. ७७	कुदुअ	कुतुक	३. १
कारिसि	करिष्यसि	३. १३	कुदो	कुतः	४. ५९
कारुण	कारुण्य	१. ५	कुम्भण्ड	कुम्भाण्ड	१. २२
कारुणिअ	कारुणिक	३. २५	कुमरी	कुमारी	१. ३४
काळऊड	कालकूट	३. ४३	कुमारअ	कुमार	४. ८१
काळण	कारण	१. २२	कुमारिआ	कुमारिका	१. १६
काळहर	कालहर	२. ५६	कुमाळ	कुमार	२. ५
काळिअ	कालिय	३. ३९	कुळिस	कुलिश	२. ४५
कास	काश	३. ५	कुळीण	कुलीन	३. ४८
किंचण	किंचन	१. ११	कुविअ	कुपित	२. ४३
किंचि	किंचित्	४. ४९	कुसळ	कुशल	४. २४
कित्तिच्छडा	कीर्तिच्छटा	४. ८२	कुसुमजळि	कुसुमाञ्जलि	४. ५२
किब्बिस	किल्बिष	२. ४	कुसुमाउह	कुसुमायुध	१. १५
किर	किल	२. १०	कुह	कुध्	२. २६
किरीड	किरीट	२. ६८	कूअण्ड	कोदण्ड	१. १३

केऊर	केयूर	१. २६	खणद्ध	क्षणार्ध	१. १९
केडु	केतु	३. ५०	खत्तिअ	क्षत्विय	३. ३४
केण	केन	१. ४२	खम्भइ	स्तम्भोति	४. २४
केडह	कैटभ	२. ३६	खमा	क्षमा	३. २३
केरव	कैरव	४. ६७	खमसु	क्षमस्व	३. ५१
केरविणी	कैरविणी	४. ७५	खळ	खल	३. ४७
केस	केश	३. १४	खवअसि	क्षपयसि	३. १
केसव	केशव	२. ३	खविअ	क्षपित	३. ४३
केहिं	कैः	१. ५९	खादिमन्त	ख्यातिमन्त	१. ६७
को	कः	१. ६	खाळइ	अक्षालयत्	४. ८
कोइळ	कोकिल	४. ३९	खिप्पइ	अक्षिपत्	२. ४३
कोउहळ्ळ	कौतूहल	१. ३५	खु	खलु	१. ८
कोक्क	कस्क	१. ६६	खुडिअ	त्रुटित	२. २६
कोडु	कौतूहल	२. ४३	खुद्ध	क्षुब्ध	३. ३०
कोडर	कोटर	३. ५३	खुर	क्षुर	३. २
कोडीर	कोटीर	४. ५७	खुहिअ	क्षुभित	२. ४९
कोत्थुह	कौस्तुभ	२. ६८	खेमआर	क्षेमकार	४. ६६
कोमुई	कौमुदी	४. २५	खेम	क्षेम	३. ४४
कोरअ	कोरक	१. ५५	खेळण	खेलन	४. ३७
कोह	क्रोध	१. ६४	खोणि	क्षोणि	२. ५९
क्विखदि	क्षिति	२. १६	गअ	गत	१. २३
	ख		”	गज	२. ४५
			गअण	गगन	३. १४
खअ	क्षय	२. ५४	गअणअळ	गगनतल	३. १८
”	क्षत	२. ५०		ग	
खण्डइ	अखण्डयत्	२. ४७			
खण्डएइ	”	३. ३५	गआ	गदा	१. ६९
खण्डिअपाअ	खण्डितप्राय	३. २४	गच्छेहि	गच्छ	१. ६७
खण्डिअ	खण्डित	२. ६०	गज्जिअ	गर्जित	२. १७
खण	क्षण	१. २०	गज्ज	ग्राह्य	४. ६२

सदकोसो

९७

गण्डि	ग्रन्थिन्	३. ८	गुत्त	गुप्त	१. ६६
गण्डिअ	गृहीत	२. २८	गुम्भ	गुम्भ	१. २
गण्डित्त	ग्रहीतृ	४. ६२	गुरु	गुरु	१. ५
गण्डन्तो	गृह्णन्ती	४. ११	गेण्डइ (ग्रह्)	अगृह्णात्	१. ५४
गणेश	गणेश	१. १	„	जग्राह	२. ४८
गत्तअ	गात्र	३. ४९	गोअर	गोचर	३. २७
गत्त	„	१. ३	गोण	गौण	१. ६
गद	गत	१. ७	गोरव	गौरव	२. ७०
गन्तूण	गत्वा	१. ५९	गोविअ	गोपित	४. १७
गन्धव्व	गन्धर्व	१. ३२	गोविआ	गोपिक	३. ७
गब्भ	गर्भ	१. ५४			
गरिट्ठ	गरिष्ठ	२. २५		घ	
गमेइ	अगमयत्	४. ८१			
गळन्तो	गलत्	४. ७५	घधर	घर्घर	२. २७
गळिअ	गलित	२. ५०	घडिअ	घटित	१. ५७
गवक्ख	गवाक्ष	४. १३	घण	घन	१. १६
गन्विअ	गर्वित	२. २८	घणङ्गअ	घनाङ्गज	४. ८२
गन्विराण	गर्वशील	१. ७०	घडअ	घटय	२. ५७
गहण	ग्रहण	१. ५७	घडेइ	जघटे	२. ३३
गहिर	गभीर	२. ८	घम्म	घर्म्म	४. ५०
गहिरिम	गम्भीरिम	३. ३०	घर	गृह	१. ४२
गाढावऊढ	गाढोपगूढ	१. ५४	घुसुण	घुसुण	४. ५०
गावा	ग्रावा	४. ७२	घेतूण	गृहीत्वा	१. २२
गाहइ	अगाहत	२. १४	घेप्पइ	जग्राह	२. ४९
गाहए	गाहते	३. ५३	घेप्पन्ती	गृह्यमाणा	४. ८
गाहन्त	अगाहेताम्	४. ५२	घोप्पमाणा	गृह्णती	१. १७
गाहन्ति	अगाहेताम्	४. ४२	घोळन्ती	घूर्णमाना	१. ७२. २. ६१
गिम्ह	ग्रीष्म	३. ४३		घूर्णनशील	४. १८
गीअ	गीत	१. ३८	घोळि	घोष	३. १८
गुणगिहि	गुणनिधि	३. ५५	घोस		

	च	चुम्बिअ	चुम्बित	१. ५
चअत्थि	चकास्ति	१. ४७	चूद	१. ३७
चउब्भुज	चतुर्भुज	२. ५३	चेअ	३. ३३
चओर	चकोर	४. ७२	चेअणत्तण	२. ६५
चक्क	चक्र	२. ४१	चेअण	४. ७१
चक्ख	सौन्दर्य	१. १६	चेअस	४. ६
चच्चिअ	चर्चित	२. ५०	चेट्ठाओ	४. १२
चन्दअन्त	चन्द्रकान्त	४. ५३	चेदण	४. ७१
चन्द	चन्द्र	१. ९	चोहह	३. १२
चन्दाणण	चन्द्रानन	४. ५४	चोर	१. ३०
चन्दिर	चन्द्र	४. ७०		
चरिद	चरित	३. ४०	छ	
चरिदत्थ	चरितार्थ	४. ६४	छइळ्ळ	१. ५८
चळण	चरण	२. ४	छडा	२. ३६
चव्विअ	चर्वित	२. ३९	छत्त	३. ५८
चादअ	चातक	४. १	छळ	४. ७५
चावळ	चापल	१. २३	छाआ	४. ३२
चास	चाष	४. २७	छादेइ	४. १८
च्चिअ	इव	१. ३८	छिणइ	३. ३२
चिअ	एव	२. १९	छुरिअ	२. ४८
चिइच्छा	चिकित्सा	४. २४	छेअ	३. २१
चिइच्छिउं	चिकित्सितुम्	२. ५५		
चिट्ठइ	तिष्ठति	२. ९	ज	
”	अतिष्ठत्	४. ११	जं	३. ३९
चित्तळेहा	चित्रलेखा	१. २२	”	१. ३
चित्त	चित्र	१. ३०	जंवा	१. ४०
चिन्ताअन्ती	चिन्तयन्ती	१. ४०	जअ	३. ५०
चुम्बइ	अचुम्बत्	१. ५६	”	१. ९
चुम्बउ	चुम्बत्तु	४. ३८	जइ	३. ५२
चुळुअ	चुळक	४. ७६	जक्ख	१. ३२

जङ्घिअ	जाङ्घिक	१. १९	जळहि	जलधि	१. ९
जडाभर	जटाभार	२. २३	जह	यथा	४. ३३
जणइ (जन्)	अजायत	३. १६	जहा	,,	२. ७२
जणएइ ,,	अजनयत्	१. १४	जहिं	यस्मिन्	१. ८
जणअ	जनक	३. ११	जहिच्छ	यथेच्छ	१. ६३
जणणी	जननी	२. ५१	जहिट्ठ	यथेष्ट	१. ३४
जणहण	जनार्दन	२. ३५	जहिनतो	यस्मात्	१. १०
जणिअ (जन्)	जात	२. ५९	जस	यश	१. ९
,,	जनित	४. ७८	जाअइ	अजायत	२. ५०
जणिल्लण	जनित्वा	१. ९	जाँइ	यानि	१. ७१
जणेइ ,,	अजनयत्	१. ९	जाउ	जातु	४. २६
जदा	यदा	२. ५३	जाणह	जानीथ	४. २८
जदीअ	यदीय	४. ७६	जाणिअ	ज्ञात्वा	२. १७
जदुणाह	यदुनाथ	१. ८	जाळ	ज्वाल	२. ३२
जदु	यदु	३. १८	जिगघ	जिघ्र	३. ६२
जदो	यतः	१. ५२	जिणइ	जयति	२. ६७
जम्प	जल्प	१. २३	जिस्से	यस्याः	१. २
जम्पइ	अजल्पत्	१. २५	जीअ	ज्या	३. २२
जम्पमाणा	जल्पन्ती	४. ४१	,,	जीव	४. २३
जम्भिअ	जृम्भित	३. ८	जीवइ	जीवति	२. ९
जम्म	जन्म	१. ७५	जीविहुं	जीवितुम्	१. ६७
जमुणा	यमुना	३. ५	जुअळ	युगल	१. ४८
जम	यम	१. ६९	जुअळ्ळ	आश्रय	३. ५०
जर	ज्वर	२. ६०	जुउच्छा	जुगुप्सा	१. ७५
जळ	जल	१. २५	जुउहण	युयुधान	२. ३३
जळअ	जलद	३. २	जुगग	युगम	१. ४८
जळणिहि	जलविध	३. ४३	जुट्ठ	जुष्ट	१. ५९
जळण	ज्वलन	२. ३२	जुज्जइ	युज्यते	३. १३
जळन्तो	ज्वलन्	२. ७३	जुज्जेहि	युध्यस्व	१. ६७
जळ	जड	२. ५८	जुज्झ		२. ११

जुत्त	युक्त	१. ४५	ढज्जामि	दह्ये	१. २७
जुवा	युवा	१. २४	ढिळ्ळ	शिथिल	४. ११
जुवर	ज्वर	२. ५२	ढुल्लुक्किअ	वञ्चित	३. ३३
जुहि	युधि	२. ३४		ण	
जेउं	जेतुम्	१. ६८		एनम्	१. ४१
जेणं	येन	१. २९	णं	'ननु	१. २४
जेण	येन	१. १२	,,	न	३. २७
जे	ये	१. २	ण	नयन	३. ४१
जो	यः	३. ५८	णअण	नगर	२. १५
जोअअ	यौतक	४. ३६	णअर	नयन्ती	१. ४२
जोगग	योग्य	१. ४	णअन्ती	नदी	४. ४०
जोण्हा	ज्योत्स्ना	३. १०	णई	अनृत्यत्	३. १७
जोह	योध	१. १	णच्चइ	नृत्यति	२. ६६
	ऋ		,,	नर्तकी	२. ६६
			णच्चई	नृत्य	४. ५२
झणक्कारि	झणत्कारी	४. ५	णच्च	नष्ट	१. १९
झत्ति	झटिति	१. २७	णट्ठ	नटन	३. ९
(णि) झाअ	(ध्यै) ध्याय	१. ५१	णडण	नास्ति	४. ६०
,, झाअन्ती	,, ध्यायन्ती	४. २०	णत्थि	नर्द	१. ७
	ठ		णह्	नन्दसुत्	२. ५१
ठाणे	स्थाने	१. ३६	णन्दसुअ	नन्दित	२. २२
ठावर	स्थावर	२. ६५	णन्दिअ	नन्दिनी	४. ५०
ठाविआ	स्थापिता	४. ८	णन्दिणी	नन्दी	२. २२
ठिअं	स्थितम्	१. ३	णन्दी	अनमत	३. १७
ठिआ	स्थिताः	४. ६०	णमइ	नमन्	३. ६०
ठिई	स्थितिः	२. ६३	णमन्तो	नमामि	१. ३
			णमामि	नमित	३. ६१
	ढ		णमिअ	नमामः	३. ४५
			णमिमो	अनमत	१. ३५
ढज्जमाण	दह्यमान	१. ६२	णमेइ		

सहकोसो

१०१

णमो	नमः	३. ५०	णिआम	निकाम	४. ७४
णरअ	नरक	३. ७	णिएद	निकेत	१. ६२
णर	नर	२. ६	णिक्खित्त	निक्षिप्त	४. ४२
णळिणी	नलिनी	४. ३३	णिग्गद	निर्गत	१. २१
णवर	केवल	१. ७	णिग्गम	निर्गम	२. १४
णवरिअ	अनन्तर	३. १६	णिग्गिण्ण	निर्गीर्ण	३. ४३
णहोअर	नभश्चर	१. ३०	णिगूढ	णिगूढ	१. ५८
णह	नभस्	२. ५९	णिघिण	निघृण	१. २१
”	नख	२. ५९	णिघोस	निघोष	२. २७
णाअ	ज्ञात	४. ९	णिच्च	नित्य	२. १
”	नाग	३. ५८	णिच्चळ	निश्चल	१. ५०
”	नाद	२. ५९	णिज्ज	मुनि	३. २७
णाअत्थ	नागास्त्र	१. ७३	णिज्जिअ	निर्जित	२. ६२
णाइधम्म	ज्ञातिधर्म	४. ६५	णिट्ठुर	निष्ठुर	२. २४
णाडिअ	नाटयित्वा	४. १७	णिडिळ	निटिल	२. २६
णामअ	नामक	२. २४	णिण्णअ	निम्नग	२. २३
णाम	नाम	२. ६६	णिणअ	निनद	३. १९
णारअ	नारद	२. १	णिण्णाविअ	निर्णीत	१. ६०
णाराअण	नारायण	४. १	णिण्णाह	निर्नाथ	१. ६५
णारी	नारी	१. ४७	णिण्हुअ	निहृत	२. ३०
णाविअ	नाविक	४. ४७	णिद्दा	निद्रा	१. ४१
णासकारअ	नाशकारक	२. ६३	णिद्दीसइ	निरदिशत्	१. ४३
णाहिअ	नाभिज	४. ६८	णिन्त	निर्यत्	२. ४०
णिअ	निज	३. १०	णिन्दन्ती	निन्दन्ती	४. १८
णिअट्ठ	निकृष्ट	४. ६९	णिप्पडिक्किअ	निष्प्रतिक्रिय	२. ४३
णिअद	नियत	२. ९	णिप्पह	निष्प्रभ	२. ३४
णिकाअ	निकाय	४. ७८	णिप्फळ	निष्फल	४. २५
णिअन्तण	नियन्त्रण	४. ८१	णिबज्झ	निबद्ध	१. ८
णिअम	निगम	३. ३८	णिबज्झन्ती	निबध्नी	४. १०
णिअर	निकर	४. ४२	णिब्भअ	निर्भय	२. २९

27760

23-2-84

णिविड	निविड	२. ४६	णिहुअ	निश्रुत	१. ६१
णिम्मक्खिअ	निर्मक्षिक	१. ४४	णीरधारा	नीरधारा	४. ७८
णिम्मळ	निर्मल	२. ६९	णीळ	नील	१. २५
णिम्माण	निर्माण	१. ५२	णीवी	नीवी	४. ४०
णिम्माविअ	निर्मित	१. १२	णील्लुप्पळ	नीलोत्पल	१. ४८
णिम्मिअ	निर्मित	२. ५३	णीसन्द	निष्यन्द	४. ५३
णिरत्थ	निरस्त	४. ७७	णीसीस	निःशेष	१. २९
णिरिक्खमाण	निरीक्षमाण	३. ६	णुं	नूनम्	२. ७१
गिरुद्ध	अनिरुद्ध	१. ७७	णु	नु	१. ५२
णिवट्ठिअ	निवर्तित	४. ३७	णुण्ण	नुन्न	३. १९
णिवडिअ	निपतित	३. २३	णेउर	नूपुर	४. ५
णिवत्तमाण	निवर्तमान	३. ५६	णेक्कार	न्यकार	२. १३
णिवत्तिअ	निवृत्त	२. ५१	णेच्चिण्ण	नैर्घृण्य	१. ६७
णिवसइ	न्यवसत्	१. ७७	णेण	अनेन	२. ६२
णिवह	निवह	२. ४४	णेत्तअ	नेत्रज	४. ६३
णिव्वाण	निर्वाण	२. ४०	णेत्त	नेत्र	१. १६
णिवास	निवास	१. ९	णो	नः	१. २
णिव्विवेअ	निर्विवेक	३. ५१	णोमाल्लिआ	नवमालिका	१. ३७
णिव्वी	नीवी	४. ११		त	
णिवुत्त	निवृत्त	४. ८१		तत्	१. ६३
णिस्सण	निःखन	२. २०	तं	ताम्	१. ३४
णिसा	निशा	१. १६	,,	तदानीम्	१. ६
णिस्सिद	निःसृत	२. ४२	तआणि	तदा	१. १५
णिसिद	निशित	२. ३२	तआ	,,	२. ४६
णिस्सेअस	निःश्रेयस	४. ८२	तइ	त्रयी	१. ४५
णिस्सेस	निःशेष	४. ८२	तई	तस्कर	३. २९
णिसेवहि	निषेवस्व	४. ८०	तक्खर	ताण्डव	२. २३
णिह	निभ	२. ६७	तण्डव	तृष्णा	१. ३५
णिहणामि	निहन्मि	३. ४८	तण्हा	तृष्णिका	३. १४
णिहिळ	निखिल	३. ४४	तण्हिआ		

तणअ	तनय	१. १५	त्ति	इति	१. ८
तणुभिअ	तनुभृत	३. ४४	तिअस	त्रिदश	२. ३७
तणूअ	तनूज	३. ७	तिक्ख	तीक्ष्ण	२. २७
तत्थ	तत्र	१. ६	तिगुण	त्रिगुण	३. २६
तदो	ततः	१. १८	तिदअ	त्रितय	१. २९
तन्त	तन्त्र	१. ४५	तिमिर	तिमिर	२. ५८
तप्परिज्ज	तात्पर्य	३. २७	तिळ	तिल	२. ६५
तप्पि	तृप्ति	१. ८	तिवुर	त्रिपुर	२. ३५
तम्बाहर	ताम्राधर	१. ५६	तिस्से	तस्याः	१. ११
तमाळपत्त	तमालपत्र	४. ७९	तिसिर	त्रिशिर	२. ५२
तमाळ	तमाल	१. २५	तिहिँ	त्रिभिः	३. ३३
तरट्ठिआ	विदग्धा	३. ८	तिहुवण	त्रिभुवन	२. ७२
तरट्ठि	,,	४. २४	तीअ	तस्याः	२. १०
तरिऊण	तीर्त्वा	२. १८	तीए	तथा	४. ८
तस्स	तस्य	४. ६५	तुइत्तो	त्वत्तः	२. ७२
तह	तथा	२. ६६	तुए	त्वया	१. ३४
तहिन्तो	तस्मात्	३. ११	तुज्झ	तव	२. ६२
तहिँ	तस्मिन्	१. ६३	तुट्ठ	तुष्ट	४. ४४
ता	तस्मात्	२. ७१	तुम्हाणँ	युवयोः	१. ४५
,,	तहिँ	२. ५८	तुण्हक्क	तूष्णीक	४. ३९
ताअं	तस्मात्	१. १४	तुमइ	त्वयि	३. ५१
ताइ	तानि	१. ७१	तुमए	त्वया	१. ७५
ताणं	तयोः	१. ७०	तुमे	तव	२. ६८
,,	तासां	४. ४	तुरअ	तुरग	२. १६
ताद	तात	१. ७४	तुरङ्ग	तुरङ्ग	३. ५८
तारअ	तारक	२. ३४	तुरिअं	त्वरितम्	२. १९
तारिक्ख	तादक्ष	४. २०	तुवं	त्वम्	१. २१
तारिची	तादशी	४. १६	तुवरन्त	त्वरमाण	२. ४६
ताळहुम	तालङ्गुम	२. ४७	तुवरसि	त्वरसे	३. १४
ताहिँ	ताभिः	४. ४१	तुह	तव	४. ३६

तुह	तुभ्यम्	१. ५१	दक्खेज्ज	दृश्येत	१. ३०
"	ते	१. २५	दठ्ठं	द्रष्टुम्	४. ३
तूर	तूर्य	२. २०	दट्ठण	दृष्ट्वा	४. १९
ते	ते	१. ६	दणुअ	दनुज	१. ७७
तेअ	तेज	१. १०	दणुअवइ	दनुजपति	३. ५७
तेळ	तैल	२. ६५	दणुआहिणाह	दनुजाधिनाथ	१. ५९
तेसुं	तयोः	१. ५८	दड्डुर	दर्दुर	१. ७
तो	ततः	१. २७	दप्पण	दर्पण	८०. ३
"	तदा	२. २०	दप्प	दर्प	२. ४९
तोसोअहि	तोषोदधि	१. ५४	दम्पई	दम्पती	४. ४२
			दम्पच्च	दाम्पत्य	४. २२
	थ		दवइ	द्रवति	४. ७१
त्यव	स्तव	२. ३	दसन्तर	दशान्तर	१. ५७
थगेइ	अस्थगयत्	३. १९	दहइ	अदहत	३. ४२
थद्ध	स्तब्ध	१. ६४	दहरह	दशरथ	३. ३५
थण	स्तन	१. ५७	दहवअण	दशवदन	३. ३५
थविद	स्तुत	२. ६१	दाढा	दंष्ट्रा	२. ४५
थाण	स्थान	४. २	दाण	दान	१. १
त्थुअ	स्तुत	२. ७०	दाणव	दानव	१. ३०
थुविअ	स्तुत्वा	३. २६	दाणविन्द	दानवेन्द्र	३. १५
थोर	स्थूल	२. ४२	दाणिँ	इदानीम्	१. २४
			दाव	दाव	२. ६७
	द		दिइअ	दित्तिज	३. २४
दंसअन्तं	दर्शयत्	१. ३	दिक्खिअ	दीक्षित	२. ६७
दंसण	दर्शन	१. २७	दिगङ्गणा	दिगङ्गना	४. ७९
दंसणिज्ज	दर्शनीय	४. ६१	दिघ	दीर्घ	३. ६१
दआ	दया	३. ५१	दिट्ठिआ	दृष्टया	१. ३६
दआमअ	दयामय	३. ५०	दिट्ठिपाअ	दृष्टिपात	१. ५७
दक्खिद	दृष्ट	२. १०	दिट्ठि	दृष्टि	१. ३५
दक्खी	दृष्टि	४. ४१	दिट्ठ	दृष्ट	१. १६

सहकोसो

१०५

दिढ	दढ	१. ३५	दुवार	द्वार	३. ४६
दिण्ण	दत्त	१. ५१	दुवारपाळअ	द्वारपालक	२. १२
दिण्णन्त	दिनान्त	२. २३	दुवारवई	द्वारवती	२. १
दिप्पइ	दप्यति	२. १२	दुवेणँ	द्वयोः	१. ४४
दिप्प	दीप्र	३. २	दुहइ	दोग्धि	२. ७२
दिव्वन्तं	दीव्यत्	१. ६३	दुहिआ	दुहिता	१. २०
दिव्व	दिव्य	१. ३	दूसह	दुःसह	१. १०
दिसदु	दिशतु	४. ८२	दूसेइ	दूषयति	१. ६०
दिसामुह	दिशामुख	४. ८१	दे	ते	१. २०
दिसावद्ध	दिशावधूः	४. ८०	,,	तान्	१. २९
दीणरक्ख	दीनरक्ष	३. ५०	,,	तौ	२. ३०
दीसइ	दश्यते	२. ६	देच्च	दैत्य	१. ३२
दीह	दीर्घ	२. ६८	देच्चाहिवइ	दैत्याधिपति	१. ६३
दु	तु	२. ९	देच्चिन्द	दैत्येन्द्र	१. ४
दुअं	दुतम्	२. ५१	देज्ज	ददातु	पृ० ८१. ४
दुईअ	द्वितीय	३. ३६	देण	तेन	१. ५५
दुऊळ	दुकूल	१. २६	देव्व	दैव	१. २०
दुग्गह	दुग्गह	२. ६६	देव	देव	१. ९
दुज्जअ	दुर्जय	२. १२	देवइणन्दण	देवकीनन्दन	४. ८२
दुट्ठ	दुष्ट	२. ९	देवई	देवकी	२. ४६
दुहिण	दुर्दिन	२. ३०	दोग्घट्ट	गज	२. १७
दुद्ध	दुग्ध	३. ३०	दोणी	द्रोणी	४. ४७
दुप्पसज्झ	दुष्प्रसह्य	३. २	दोस	दोष	३. ४७
दुप्पेच्छ	दुष्प्रेक्ष	२. ३७	दोह	द्रोह	३. ६२
दुब्भअ	दुर्भग	४. ३१	दोहिं	दोभिः	३. ९
दुम	दुम	३. ३		ध	
दुळ्ह	दुर्लभ	३. ९		ध	
दुवअ	द्वय	४. ६७	धअ	ध्वज	३. २४
दुव्वा	द्वर्वा	४. ४३	धणि	ध्वनि	२. १७
दुव्वार	दुर्वार	१. १०	धणुह	धनुस्	२. २०

धनेस	धनेश	१. ३०	पओट्ठ	प्रकोष्ठ	३. २२
धम्म	धर्म	१. ११	पक्क	पक्क	४. २८
धरउ (धृञ्)	धियताम्	३. ४८	पक्कम	प्रक्कम	२. २२
धरेमि	ध्रिये	१. ७५	पक्ख	पक्ष	२. ३१
धरेसि	अधारयः	३. ३०	पक्खवाद	पक्षपात	४. ६३
धवळ	धवल	१. ९	पक्खिराअ	पक्षिराज	३. ५०
धाउमअ	धातुमय	२. ५०	पगम्मि	प्रगे	४. १३
धुज्जडि	धूर्जटि	२. ५२	पङ्कअ	पङ्कज	४. ६
धेर	धैर्य	१. २३	पच्चक्ख	प्रत्यक्ष	४. ७४
	प		पच्चहिण्णा	प्रत्यभिज्ञा	१. ३६
			पचिट्ठइ	प्रातिष्ठत	२. १५
पअ	पद	३. १०	पच्चुवट्ठन्ति	प्रत्युपतस्थुः	४. २
पअक्खिण	प्रदक्षिण	३. ६०	पच्छण्ण	प्रच्छन्न	४. ७
पअच्छदि	प्रयच्छति	४. ३२	पच्छा	पश्चात्	१. ६४
पअडअ	प्रकटय	३. १५	पच्छादण	प्रच्छादन	१. २४
पअब्भसि	प्रगल्भसे	३. ७	पज्जुण्ण	प्रद्युम्न	१. ३५
पअळइ	प्राचलत्	३. १	पञ्चसदी	पञ्चशती	२. ३३
पअळन्ति	प्रचेळुः	२. २८	पञ्चेषु	पञ्चेषुः	१. २७
पअवि	प्रजविन्	३. २	पट्ठइ	प्रातिष्ठत	४. ११
पअवी	पदवी	२. १९	पट्ठिअ	प्रस्थित	४. ७
पआण	प्रयाण	४. ११	पट्ठु	पृष्ठ	२. १६
पआर	प्रकार	१. ४५	पट्ठेइ	प्रतस्थे	३. ६१
पआव	प्रताप	३. ८	पड	पट	१. ३०
पआस	प्रकाश	१. ९	पडह	पटह	२. २२
पआसिअ	प्रकाशित	२. ४१	पडामि	अपतम्	३. ५२
पआसेइ	प्रकाशते	४. ५९	पडि	प्रति	४. ७७
पइदि	प्रकृति	२. ६४	पडिअ	पतित	२. ३८
पएद	प्रचेतस्	१. ३१	पडिघ	प्रतिघ	३. ६
पएस	प्रदेश	१. ४४	पडिच्छ	प्रतीच्छ	३. ५९
पओअ	प्रयोग	१. ३४	पडिट्ठा	प्रतिष्ठा	१. ३

सहकोसो

१०७

पडिट्ठइ	प्रातिष्ठत	४. ५	पदुमणाह	पद्मनाभ	३. २५
पडिदिसो	प्रतिदिक्	२. ७२	पबळ	प्रबल	२. ४५
पडिभअ	प्रतिभय	३. ३१	पबुद्धा	प्रबुद्धा	१. २
पडिरुन्धइ	प्रतिरुोध	२. २१	पम्हळ	पक्ष्मल	१. ३५
पडिहार	प्रतिहार	२. २२	पमद	प्रमद	३. १७
पढम	प्रथम	२. २१	पमळिज्ज	प्रमर्थत्	१. १८
पढिळ	प्रशिथिल	२. २३	पमह	प्रमथ	२. २२
पण्डर	पाण्डर	३. ४	पमाण	प्रमाण	३. २९
पण्डु	पाण्डु	२. २	पमुदिर	प्रमोदशील	३. ६२
पण्णअ	पन्नग	२. ३९	पमुह	प्रमुख	१. १०
पणअ	प्रणय	१. ४५	परप्फर	परस्पर	१. ५८
पणमन्त	प्रणमन्	२. ३	परंमुह	पराङ्मुख	१. ५८
पणमिअ	प्रणम्य	२. ४९	परसु	परशु	३. ४५
पणमिमो	प्रणमामः	२. ६८	पराअ	पराग	२. २१
पणआउळ	प्रणयाकुल	१. १९	परावट्ठिअ	परावर्तित	४. ३८
पणइजण	प्रणयिजन	४. ७८	पराहव	पराभव	२. ७
पणमिअ	प्रणम्य	३. ४९	परिखण्डइ	पर्यखण्डयत्	२. ४९
पणाद	प्रणाद	३. १८	परिच्चअन्तो	परित्यजन्	१. १९
पणामो	प्रणामः	४. ७४	परिणअन्तो	परिणयन्	४. २०
पणिहाळएइ	प्रण्यभालत्	१. ३९	परिद	परित	२. १६
पणिहिअ	प्रणिहित	३. २	परिघूअ	परिघूत	२. ३८
पणोइ	प्राणौत्	३. १७	परिमोएहि	परिमोचय	२. १३
प्रत्त	पात्र	२. ७१	परिरम्भिअ	परिरब्ध	१. ५६
„	पत्र	४. ५१	परिरहिअ	परिरभ्य	३. ६०
पत्तङ्कुर	पत्राङ्कुर	४. ८०	परिलिद्ध	परिसृष्ट	२. २
पत्थणिज्ज	पार्थनीय	४. २७	परिवारिद	परिवारित	२. २२
पत्थिअ	पार्थित	३. ४८	परिवुद	परिवृत	३. ६२
पन्थ	पान्थ	३. १९	परिवेडिअ	परिवेष्टित	४. ७९
पदाव	प्रताप	२. ६७	परिस्सत्त	परिष्वक्क	४. ५०
पडुम	पद्म	२. ७३	परिसिट्ठ	परिशिष्ट	३. ४९

परिहोइ	परिभवति	१. ४	पसज्झ	प्रसङ्ग	३. ४१
परिहोदुं	परिभवितुम्	२. ५४	पसण्ण	प्रसन्न	२. ७०
परिहोदूण	परिभूय	२. ३०	पसत्ति	प्रसरति	२. २६
परीअ	परीत	२. ६८	पसर	प्रसर	२. ३३
परुण्णा	प्ररुदिता	१. १८	पसाअ	प्रसादयन्	३. २५
परोह	प्ररोह	३. ४७	पसाद	प्रसाद	३. ९
परोहिद	प्ररूढ	३. ३५	पसाहिअ	प्रसाधिक	४. ८
पळळङ्क	पल्यङ्क	४. ४८	पसिअ	प्रसीद	३. ५०
पळळ्व	पल्लव	४. ४८	पसिद्ध	प्रसिद्ध	१. ६५
पळम्बकेसी	प्रलम्बकेशिन्	२. ४२	पसिद	प्रसृत	२. ३९
पळअ	प्रलय	२. ४२	पसुपइ	पशुपति	३. ४३
पळाअइ	पलायत	२. ४४	पसूण	प्रसून	३. २१
पळाव	प्रलाप	१. २३	पह	प्रभ	२. २५
पळित्त	प्रदीप्त	२. ३९	”	पथ	३. ६
पळोइए	प्रलोक्यते	४. ७०	पहर	प्रहर	२. ६०
पळोएमि	प्रलोकयामि	१. २१	पहरिस	प्रहर्ष	३. ५६
पव्व	पर्व	२. २३	पहळाअ	प्रह्लाद	३. ४८
पव्वअ	पर्वत	२. २	पहव	प्रभव	४. ६७
पवट्टइ	प्रावर्तत	४. ४६	पहवेज्ज	प्रभवेत्	२. ६
पवट्टसे	प्रवर्तसे	१. ६८	पहाण	प्रधान	१. ६
पवण	पवन	१. ३१	पहा	प्रभा	२. ७०
पवण्णा	प्रपञ्चा	१. ३९	”	प्रथा	१. ६६
पवणासण	पवनाशन	१. ३०	पहाव	प्रभाव	१. ४१
पवाळ	प्रवाल	१. १४	पहूद	प्रभूत	१. ९
पवास	प्रवास	४. ३९	पाअड	प्राकृत	१. ६
पवाह	प्रवाह	३. ५	पाअम्भुज	पादाम्भुज	१. ५
पविट्ठ	प्रविष्ट	१. ६६	पाअव	पादप	२. १८
पविसइ	प्रविशति	३. ५३	पाआळ	पाताल	२. ६०
पविसन्ति	प्रविशन्	२. २९	पाउसो	प्रावृट्	२. १७
पसङ्ग	प्रसङ्ग	४. ८१	पाढत्त	प्रारब्ध	४. ३

पाण	पान	१. २०	पुह्विअ	पुह्वित	२. ३९
पाणि	पाणि	४. ११	पुच्छइ	अपृच्छत्	१. २२
पाणिग्गह	पाणिग्रह	४. ४५	पुट्ठ	पुष्ट	४. ४४
पारिजाअ	पारिजात	४. ७३	पुड	पुट	२. ४२
पाळअ	पालक	२. २२	पुण्ण	पूर्ण	३. ५५
पाळण	पालन	पृ. ८०. ३	पुण्णअन्द	पूर्णचन्द्र	१. ५३
पाळम्ब	प्रालम्ब	४. १०	पुणिमा	पूर्णिमा	४. ८२
पावइ	प्रापयत्	१. ४१	पुत्त	पुत्र	१. ३९
पावअ	पावक	२. १४	पुत्ती	पुत्री	१. २५
पाव	पाप	२. ६७	पुदणा	पृतना	२. २१
पास	पार्श्व	३. ५	पुप्फ	पुष्प	३. ३
पासाअ	प्रासाद	४. १२	पुप्फसर	पुष्पशर	१. ६४
पि	अपि	१. ३	पुरिस	पुरुष	१. ४४
पिअ	प्रिय	१. १८	पुर	पुर	४. ८०
पिक्क	पक्क	१. ४८	पुळअ	पुलक	४. ४८
पिज्जन्ति	प्रीयन्ते	४. ७६	पुळअङ्कुर	पुलकाङ्कुर	१. ५५
पिट्ठ	पृष्ठ	३. ३०	पुळअञ्चिअ	पुलकाञ्चित	१. ३५
पिणज्जइ	पिननाह	२. २४	पुळइअ	प्रलोक्य	३. २४
पिणाअ	पिनाक	२. २४	पुळन्तो	प्रलोकयन्	१. ६४
पिणाइ	पिनाकी	१. १५	पुळोएहि	प्रलोक्य	४. ६१
पिदामह	पितामह	१. ७६	पुव्व	पूर्व	४. ४६
पिसङ्ग	पिशङ्ग	२. ६९	पुव्वाअळ	पूर्वाचल	४. ६०
पिहज्जण	पृथग्जन	२. १३	पूरिअ	पूरित	३. १६
पीअ	प्रीत	३. ३६	पेक्खअ(ईक्ष्)	प्रेक्षक	२. ६६
पीइ	प्रीति	४. ७४	पेक्खइ	प्रेक्षत	१. ४६
पीणइ	प्रीणयति	१. १	पेच्छ(दृश्)	पश्य	४. ५४
पीण	पीन	१. ४९	पेच्छइ	अपश्यत्	१. ६३
पीणइए	प्रीणयति	४. ६३	„	पश्यत	४. २९
पीद	पीत	१. २६	„	प्रेक्षध्वम्	पृ. ८०. २
पुक्खर	पुष्कर	२. ७३	पेच्छन्तीओ	प्रेक्षमाणा	४. २१

पेच्छसु	पश्य	१. ३२	फुसण	मार्जन	२. ६९
पेच्छिअ	प्रेक्षित	४. ४४		ब	
पेम्म	प्रेमा	१. ५३	बअ	बत	३. ५१
पेम्माउळ	प्रेमाकुल	४. ७६	बज्झइ	बध्धाति	१. २
पेम्मोळ्ळ	प्रोमाई	१. ५८	बज्झन्ति	अबधत्	४. १४
पेरन्त	पर्यन्त	४. ६०	बन्दिग्गह	बन्दिग्रह	२. ६७
पेरिअ	प्रेरित	२. ४२	बन्धिअ	बद्ध	४. ९
पोढङ्गणा	प्रौढाङ्गना	१. ४३	बम्हण	ब्राह्मण	२. ७१
पोढ	पौढ	४. ४५	बम्हिअ	बृंहित	१. २०
पोत	पौत्र	१. ३८	बळ	बल	१. ३८
पोर	पौर	४. १	बळभइ	बलभद्र	२. १५
पोरत्थ	पौरस्स	१. ५५	बळाइअ	बलाकिक	१. ३७
पोम्मराअ	पद्मराग	४. ३०	बळामोडि	बलात्	४. ५०
	फ		बळिअं	बलवत्	२. २४
फंसु	पांसु	३. ३५	बहु	बहु	३. २३
फळ	फल	१. ५२	बहुणो	बहवः	२. ३९
फळअ	,,	१. ४८	बहुस	बहुश	१. २२
फळिअ	फलित	२. ४	बाळ	बाल	१. १७
फळिह	स्फटिक	२. २	बाळ्य	बाला	१. २४
फाळक्खिअ	फालाक्षि	१. ४२	बाह	बाष्प	२. ६१
फाळ्यणळ	फालानल	४. ५७	बाहइ	अपाक्रामत्	२. १८
फिडिअ	अष्ट	२. २३	बाहा	बाधा	२. ७२
फुक्कार	फूत्कार	२. ३७	बाहिआ	बाधिता	४. १५
फुड	स्फुट	२. २५	बिम्बाहर	बिम्बाधर	१. २०
फुडुप्पण	स्फुटोत्पन्न	१. ५१	बिम्बोट्ठि	बिम्बोष्ठी	४. १२
फुरइ	स्फुरति	४. ८०	बीअ	बीज	१. ५
फुरिअ	स्फुरित	२. ६८	बुह	बुध	१. ६
फुळ्ळ	फुल्ल	३. ५६		भ	
फुळिङ्ग	स्फुलिङ्ग	२. ३२	भअ	भव	२. १२०

भअ	भय	३. १०	भवं	भवान्	२. ७१
भअवं	भगवन्	१. १	भवन्तो	भवन्	३. ३५
भआउळ	भयाकुल	३. १७	भवदो	भवतः	२. ६५
भक्कर	भास्कर	१. १०	भवेज्ज	भवेत्	१. १
भक्खिद	भक्षित	२. ३८	भवे	”	४. ६२
भग्ग	भाग्य	१. १९	भवो	भवः	१. १५
भड	भट	१. १०	भाअ	भाग	२. ७३
भणइ	अभणत्	३. ५९	भामिणी	भामिनी	४. ५३
”	बभाण	२. ७०	भामिर	भ्रमण	२. ४५
भणन्ति	भणन्ती	१. २२	भारई	भारती	१. २
भणन्तो	भणन्	१. ६०	भासइ	अभाषत	१. ५१
भणाइ	अभणत्	१. ३६	भासउ	भासतु	१. २
”	बभाण	१. ५४	भासाविअ	भासित	४. ४२
भणादि	अभणत्	१. २८	भासिअ	भाषित्वा	१. २१
भणामो	भणासः	३. ४५	भिउडि	भ्रुकुटि	२. १४
भणिअ	भणित्वा	२. ७३	भिउवइ	भृगुपति	३. ३४
भणिज्जइ	भण्यते	४. २२	भिङ्ग	भृङ्ग	१. ३८
भणिमो	भणामः	२. १२	भिज्जन्ति	अभिद्यन्त	१. ७१
भणिस्स	भणिष्यामि	१. २५	भिज्जमाण	भिद्यमान	१. ४
भत्त	भक्त	३. २४	भिण्ण	भिन्न	४. ६२
भत्ति	भक्ति	१. १	भिस	भृश	१. १८
भद्	भद्र	१. २	भीसण	मीषण	२. २७
भन्ति	आन्ति	४. ७	भुअ	भुज	२. १२
भमन्तो	भ्रमन्	१. ७२	भुअअवइ	भुजगपति	२. ६७
भम	भ्रम	४. ६	भुअन्तर	भुजान्तर	१. ४
भमर	भ्रमर	४. १३	भुआवळि	भुजावलि	३. ५३
भमावह	भ्रमावह	२. २६	भुणन्ति	भुञ्जते	३. १०
भमेइ	अभ्राम्यत्	३. १७	भुवअ	भू	२. २६
”	बभ्राम	२. ५२	भुवण	भुवन	२. ४१
भर०	भर	१. १०	भूअळ	भूतल	२. १८

भूद	भूत	१. ६	मण्णिमो	मन्यामहे	२. ६४
भूमी	भूमिः	१. ४७	मण्णेसि	मन्यसे	१. ६५
भूसण	भूषण	३. ४५	मण	मन	१. ४
भूसा	भूषा	२. ३८	मणस्सिळा	मनःशिला	१. ३०
भोज	भोग	१. ५७	मणसिअ	मनसिज	३. ३०
„	भोज	२. ५	मणी	मणिः	४. ७३
	म		मणुअ	मनुज	२. ८
			मणोज	मनोज्ञ	१. ३५
मं	माम्	१. १९	मणोभव	मनोभव	१. १३
मंसळ	मांसल	१. ६०	मणोरह	मनोरथ	१. २८
मअ	मद	२. ४५	मत्थअ	मस्तक	२. २
„	मृग	३. १४	मन्त	मन्त्र	१. ४१
मअण	मदन	१. ३३	मन्दक्ख	मन्दाक्ष	१. ५४
मअमअ	मृगमद	४. ५५	मम्म	मर्म	२. ३२
मअरन्द	मकरन्द	४. ७५	मळण	मरण	१. ६७
मइ	मयि	२. ५४	मळिज्ज	मृद्य	३. ६
मइज्ज	मृदज्ज	३. ९	मळीमस	मलीमस	४. ५९
मउ	मृदु	१. ७	मसी	मषी	४. ५७
मए	मया	१. ८	महरामो	स्मरामः	३. ३१
मग	मार्ग	४. ४२	महरो	स्मरः	२. ७२
मच्च	मर्त्य	१. ४	महं	मम	३. ९
मच्छराअ	मत्स्यराज	३. २९	महो	स्मः	१. ६०
मच्छर	मत्सर	१. ७	मह	मम	१. ६५
मज्जिअ	मग्न	२. ६२	महई	महती	२. ७२
मज्झ	मध्य	१. १२	महण	मथन	३. ३४
„	मम	१. २४	„	महन	३. ३५
मज्झं	मह्यम्	३. ५०	महणिज्ज	महनीय	३. ६०
मट्ठ	मृष्ट	४. ७	महतण	महत्त्व	३. ४०
मण्डण	मण्डन	२. २४	महन्तो	महान्	२. ७१
मण्डिअ	मण्डित	२. ६८	महन्धआर	महान्धकार	१. १०

सहकोसो

११३

महप्या	महात्मा	३. ५२	म्ह	अस्मि	२. ७१
महराअ	महाराज	४. ८०	म्हअ	स्मित	२. ७०
मह	मख	३. १०	मिहिर	मिहिर	२. ७
महामई	महामतिः	१. ७	मिहुण	मिथुन	१. ३
महिअ	महित	पृ० ८०. ३	मिहो	मिथः	१. ६३
महिन्द	महेन्द्र	१. ३१	मीळिअ	मीलित	२. ४४
महीहर	महीधर	३. २९	मुअन्ती	मुञ्चन्ती	४. ७५
महुमहण	मधुमथन	३. ६	मुउन्द	मुकुन्द	३. ५७
महुर	मधुर	२. ६८	मुक्कअण्ठ	मुक्तकण्ठ	१. ७३
महुव्वअ	मधुव्रत	१. १	मुगगर	मुद्गर	२. ४८
महुवेरि	मधुवैरि	२. ३६	मुच्छा	मूर्च्छा	४. ३२
महुसअण	मधुसूदन	१. ४०	मुच्छावई	अमूर्च्छयत्	२. ५३
महूसव	महोत्सव	१. ४४	मुच्चउ	मुञ्चतु	२. ८१
महेस	महेश	१. ३०	मुणन्ति(ज्ञा)	जानन्ति	१. ३६
महेसर	महेश्वर	२. १२	मुणासि	जानासि	३. ५२
मा	मा	१. २१	मुणसु	जानीहि	३. ७
माअङ्ग	मातङ्ग	४. ७२	मुणिज्ज	ज्ञातव्य	३. २७
माअन्द	माकन्द	४. ३९	मुणी	मुनिः	३. २५
माआ	माया	१. ४७	मुत्त	मुक्त	३. २१
माणण	मानन	२. ७१	मुद्ध	मुग्ध	१. २१
माणव	मानव	१. ३०	मुद्धअन्द	मुग्धचन्द्र	३. ४५
माणस	मानस	३. ५१	मुह	मुख	१. १९
मारिस	मादृश	१. ७	मुहम्बुअ	मुखाम्बुज	३. ५६
मारुअ	मारुत	४. १८	मुहा	मुधा	२. ४०
माहव	माधव	२. २१	मूळ	मूल	३. ३८
माहि	माथिन्	३. १६	मे	मे	१. २४
मिअच्छी	मृगाक्षी	१. १३	मेइणी	मेदिनी	१. ११
मिअ	मृग	४. ५९	मेळउ	मिलतु	१. ३७
मिच्छा	मिथ्या	१. ७५	मेळिअ	मेलित	४. ३५
मिळविअ	म्लापित	४. ७६	मेह	मेघ	१. ३७

मेहळ	मेखल	२. २५	रमन्त	रममाण	१. ५८
मोअ	मोद	४. ८१	रमेहि	रमख	१. ५३
मोर	मयूर	४. २७	रव	रव	३. २
मोळि	मौळि	२. ४०	रस	रस	१. ३
मोव्वी	मौर्वी	१. ४७	रसण्ण	रसण्ण	४. ७२
मोह	मयूख	२. २	रसाळ	रसाळ	१. १७
मोहण	मोहन	२. ४३	रसोळ्ळ	रसाद्र	४. ७६
	र		रह	रथ	२. ३९
			राअ	राज	१. १४
रअ	रजस्	१. ५	„	राग	१. ४४
रअण	रत्न	१. ४७	राअन्ध	रागान्ध	१. ६१
रअणी	रजनी	४. ५८	राअहंस	राजहंस	१. ५३
रअणीअर	रजनीकर	४. ५८	राआ	राका	१. ५३
रई	रतिः	१. १५	रासी	राशिः	२. २१
रक्ख	रक्षस्	१. ३२	रित्थअ	रिक्थक	३. ५८
„	रक्षी	२. ६७	रिवू	रिपुः	२. ६७
रज्जइ	रज्यति	१. ३६	रीई	रीतिः	४. ३४
रज्जेसु	रज्यस्व	१. ३७	रुअ	रुज	२. ७२
रज्जइ	अरज्जयत्	४. ७	रुअन्ती	रदन्ती	१. २२
रज्जिअ	रक्त	४. ३०	रुइअ	रुदित	१. २४
रट्ठ	राष्ट्र	३. ५९	रुई	रुचिः	३. २३
रण	अरण्य	२. ६७	रुक्ख	रूक्ष	३. १६
रण्णाअर	रत्नाकर	३. ४	„	वृक्ष	१. १७
रणङ्गण	रणाङ्गण	२. ५६	रुग	रुण	३. २९
रणिअ	रणित	२. ३	रुट्ठ	रुष्ट	२. २८
रत्त	रक्त	४. २५	रुद्	रुद्र	२. ६१
रत्ती	रात्रिः	१. ३९	रुन्धेइ	रुणद्धि	४. ७७
रन्ध	रन्ध्र	३. ५३	रुप्पिणी	रुक्मिणी	१. १३
रम्म	रम्य	१. ११	रुहेइं	रुरोह	३. ३
रमइ	अरमत	३. १७	रूव	रूप	४. ७२ ३

सदकौसौ

११५

रेहइ	अराजत	३. ३	ळम्बोअर	ळम्बोदर	२. १२
„	राजति	४. ३३	ळम्भ	ळाम	३. ८
„	राजते	२. ७३	ळम्भिअ	ळम्भित	१. ७४
रेहन्ति	रेजुः	४. १३	„	ळब्ध	३. ९
रेहसि	राजसि	४. ३३	ळव	ळव	४. ५०
रोअइ	रोचते	४. २६	ळसए	अळसत्	३. ५
रोअण	रोदन	१. २२	ळहन्ति	अळभन्त	१. १०
रोइ	रोचिस्	२. ४१	ळहेइ	अळभत	१. १५
रोपिणेअ	रौक्मिणेय	२. ९	ळहेज्ज	ळमेत	२. ५७
रोविअ	रोपित	३. ६२	ळहेसि	ळभसे	२. ५६
रोस	रोष	१. ६२	ळहेहि	ळभस्व	१. २३
			ळहु	ळघु	२. ४२
	ळ		ळहुई	ळव्ही	३. ४०
ळआ	ळता	१. ५	ळहूकिद	ळघूकृत	२. ७
ळअख	ळक्ष्य	३. ३७	ळाअ	ळाज	४. ४३
ळक्खिअ	ळक्षित	१. ४७	ळघव	ळाघव	१. ७७
ळक्खीकअ	ळक्षीकृत	१. ५७	ळह	ळाम	४. ४६
ळगउ	ळगतु	१. ३७	ळिद्ध	ळ्पृष्ट	१. ५५
ळगिअ	ळग्न	२. ५५	ळिहिद	ळिखित	१. ६४
ळङ्गण	ळङ्गन	३. ११	ळिहिस्सं	ळिखिष्यामि	१. ३०
ळच्छी	ळक्ष्मीः	२. ६७	ळिहेइ	अळिखत्	१. ३०
ळज्ज	ळज्जस्व	१. २१	ळीळ	ळील	४. ७०
ळज्जन्ती	ळज्जमाना	४. ४८	ळुअ	ळून	१. ४८
ळज्जा	ळज्जा	४. ४७	ळुठन्ती	ळुठन्ती	१. १८
ळज्जिअ	ळज्जित	१. ४३	ळुणइ	अळुनात्	३. २०
ळञ्छण	ळञ्छण	३. ९	ळुम्पइ	ळुम्पति	२. ७२
ळट्ठी	यष्टिः	१. १३	ळेवण	ळेपन	१. ११
ळडह	ळटभ	३. ५५	ळेहा	ळेखा	४. ३६
ळद्ध	ळब्ध	१. २०	ळेहिअ	ळेखिक	२. २३
ळडिअ	ळतिक	२. ४७	ळोअण	ळोचन	१. २१

ळोअ	लोक	१. २	वड्डन्त	वर्धमान	१. ४३
ळोळ	लोल	१. ४८	वड्डन्तु	वर्धन्ताम्	१. ४३
ळोह	लोह	४. २६	वड्ड	वड्ड	३. ११
ळोहिअ	लोहित	१. ४	वण्ह	वहि	१. ३१
	व		वण	वन	३. १२
			वणत्थळी	वनस्थली	१. १४
व्व	इव	१. ९	वणमाळ	वनमाल	२. ६९
व	,,	१. १	वणरोवण	व्रणरोपण	१. ११
,,	वा	३. ४४	वण्णिज्जइ	वर्ण्यते	१. ८
वअण	वचन	१. २८	वणिआ	वनिता	४. ८१
,,	वदन	१. ३५	वणीवअ	वनीपक	१. १
वओ	व्रजः	२. ६९	वत्त	वृत्त	४. ४५
,,	वयः	२. ५	,,	वक्त्र	३. ३२
वगघ	व्याघ्र	२. २५	वत्तबिम्ब	वक्त्रबिम्ब	१. ५६
वच्चउ	व्रजतु	१. ४	वत्तम्बुज	वक्त्राम्बुज	४. ७९
वच्छ	वक्षस्	१. ५७	वत्थु	वस्तु	२. ६५
वच्छळिज्ज	वात्सल्य	४. ३४	वन्दसु	वन्दस्व	४. ७३
वच्छोमी	वैदर्भी	४. ३४	वम्म	वर्म	३. ६३
वज्ज	वज्र	१. ६९	वम्मह	मन्मथ	१. ५१
वज्जइ	अव्रजत्	२. १४	वर	पर	१. ५२
वज्जई	अबध्रात्	२. ११	वराई	वराकी	१. ५५
वज्जिअ	वर्जित	१. ४३	वरिट्ठ	वरिष्ठ	३. ४२
वच्चिअ	वच्चित	१. २७	वरिडिज्ज	वर्षिष्य	४. ४३
वच्चअन्त	वच्चयन्	१. २१	वरिस	वर्ष	३. ६२
वच्चिऊण	वच्चित्वा	३. ११	वळ्ळई	वळकी	२. ३
वळ्ळा	वाळ्ळा	१. ६७	वळ्ळरे	वळरी	४. ३२
वळ्ळेइ	वाळ्ळति	१. ४०	वळ्ळह	वळभ	१. २३
वळ्ळाए	प्रज्ञा	१. ७	वळअ	वलय	२. २५
वट्टइ	अवर्तत	२. ३७	वळइअ	वलयित	३. ४२
वड्डण	वर्धन	२. ६	वळिअ	वळित	४. ३८

सहकोसो

११७

वसइ	वसति	१. १४	विअत्थण	विकत्थन	१. ६८
वस	वश	१. २३	विअब्भ	विदर्भ	१. १३
वह	वध	३. ४२	विअरइ	व्यतरत्	३. ५८
वहन्त	वहन्	१. ४८	”	वितरति	४. ७९
वहेसि	वहसि	३. ३६	विअळ	विकल	२. ५२
वा	वा	१. ६	विअळङ्क	विकलङ्क	१. ४८
वाअ	वाद	३. ९	विअस	विकस	४. ८१
वाउरा	वागुरा	३. ५२	विआर	विकार	१. ५१
वाउळ	व्याकुल	४. १२	”	विचार	१. ४६
वाडि	वाटि	३. २३	विइणिज्जइ	विचीयते	२. ६
वाद	वात	१. ५५	विइत्त	विन्नित्र	३. ४१
वारइस्ससि	वारयिष्यसि	४. ४०	विइरन्त	विकिरन्	४. ७८
वारिअ	वारित	४. ४१	विओअ	वियोग	१. १२
”	वारिद	२. १७	विओइ	वियोगिन्	४. ६४
वारिहि	वारिधि	पृ० ८१. ४	विकम	विक्रम	४. ८२
वारेज्ज	वार्यताम्	१. ६९	विकिअ	विक्रिय	२. ३७
वाविर	व्यापनशीळ	३. ३८	विकइडिद	विकर्षित	१. ५२
वास	वास	३. ३६	विक्खण	वीक्षण	४. २९
”	वासाः	१. २६	विक्खमाण	वीक्षमाण	१. १८
वासुदेव	वासुदेव	१. ८	विक्खद	विक्षत	२. १६
वाहइ	अपाक्रामत्	१. १८	विक्खसु	वीक्षस्व	१. ३३
वाहण	वाहन	२. ३०	विग्गह	विग्रह	१. २
वाहरन्ति	व्याहन्	४. २१	विगाहइ	व्यगाहत	१. ५१
वि	अपि	१. ३०	विच्छिण्ण	विच्छिन्न	१. ४९
विअ	इव	१. १०	विज्जा	विद्या	१. ३८
”	द्वितीय	१. १५	विज्जाहर	विद्याधर	१. ३२
विअअसह	विजयसख	३. ३८	विजिअ	विजित्य	३. १२
विअक्क	वितर्क	२. ६६	विज्जुळ	विद्युत्	१. ५०
विअड	विकट	२. २५	विज्जोइ	विद्योतते	४. ३५
विअड्ढ	विदग्ध	१. २८	विद्ध	विन्ध्य	३. १

विड	विट	१. ६५	विमट्ठ	विमृष्ट	३. ४०
विडम्बण	विडम्बन	४. १०	विमळ	विमल	४. ५४
विडव	विटप	४. ४०	विमुच्चिद	विमुक्त	२. ३३
विडवाळी	विटपालिः	३. ५३	विमुह	विमुख	२. ३१
विडवी	विटपिन्	३. १	विरहगिग	विरहाम्नि	१. २७
विड्ढिरिळ्ळ	भयंकर	२. ४३	विळअ	विलय	२. १
विण्हाविअ	विज्ञापित	१. ५९	विळवेइ	व्यलपत्	१. १८
विण्हि	वृष्णि	१. ३३	विळोअण	विलोचन	१. ५०
विण्हु	विष्णु	१. ३३	,,	विलोकन	२. ७
विणअ	विनत	२. ६७	विवळाइ	विपलायत	२. ६०
विणास	विनाश	१. १०	विवहुउ	विवहतु	३. ५४
विणिन्दइ	विनिन्दति	४. ६५	विविण	विपिन	२. १८
विणिवत्तिअ	विनिवर्तित	१. ५६	विविह	विविध	२. ३४
विणीद	विनीत	४. ३१	विवेअ	विवेक	३. ५३
विणोद	विनोद	१. १२	विस्स	विश्व	१. ७६
वित्थरिज्ज	वीस्तीर्य	२. ६५	विस्सन्त	विश्रान्त	४. ४३
वित्थिण्ण	विस्तीर्ण	४. ४२	विस्सम्भ	विस्रम्भ	४. ७३
विदळिअ	विदलित	३. ३६	विस	विष	३. ३९
विदारइ	व्यदारयत्	२. ४५	विसङ्किअ	विशङ्कित	४. २०
विदिअ	विदित	२. ६३	विसङ्खळ	विश्रङ्खल	१. ४३
विप्प	विप्र	२. १२	विसङ्गि	विषक्त	३. ३
विप्फुरिअ	विस्फुरित	२. १७	विसज्जि	विसृष्ट	२. ५२
विपुळ	विपुल	२. ६८	विसजेहि	विसृज	२. ९
विबुह	विबुध	पृ० ८२	विसजेइ	विससर्ज	२. ३५
विभूसण	विभूषण	४. ४	विसट्ठ	विकसित	१. १६
विभूसिअ	विभूषित	१. २६	विसण्ण	विषण्ण	१. १८
विभूसिउं	विभूषयितुम्	३. १४	विसद	विशद	२. ७०
विम्हअ	विस्मय	१. ६४	विसरेहि	विसर	२. ७२
विम्हारिज्जइ	विस्मर्यमाण	१. ६४	विसळइ	व्यलसत्	३. २३
विम्हारिअ	विस्मारित	४. ४१	विसाण	विषाण	३. २९

सदकोसो

११९

विसाअ	विषाद	१. २८	वेढिअ	वेष्टित	२. ४७
विसाळ	विशाल	१. १६	वेज्ज	वैद्य	४. २४
विसिट्ठ	विसृष्ट	२. ४२	वेण्हव	वैष्णव	२. ५४
विसिह	विशिख	२. ३१	वेण्हु	विष्णु	२. ६०
विमुमारिअ	विस्मारित	३. ४६	वेर	वैर	१. ६४
विसेइ	विवेश	३. ६०	वेरग्ग	वैर	१. ६४
विस्सेस	विल्लेष	१. ५८	वेवइ	अवेपत	१. ५५
विसेस	विशेष	१. ६	वेवहु	वेपथु	४. १७
विसोसिअ	विशोषित	३. ४३	वेविर	वेपनशील	२. ६०
विहत्थिअ	विहस्तित	२. ३३	वेस	वेष	१. ३३
विहळ	विह्वल	१. २	वेहव	वैधव	२. ३५
विहळ्ळ	विकलाङ्ग	१. ४१	वो	वाम्	१. ४
विहाइ	विभाति	१. ४८		स	
”	व्यभात्	३. ४	संकर	शंकर	१. ५८
विही	विधिः	१. ४५	संक्रामिअ	सांक्रामिक	२. ६४
विहु	विमु	२. ९	संकोइद	संकोचित	४. ४६
विहुर	विधुर	२. ६२	संछुहिअ	संछुभित	४. ७६
वीअ	बीज	३. ३१	संगअ	संगत	२. ३६
वीइहोत्त	वीतिहोत्र	१. १५	संचअ	संचय	१. ५८
वीरवत्ता	वीर्यवत्ता	३. ४०	संझा	संघ्या	१. ४
वीळ	व्रीडा	१. ५६	संठिअ	संस्थित	२. ३७
वीसणाह	विश्वनाथ	३. ३८	संणिहिद	संनिहित	२. ६६
वीही	वीथी	३. १९	संतत्त	संतप्त	४. २६
वुब्ढ	वृद्धः	४. १९	संताण	संतान	१. ५
वुत्तन्त	वृत्तान्त	१. ६२	संतोस	संतोष	१. १४
वुन्द	वृन्द	२. ६७	संथुअ	संस्तुत	४. २४
वुसह	वृषभ	२. २७	संदाव	संताप	१. २४
वेअस	वेतस	४. ४०	संपआण	संप्रदान	३. ५४
वेउण्ठ	वैकुण्ठ	१. १२	संपअ	संपद	२. ५७
वेहइ	अवेष्टयत्	१. २५	संपइ	संप्रति	१. २३

संपइ	सांप्रतम्	२. ५४	सङ्ग	शङ्ख	२. ६७
संपज्जइ	समपद्यत	१. ७०	सङ्ग	सङ्ग	१. ६
संपत्त	संप्राप्त	४. १९	„	शाङ्ग	२. ३६
संपहार	संप्रहार	१. ७०	सच्च	सत्य	१. २५
संपाइअ	संपादित	१. ७२	सच्चइ	सात्यकि	३. ६३
संभन्त	संभ्रान्त	२. २०	सच्चरण	षट्चरण	४. ७५
संभम	संभ्रम	१. ६१	सच्छद	स्वच्छता	४. ५९
संभाविअ	संभाव्य	१. ३	सच्छन्द	स्वच्छन्द	१. २
संभासण	संभाषण	२. ७२	सज्ज	सद्य	१. २०
संभिअ	संभृत	२. ८	सज्ज	साध्य	३. ४४
संभु	शंभु	२. ४२	सण्ड	षण्ड	३. २
संभूद	संभूत	२. ४१	सण्ण	संज्ञा	१. १४
संभोअ	संभोग	१. ३	सण	स्वन	२. २१
संमइ	संमर्द	४. ४९	सणाअण	सनातन	२. ६३
संळव	संलाप	४. ३९	सणिहाण	संनिधान	३. २६
संवळिअ	संवलित	४. ४३	सणिअं	शनैः	१. ५७
संनुद	संवृत	२. १५	सत्तगुण	सत्वगुण	३. १८
संसुणिद	संश्रुत	२. १४	सत्ति	शक्ति	१. ६९
संहरिज्जइ	समस्मर्यत	४. १९	सत्थ	शास्त्र	१. ७१
संहइ	संहति	२. ३४	सइ	शब्द	१. ६
संहिद	संहित	२. ३५	सहावअ	शब्दापय	१. २४
सअ	स्वय	१. ३	सन्त	शान्त	२. ६१
सअण	शयन	१. १८	सन्द	सान्द्र	४. ५३
सअळ	सकल	२. ४	सन्दइ	स्यन्दते	४. ७१
सअहु	श्वयथु	३. ४७	सप्प	सर्प	२. २५
सइ	सत्ति	१. २	सपह	शपथ	३. ४८
सक्कअ	संस्कृत	१. ६	सम्बर	शम्बर	२. ३२
सङ्का	शङ्का	१. ६१	सम्मळि	शाल्मलि	३. ३
सङ्किअ	शङ्कित्वा	१. ५९	सम्मुह	षण्मुख	२. ४४
सविस्खी	साक्षि	१. ४४	समक्ख	समक्ष	३. ५६

सदकोसो

१२१

समग	समग्र	१. ३७	सव्व	सर्व	१. ३०
समण्णिअ	समन्वित	४. ३	सव्वद	सर्वत	२. ६
समत्थ	समस्त	१. १४	सव्वण्ण	सर्वेषां	४. ८२
समत्थिअ	समर्थित	३. ५८	सवत्त	सपन्न	३. ४
समन्तद	समन्तत	४. १२	सस्स	सस्य	४. ७८
समळ्ळिअ	समाश्रित	३. २८	ससहर	शशधर	४. ८२
समादिअ	समादृत	४. ३४	ससिळेहा	शशिलेखा	२. ४४
समारोविअ	समारोप्य	१. ५६	सह	सह	३. २१
समाळिद्ध	संस्पृष्ट	४. ३३	सहअ	सहज	३. ५१
समिअ	शमित	३. ३९	सहरिअ	सभार्य	३. ५९
समुक्खाअइ	समुत्वनति	२. ५५	सहस्स	सहस्र	१. ६५
समुक्खाणिअ	समुत्वाय	१. ११	सहस	सहसा	१. १८
समुक्खिवेइ	समुदक्षिपत्	२. ३६	सहाव	स्वभाव	४. २३
समुज्जळ	समुज्ज्वल	१. ५०	सहि	सखि	१. २२
समुद्द	समुद्र	१. १२	सहिअ	सहित	२. २८
समुप्फुस	संस्पृश	१. ५	सहीअण	सखीजन	२. १०
समुवाहर	समुपाहर	१. ३८	सा	सा	१. २
समुह	संमुख	२. ३८	साअअ	सायक	२. ३४
समूढरूप	समूढरूप	१. ५०	साणुबन्ध	सानुबन्ध	१. ११
सर	स्वर	१. ६०	सामग्गि	सामग्री	४. २५
”	शर	२. ३०	सामळ	श्यामळ	१. १६
सरजम्म	शरजन्मा	१. २८	सावज्ज	सावद्य	४. ३१
सरण	शरण	३. ३९	साह	सार्ध	३. ६१
सरिच्छ	सदृक्ष	३. १	साहा	शाखा	१. १७
सरिस	सदृश	१. ३७	साहु	साधु	४. ३०
सरीर	शरीर	२. ६८	सि (अस्)	अस्ति	१. १९
सरोअ	सरोज	४. ६७	सिआळ	शृगाल	१. ६८
सळ्ळ	शल्य	१. ११	सिङ्गार	शृङ्गार	१. ४८
सळ्ह	शलभ	२. ५४	सिज्झ	सिद्ध	२. ७१
सळ्ळअ	शलाक	४. ३०	सिज्जा	शिञ्जा	१. ६१

सिद्ध	सिंह	४. ६०	सुकञ्ज	सुकृत	पृ. ८०. ३
सिद्धेदि	सिद्धति	१. ५०	सुच्चइ	सूच्यते	४. २९
सिद्ध	सृष्ट	१. ४६	सुज	सूर्य	४. ३
सिद्धि	सृष्टि	२. ६१	सुण्ण	शून्य	४. ५
सिण्ण	शीर्ण	२. १८	सुण्हाअ	सुन्नात	४. ८१
सिणिद्ध	स्निग्ध	१. ४२	सुणन्त (श्रु)	शृण्वत	१. ८
सिद्धञ्जण	सिद्धाञ्जन	४. ७३	सुणसि	शृणोषि	३. ८
सिदिअण्ठ	शितिकण्ठ	२. ६३	सुणिऊण	श्रुत्वा	२. ८
सिर	शिर	२. ३७	सुणु	शृणु	२. ९
सिरिवच्छ	श्रीवत्स	३. ३७	सुत्त	सुप्त	१. ३९
सिळा	शिला	२. ५९	सुत्तहार	सूत्रधार	४. ५२
सिळाहणिज्ज	श्लाघनीय	१. २५	सुत्थिअ	सुस्थित	४. ८२
सिळाहिअ	श्लाघित	२. ३७	सुद्ध	शुद्ध	४. ८१
सिलिट्ठ	श्लिष्ट	२. २५	सुद	श्रुत	१. ८
सिलीमुह	शिलीमुख	२. ३२	सुन्देर	सौन्दर्य	१. ४७
सिव	शिव	२. ४२	सुब्भ	शुभ्र	२. २७
सिविण	स्वप्न	१. २४	सुभड	सुभट	२. ४३
सिसिर	शिशिर	४. ७८	सुभिव्ख	सुभिक्ष	४. ७८
सिहण्ड	शिखण्डिन्	२. ३०	सुरहि	सुरभि	३. १४
सिहर	शिखर	३. १	सुळ्ह	सुलभ	२. ५४
सिहि	शिखिन्	२. २८	सुव्वइ (श्रु)	श्रूयते	१. ६१
सीअर	शीकर	२. ४२	सुवअं	स्वयं	२. ३३
सीद	शीत	४. ३२	सुवण्ण	सुवर्ण	१. ४९
सीळ	शील	१. २३	सुह	सुख	१. २०
सीस	शीर्ष	१. ५	सुहम्बुरासि	सुधाम्बुराशि	१. ५०
सुअ	सुत	१. २२	सुहा	सुधा	" "
सुअम्म	सुजन्मन्	१. ३४	सुहाअर	सुधाकर	४. २
सुअन्धि	सुगन्धिन्	२. ६४	सुहिअ	सुहृद्	२. ७१
सुइहार	शुचिहार	४. ७९	सूणु	सूनु	२. ९
सुउमार	सुकुमार	१. ३९	सूद	सूत	३. ८१

सहकोसो

१२३

सूर	शूर	३. १५	सोहइ (शुभ्)	अशोभत	२. १७
सूळ	शूल	३. ४५	सोहगग	सौभाग्य	१. २९
सूळी	शूलिन्	४. ३६	सोहग	सौभग	३. ८
से	अस्याः	१. ५६	सोहा	शोभा	१. ४
”	अस्य	२. ८	सोहि	शोभिन्	४. ४२
”	अस्मै	३. ५८	सोहिअ	शोभित	३. ५७
सेअ	स्वेद	४. १६	हं	अहम्	३. ४८
सेउ	सेतु	२. १८	हअ	हय	३. २
सेण्ण	सैन्य	” ”	हणिस्सं	हनिष्यामि	३. ४७
सेणि	श्रेणि	४. ७८	हत्य	हस्त	१. १३
सेणिअ	सैनिक	२. १९	हद	हत	१. ६०
सेर	स्वैर	३. ६१	हम्मि	हर्म्य	४. १२
सेळ	शैल	३. १	हरइ (ह्)	हरति	३. ३७
सेवण	सेवन	४. २	हरिच्चन्द	हरिश्चन्द्र	१. १९
सेहर	शेखर	४. ५६	हरिस्ससि	हरिष्यसि	४. ३९
सोअ	शोक	१. ६२	हरिस	हर्ष	२. २७
सोअदूमिअ	शोकदून	२. १	हळ	हल	२. ४५
सोअर	सोदर	४. ७२	हळब्बोळा	कोलाहला	४. ४
सोउमळ्ळ	सौकुमार्य	१. ६३	हव्व	हव्य	३. १०
सोऊण (श्रु)	श्रुत्वा	४. १	हसन्ती	हसन्ती	१. ३६
सोक्ख	सौख्य	१. ७५	हसिऊण (हस्)	हसित्वा	२. ८
सोण्डीर	शौर्य	२. ५६	हिअअ	हृदय	२. १४
सोण्हा	स्तुषा	२. ११	हिअअन्मम	हृदयभ्रम	१. ४७
सोणिअ	शोणित	२. ३६	हिज्जइ (हा)	हीयते	४. ६३
सोणिअक्ख	शोणिताक्ष	१. ४१	हिडिअ	भ्रंशित	१. २०
सोरह	सौरभ	१. ३८	हिरि	हीः	३. ६१
सोरि	शौरि	२. १४	हीरमाण	हियमाण	४. ७६
सोसइ (शुष्)	अशोषयत्	२. ४२	हु	खलु	२. २१
सोह	सौध	३. २२	हुअ	हुत	१. १५
सोइ	शोभ	३. ५५	हुत्त	अभिमुख	३. ५९

हुवेज्ज (भू)	भवेत्
हो	भोः
होइ ”	भवति
होज्ज ”	भवेत्
”	अभूत्

२. ५५	होन्ति (भू)	भवन्ति	२. ५
२. ५४	होडु ”	भवतु	३. ५५
४. ३१	होस्सइ ”	भविष्यति	१. ७
३. ५७	होसि ”	भवसि	२. ६५
४. ५८	होहिइ ”	भविष्यति	१. २८

APPENDIX

[Printed text compared with palm-leaf manuscript]

2. *b.* संववुद्धे ; *c.* गुंफं ; *d.* भासइ.
5. *c.* First written पाअंजअ. Then ज deleted with a stroke above and वु written below.
6. *a.* अत्योवबोहस्मि ; *c.* First written सकखआ. Then ख deleted with a stroke above ;
7. *d.* अहन्ति.
8. *a.* उसाणिरुद्धं ति ; *b.* णाह्वं.
9. *a.* जळहिण्णदूहूदे. Then the first हू scored off ; *d.* चंदव्व.
11. *b.* किंचणसाआणुबंधं. Then आ after सा scored off.
12. In वेउंठ something started after वे, perhaps ण and scored off. विओण for विओअ ; *d.* णिम्माविआअं. Then आ before अं deleted with a stroke above.
13. *b.* ळट्ठीव्व *c.* मियच्छि.
14. *a.* मणओ.
15. *a.* After ळोअणवीइ, some letter started and scored off ;
b. हअस्स.
16. *a.* कंदोइ.
17. *c.* खख *d.* तमारुगइइ. Then the first इ deleted with a stroke above.
18. *c.* चिरवरुण्णा. लुठंती ; *d.* मिस. In विळ्वेइ some letter started after वे and scored off.
19. *a.* कहिं वि हा ; *d.* उरं ख णट्ठं.
20. *c.* दव्वेरु.

21. *a.* First written माळजं. Then Anusvāra scored off; *c.* In भासिअ some letter started after भासि and scored off; *d.* कहिं.

22. *a.* स्पंतिं; *d.* In पुच्छइ there is a circle between पु and छ to note the doubling of छ and there is also च्छ.

24. *b.* रुविअं; *c.* सिविणं. किमेअं.

25. *d.* In तमाळ the letter ळ is deleted with a stroke above and new ळ written below the line between मा and the deleted ळ.

26. *c.* कोअणे.

27. *c.* कठोरो.

28. *a.* अहे.

29. *c.* पटे; *d.* दक्खेज.

31. Lines *b.* and *c.* missing. Evidently the एसो of *d.* mistaken for एसो of *b.* and continued.

32. *a.* रक्खे; *d.* Looks more like दीसतु. तु and इ are rather similar in Grantha script. Here it is definitely not इ.

35. *b.* In तण्ह there is a circle after त, which usually notes the doubling of the following consonant; here it has no scope.

37. After गोमाळिआ the letter ण written and deleted with a stroke above; *b.* In मेळउ first इ written after मे and scored. Then ळ and what follows is इ and not उ.

38. *a.* देवक्कणे; *b.* वोतं समवाहरिस्सं; *c.* सोरहेणं; *d.* गौइप्पओएण.

39. *b.* In कुम्मण्ड there is both anusvāra and also ण्ड following. *d.* पणिदाळइ.

40. *a.* राणेळसा; *b.* कामस. कमळअदच्छी; *c.* महुस्तअणादो; *d.* अणं ति.

41. *a.* मत्तप्पहावेण; *b.* विहळंगअतं; *c.* In अळक्खिआ, the letter ळ deleted with a stroke above and a new ळ written below the line between अ and the deleted ळ.

42. *b.* वणद्धं. In Grantha script व and ख are rather similar. Here it is definitely not ख.

43. *a.* एअमि; *b.* In वड्डन्तु, after व and the circle to note the doubling of the following consonant, a letter started and completely scored off, then follows टंतु. It is वड्डंतु in ms. and not वड्डंतु; *c.* तिळि-

कीचिआई. After ति a letter written and scored off. In many cases it is very difficult whether, as in कीचि, what is written is the long ई or short इ with anusvāra

44. *a.* गिम्मन्निआ ; there are two circles after णि to note the doubling of the following म. The first is scored off ; *c.* महुसवे सो.

45. *b.* जंपइ. For doubling, the circle is put after and for anusvāra it is put above the letter : *c.* बद्धापण. What follows द्द is not a circle indicating doubling, but the mark for आ ; *d.* विवाहस्यवतंतो. Then स्यव deleted with strokes above.

46. *c.* अच्छेमच्छेरमहो. In किमेअं, first क written after मे ; then it is scored off and अं written afterwards ; *d.* In सिट्ठं a letter written after सि and the circle to mark doubling and scored and ठं follows. There is no circle to mark the doubling of ति after सिट्ठं.

47. *c.* After णिवासभूसी the words जं दाणि written again and deleted by enclosing within brackets and then the last line begins.

49. *c.* घेअ ; *d.* हंभो. In अपरद्धएणं there is an anusvāra above र.

50. *c.* राइस्स ; *d.* After सुहाहि there is an ए mark which is scored off. सिच्चेइ.

51. *a.* In प्फुहुप्पण after a circle following प्प there are two ण letters and the second is scored off ; *d.* तुन.

54. *d.* समागण्हइ.

55. After कोरण a letter started and completely scored off ; then हिं follows.

56. *b.* Missing in ms. Evidently आए at the end of the first mistaken for आए at the end of the second line and writing continued ; *c.* विणिवहिअं.

57. *a.* After घटिअ there is a circle to mark doubling ; then there is थ with त written above it ; *c.* the final ट्ठ in जहिट्ठमोत्ठ missing.

58. *a.* पेम्मोळ *b.* परंमुहेसुं ; *c.* कळाछळ्ळेपु. णिगूढे ; *d.* तेसुं ; then one र written and scored and another र written after this. वरेसुं.

59. *b.* कण्णघरं *c.* राटुण्ण.

60. *c.* संसंखेणं *d.* In पुरिसो one ए mark written after पु and scored off; then रि follows.

61. *c.* In मणिआणुविद्धो, the last syllable written as द्वा and the ए mark to make it द्वा written between the circle to mark the doubling of घ and the घ; *d.* In कण्णाघरे a letter written after the circle following क and scored off. Then णा follows. भेत.

62. *a.* कण्णागगं.

63. जहिह्हं. There is a circle after हि to mark the doubling of the following ह; *b.* In पेच्छेइ (written वेच्छेइ) the ए mark inserted later between the circle to mark doubling and छ below the line; *c.* कमणिज्जसोहं (In *c.* the sanskrit too is शोभं and not रूपं); *d.* In रूपामळ (written रूपामळ), ळ looks more like उ. से उमाळं. Here after म some letter, which looks like तु, written and deleted with a stroke above; then ळं follows.

64. *a.* विम्हअ. After रिज्ज some letter started and scored off; *b.* उद्धम्मवेरो; *d.* कोवो. भणादि.

65. *a.* कण्णारिड; *c.* Before सहस्स some letter started and scored off.

66. *c.* After कम्म a letter started and scored off; then कारी follows; *d.* गुतं.

67. *a.* जीविदुं ते; *b.* जज्झोहि.

68. *a.* पनुण्णिणा; *b.* विअत्थणेणं; *c.* In पोत्तं there is पो; then a circle to mark the doubling of the following consonant and रि follows instead of तं.

69. *d.* एसा.

71. *a.* जाइं. Then anusvāra above इ scored off; *c.* गआअ एक्काअ.

72. *d.* खेत्तण.

73. *b.* बाणासुरो. गिवत्तमोणे. Then the ए mark in मो deleted with a stroke above. The manuscript has त instead of ट; *c.* written हा णासह. Then स deleted with a stroke above; *d.* कण्ण सकंदइ.

74. *a.* After हदा something written and scored off; looks like ऐ. Then ए follows; *b.* इ is missing in संपइ. Then there is a small circle, perhaps meant as इ; *d.* कण्णं.

75. *b.* In सच्चं the letter चं is missing as the leaf is damaged. Only a part of the next letter जु seen. After this a letter written and scored off and उच्छामि follows; *c.* किण्णम. तुहिए. दे for मे. *d.* दुक्खस्स. Then the first part of प seen. There is a break in the leaf. The रामि is seen, so it must have been धरामि and not धरेमि.

76. *c.* चिस्सणाहो.

77. *b.* वसर (it is व and not प in MS.); then स written and scored off. Then विसट्ट follows. विलोअणुप्पणो *d.* अगणअ.

II

1. *a.* अहवेच्चस्स. Evidently the scribe confused the two च after पे and व and missed two letters; *c.* दुवालोरखई. Then लो deleted with a stroke above; it is ख and not व; *d.* सई for वई.

2. After फ a letter written and completely scored off; then ळिहा follows. In पण्ड what is written is व followed by a circle and not with a circle above; thus it is वड्डु and not पंड. (It is व and not प). After this a letter is eaten up by white ants. The circle to mark the doubling of ग is intact; only व is missing; *c.* Something written and completely scored off before उदिआरण. First written मेह. Then आ mark inserted below the line between म and ह. *d.* परिळिद्धं partly worm-eaten.

3. *a.* After पव something written and completely scored off; then णु follows; *c.* In पूजिअमासण the letters मा and ण completely broken off.

4. *b.* जमंर for जम्मन्तर; *d.* There is a circle above कि and not after to mark doubling of व. So it is किंविस. After मु and the circle to mark doubling of प (it is प and not फ) a letter written and scored off.

5. *a.* सा in विसाअ worm-eaten.

6. *a.* विणङ्णिज्झइ. Then ण after वि deleted with a stroke above.
d. It looks more like रिं than री. There is no circle to mark doubling
 म in मि. वहिमि.

7. *a.* भरे. ङ looks more like इ. There are many places where
 इ and ङ are confused. Both are nearly alike in Grantha script;
b. भ in भनं is more like द. There are many places where the two
 letters are confused on account of the similarity of the two in
 Grantha script; *c.* मिहिरस्स. After र there is a circle to mark doubling
 of the next consonant; मि is omitted and then स written.

8. *b.* In वअणं something written and scored off between व and
 अ; *c.* णिहअ; *d.* जप्पइ is written जंवइ, with a circle above ज and not
 after. It is व and not प. Between व and इ something written and
 scored off.

9. *c.* सुण. चिट्ठ; then two letters written and scored off. Then
 follows उ and not इ.

10. *b.* दक्खिभो.

11. *c.* Not clear if it is उअ or इअ; looks more like उ than इ.

12. The whole of *b* missing. ओ at the end of *a* mistaken for
 ओ at the end of *b* and the matter between missed.

13. *b.* वई looks more like वळं; *d.* After गेक्कारमि what follows is
 the end of the Sanskrit छाया—ममुपेक्षसे. Thus the last five syllables
 and the whole of the Sanskrit except the last five syllables missing.
 Evidently the scribe confused मि in the text and मि in the Sanskrit
 and missed the middle portion.

16. *b.* पट्ठच्छळिदेहि; *c.* हरिदङ्गणघण.

17. *a.* विप्परिअणिगि; *b.* between च and ङ a letter written and
 scored off. कळडप्प. Thus झ deleted with a stroke above; *c.* पडहस्सणि;
d. पापुसोपमा.

18. *c.* शिण्ण; *d.* खोक्कळ for बाहइ.

19. *c.* ओ in ओदरन्ति looks more like म; *d.* First written सेणिणा.
 Then ण deleted with a stroke above and आ written below it.

20. *a.* धनुह. र.

21. In पढं something written and scored off after ढ and then सं follows. त for तं; *b.* In सेणुत्थ the letter अ written and scored off; and णु follows; *c.* पडिहंइ; *d.* पच्छा is written as प; then a circle to mark the doubling of the following consonant; then छ with श below.

22. *b.* In परिवारिदो (written परिवारिदो) there is ह written and deleted with a stroke above, between रि and दो; *d.* ल्बोअणन्दिणन्दओ.

23. *a.* उसि; *d.* वझइ. जडभरं.

24. *d.* कतमुम्मोइअ.

25. ससुळट्ठ. Here ठ is not complete; only a semi-circle. In णिट्ठुर some letter written and scored off between ट्ठु and र; *b.* प्फड.

26. *b.* After संभम in *a*, there is the circle to mark the doubling of the following and then some letter, perhaps स, written and scored off. Then खु follows; *d.* मुमआणं.

27. *c.* फणळिभहाअळ. Then ण and भ deleted with strokes above.

28. *a.* करगहिअ; *c.* सनिआ; *d.* रणसज्जा; then पअति; then some blank space for one letter; then गपिआ.

29. *b.* तुरउत्तङ्ग; *c.* बळमाहव; then a letter written and scored; then गाह; again a letter written and scored and then भीसणं.

30. *d.* परिहोदूणणं कुणन्ति दे.

31. *b.* त followed by the circle to mark doubling and खणु; then another circle to mark doubling; then कड and a circle to mark doubling written and enclosed in brackets (the two letters are not legible; look like कड); then घुआ (not घिआ).

32. *b.* पुळिङ्ग; *d.* गुहमारिज्झइ. Looks more like रुप्पिणि सुओ.

33. धनु.

34. *b.* बाणासुवाण; then र inserted below the line between सु and बा.

35. *b.* वेहरी; *c.* संसिदे; *d.* अभिगरइण. The ऊ mark in Grantha is very similar to इ. But there is no anusvāra above ग and the next letter is distinctly र and not त. The छाया of this verse ends with the first half of the last line on a page and the rest of the line left blank; perhaps the leaf is bad for writing.

36. *b.* सिक्कंमुहे (there is a circle to mark doubling after कं);
c. संधिदे; *d.* महुवैरी.

37. सट्ठिअ. There is a circle to mark doubling after स and not anusvāra above; after ठि there is a letter, perhaps ण, written and scored off and then अ.

38. हरिसड्ढ. Here after the circle that follows स to mark doubling, a letter is written and scored off and then ढ; *c.* समहोपडिआ.

39. *b.* पिसपुक्कार (it is not विस); *c.* बहुणे; *d.* वंमिआ for चन्विआ.

40. *a.* कसअळिळआ; *b.* It is not णि in णिन्तुज्जलिआ; it looks like यि; *c.* पर; then leaf slightly broken; ए mark of मे in tact; मे half broken, but can be made out; next two letters completely gone; but from the small bit below, the second letter looks like ह, which alone and not र has a downward stroke at the end. After writing the whole pāda there is परमेसहमोळिण्णआ repeated.

42. *a.* नरिपेरिअ; *b.* प्पळअम्मे; *c.* सोसउ; *d.* पुडसुसुक्खणी.

44. *a.* घणमोह *d.* णिवहे.

45. *c.* चित्तमद्वअं; *d.* जहि.

46. *c.* अहिधावळ.

47. *a.* लअकणण; *b.* वेडिहि. In the छाया read मौर्वी and वेष्टितान्.

48. *a.* लण्णु; *b.* In तइ a letter written and scored between त and इ; *c.* गण्हइ; *d.* सत्तिअआसि.

49. *a.* स उ जाउ; *d.* महुवैरी. लह.

50. *b.* गळिअस्सोड्ड.

52. *b.* विअडुत्ताळं.

53. *b.* In परिसुच्छावइ, there is the circle after सु to mark doubling and yet the double छा is written (this is how छ is written.)

55. *b.* दवेइ for हुवेज्ज; *c.* चळणमि; *d.* समुक्खाणइ.

56. In सोण्डीर (written सोडीर) the आ mark of सो inserted later below the line between से and डी.

57. *b.* सुण. The whole of *b* is repeated; in the repetition पि in पिअं is omitted.

58. *a.* Only त for कहुँ.

60. *c.* कसिरो.
61. The whole of *b* omitted. Evidently the scribe confused दृष्टिणा in *a* and *b*.
63. *a.* मअ for मए; *b.* अज for जअ.
64. *b.* दअवं.
65. *c.* चेअणक्कणं; *d.* तेळळप. ते is followed by the circle to mark doubling and there is no anusvāra above ळ, व written as प.
66. *a.* सण्णिहिदंमि. The circle comes after स to mark the doubling and not above to mark anusvāra. *b.* In विविहं, ख started after the first वि; then scord off and second वि written. णच्चइव्व. इ is followed by a circle; *c.* अवित्त्य for विअक्क.
67. *c.* लच्छि; *d.* भावो.
68. *c.* इर. कच्चि; *d.* कडार.
70. उअस्सुओमन्तमरुवुज्जेण. There is a circle to mark doubling after म and before रि; *b.* पसणम. समसि. जणप्पणो; *c.* णंपहा for रदप्पहा. विसम.
71. *a.* अम्हो written more like आंसो than अंहो. जरादो अणुं; then अ deleted with a stroke above; *d.* In गच्छेहि there is both a circle to mark doubling after ग and छो.
72. *b.* भरन्ताणं for म्हरन्ताणं.
73. *b.* Before समर some letter started and scored off. रेह for रेहए.

III

1. *a.* ळए for भुए; *b.* धणु वहन्ते; *c.* कु omitted in कुदुओ; *d.* कःपो. After क it is not a circle to mark doubling but a visarga.

2. *a.* कुसिडिळ then सि deleted with a stroke above. In Malayalam ड and स rather similar; slightly so is it in grantha: *c.* तुअवि; *d.* In गहीर, the letter ह looks more like भ or rather ग. There is some similarity among these letters; and it has only short इ and not long ई.

3. *c.* विळपग.
4. *a.* गतस्सोहे. The circle to mark doubling is after त and no after ग.
5. *a.* अहिअमवह, *b.* In चामरावहुओ, the letter हू is repeated and the first of the two deleted with a stroke above. *c.* कासगुच्छो.
6. *b.* गिरक्खमाणं; *d.* महुहरहमिक्खइ.
7. *c.* गरआ छि. Written कैसो and ए of के struck off.
8. त्रिदश for तिअस. तराटिआ. After र it is not a circle to mark doubling, but आ mark; *c.* घण; *d.* णि omitted in सुणसि. ण भुआणं omitted.
9. *b.* महम्मि अंगवाए; *d.* दुळफ.
10. *b.* पळमहण. णिल्लिसज्जोहा; *c.* हप्पदअं, then आ mark inserted after द (it is not भ) below the line.
12. After दिट्ठिआमे a letter written and scored off and भुअ follows; *b.* In पविट्ठं the circle after वि to mark doubling first written as something else and then corrected into a circle.
13. *a.* पडिदणइ; *b.* जुज्जळ; *c.* जळतुवि. भंगो written as भंग; there is a circle above भ for anusvāra and another after to mark doubling; there is no ओ mark; *d.* कानिसि.
14. *b.* हगन्तुं.
15. *a.* जंविण; the circle is above ज to mark anusvāra and not after to mark doubling; *d.* तिहुव repeated and enclosed in brackets before the pāda begins.
16. *b.* रह there is an anusvāra above र, then a little blank space and ह follows; *c.* रहचळणु repeated and enclosed in brackets before the pāda begins.
17. *a.* णच्चळभमे; there a letter written and scored and इ follows; *b.* the whole pāda is omitted. Evidently the इ at the end of the two pādas confused.
18. *b.* परिबिहिअ; *c.* दुन्दहिप्पणाअं.
19. *a.* कण्हिहिं; *b.* Final द omitted in वदावद; *c.* मोळि.
21. *b.* बहुच्छेओ.

22. *b.* किण्किअप्पओट्ठ. After the circle following ओ to mark doubling there is a line as a downward stroke, then another similar circle and ठ and another similar line. In a छाया read शुरासनज्या.

23. *a.* णिवडिअणि ; *b.* तोहिदोहिं ; *d.* the last letter is not quite clear, perhaps it is डी.

24. *a.* अहमुसह. भत्तमेणें ; *b.* In संडं after सं a letter written and scored off and डं follows ; *c.* After उप a letter written and scored off ; then गहुअ follows.

25. *a.* पसिअदीणळेए ; *b.* After कारुणिओ there is मणिओ extra ; then मणीह (not हि) follows.

26. *b.* A letter written and scored after कहाप and then ह follows.

27. *c.* मणाण. In the छाया read मुनि in *b.*

28. *a.* तुहणे for तुहण्ण. उ is written as an ए mark with a stroke below and the scribe has omitted this stroke. After की a letter written and scored and लिआई follows ; *b.* सज्ज for सत्त ; *d.* र omitted in सुर.

29. *b.* तुवरम ; *d.* कक्खरं.

30. *a.* पट्ठं ; *b.* A letter written and scored off after कमठअ and before णुं. कमउच्छ ; *c.* Initial ग omitted in गहिरिम.

31. *a, b.* read दादंङ्कुर ; *d.* विम्हय written with a circle to mark doubling after वि and then म्ह. संभुरामो.

32. *a.* The first letter in खुडिअ looks more like छु than खु ; *b.* Before छुरण and after the preceding circle to mark doubling, a letter is written and scored off ; *d.* कहतुंस in the MS.

33. *a.* व in वपुणा omitted, and only ण for णा. डुळकिदाआ ; *b.* अंस for अस्स ; the circle is above and not after अ ; *c.* तिथि for तिहि ; *d.* लमए for तुमए ; रसाअ for रसाएँ.

34. *b.* जणुभुअ ; *c.* वंसा.

35. *b.* षंस for फंस.

36. *b.* अवमिहावळ for णवमेहावळि ; *d.* विंद for पीअ.

37. *d.* कं for किं.

39. *d.* between पिसजे (it is पि for वि) and हि a little over one inch left blank ; perhaps the leaf is bad.

40. *a.* पसं. The circle is above स and not after ; *d.* अदितुहुई.

41. *b.* Read प्सज्जा. This is the MS. reading. In the छाया read विचित्रम् in *d.*

42. *b.* वळ्ळअ ; *c.* रहसहट्ठिअस्स ; *d.* In ठई there is one circle extra. ई is written with र having a small circle on each side. Here there are two before and one after.

43. *d.* किण्ण for किं. णिगणं.

44. *a.* जंविण for जप्पिण. The circle is above ज and not after ; there is वि and not पि ; *c.* तण.

46. *a.* अथह ; *c.* उवदवविसुमारिअंदि ; *d.* असुदु (र is omitted) ; then a letter written and scored and वार follows.

47. *a.* इह खु ण वळिदणं हणंस्सं. There is a circle above णं and also after to mark doubling of स ; *d.* इपरि for उवरि.

48. *a.* one पह omitted in सपहपहळ्ळअ. त्वत्थिओ for पत्थिओ ; *b.* a letter written and scored between ण and हु ; *c.* दोनि for दोहिँ ; *d.* तज्झ.

49. *b.* प omitted in परिवेविर.

50. *c.* After तुह च a letter written and scored before ळण ; *d.* There is a circle after ज्झं as if प in the beginning is to be doubled.

51. *b.* सअ for वअ ; *d.* माणसेणं.

52. *b.* Before तुह a letter written and scored. सिद्धि ; *c.* सुणारि.

53. *b.* मोहे ; *d.* After मिदाणि (there is no anunāsika) the letter स written and scored and खु follows.

54. *a.* For उसेत्ति what is written is ळसरि . There is a circle after स and रि follows, which is to be doubled ; *c.* संपाणं for संपआणं ; *d.* किळ्ळत्थिआ. In the छाया read स्त्रीजनस्य in *d.*

55. *b.* सिंळं ; *d.* रदि for रइ. In सोहो the आ mark in हो looks more like र so that the word appears as सोहेर.

56. *b.* कुमारिँ ; *d.* द्धहरिस for प्पहरिस. पुळ्ळ for फुळ्ळ.

57. *a.* ओहो; *b.* अरअळ. गण्हिअ; *c.* उसाहि.
 58. *d.* In से सो the ए mark of से written under the line between the preceding च and स.
 59. *a.* In पडिच्छ after the circle following डि a letter written and scored and छ follows; *d.* सुबन्धु.
 60. *a.* The आ mark of णो in पअक्खिणो written under the line between णे and ण of णमन्तो.
 61. *a.* दिट्ठि; *b.* सीस for सीस; *c.* मारोवअंको; *d.* सहं.
 62. *a.* कामिणी; *b.* Only हिरकुसो for रिबुदोहणिरड्कुसो; *d.* रेहतु.
 63. *a.* After क a letter written and scored; then अवम्म follows;
b. विण्हि. णवहहि; *d.* अमरावळं.

IV

1. *a.* अन सोदूण तं पारा; *b.* In णाराअण the letter रा looks more like ण.
 2. *a.* दूअण for त्थाण; *b.* सेवऊसुणा.
 3. *a.* उसाए स उस. Then स after उसाए deleted with a stroke above; *b.* पिव for विअ; *c.* In अणिरुद्धं there is no द्दं. After अणिरुद्धं there is only घ. There is no circle before it to mark its doubling; there is the anusvāra above.
 4. *a.* ताणं च; *c.* कळकंचि.
 5. *a.* अमुंचिअ; *a, b.* झणक्कारमेक्क; *d.* सिब्बं for सिग्घं. In the छया *d.* has प्रतिष्ठिता. The verse is not numbered.
 6. *d.* ति for त्ति.
 7. *b.* णग्गेण for णट्ठेण; *c.* पीडाळत्तअ.
 8. *a.* पसाहिअए घेप्पेन्ति; *c.* तिंए; *d.* खळइ.
 10. *d.* सवत्तिणं.
 11. *a.* पआणपडिळं; *b.* गण्हन्ती; *c.* रुणंति.
 12. *a.* गवग्घ; *b.* कडग्घा. णिग्गआ; *d.* भसळ्ळा विअ.

14. *b.* मुह्यदेसु ; *c.* After लच्छि the letter ख written and scored and बज्झन्ति follows.

15. *d.* ह्यास ; letter ए is omitted.

16. *b.* चुविणा ; *d.* In णिण्डुआ after णि some letter written and scored and ण्डु follows. विंदुणो.

18. *a.* घोळ for घोळि ; *b.* काणअण for काअण ; *d.* दक्खिणाणिइं.

19. *d.* संभरिज्झइ.

20. *a.* णिज्झाअंतिहि.

22. *b.* The second इत्थिया written as लत्थिया.

23. *a.* वअस्व ; *b.* विरुद्धाण ; *c.* अट्ठकाणं.

24. *c.* कुसळे.

25. *b.* अच्छळळम्मि. In वळ्ळे there is a circle after व to mark doubling ; but what follows is इ and not ल.

26. *b.* णणोहं.

27. *a.* After मोर a letter written and scored and पक्ख follows ; *c.* तासच्छद.

28. *c.* अदिण्णो.

29. *c.* कडक्खखंडुपथेहिं. In खंडु there is anusvāra above and a circle after ख.

30. *c.* After सळाअ the letter हि written and deleted with a stroke above and ए follows ; *d.* कणअम्मिव.

31. *d.* दुब्भएणेडिअंगणा.

32. *b.* चंद ; then ल written and scored and ण follows ; *d.* पअच्छइ.

33. *a.* पज्जुणिणा ; *b.* समाडिआ ; *c.* सुंगारेणव ; *d.* कंवण.

34. *c.* विज्जुकेचिअ.

35. *a.* सोण्हसुळ्ळेअ ; *c.* After उ a letter written and scored and इहो follows ; *d.* After कपहो and the circle to mark the doubling one letter (looks like च) written and scored and चेअ follows.

36. *a.* णिखट्ठिओ. First written किंवि. Then वि scored and चि follows ; *c.* पिढमस्सेसो ; *d.* होउ.

37. *a.* चंबउ. तंसोदंठं ; *c.* भिंगो व.

38. *a.* Read सँळ्ळवँ. The MS. does not note anunāsika;
c. between इ and ङं a letter (looks like उ) written and scored. पिव
 for विव; *d.* मअद.

39. णीवीहुंतं च से This verse is not numbered nor the previous.

40. *d.* दक्खिअ. This is numbered 41 and the wrong number
 continues.

41. *a.* अवहो for उहवो; *c.* राअमंगेण. The circle is above म and
 not after म.

42. *c.* Before ळएहि a letter (perhaps ह) written and scored off;
d. After विस्सं a letter written and scored off; then ता follows.

43. जहराणो After ह and the circle to mark doubling the letter
 is रा and not ठा; *c.* After रामदा the letter ह written and deleted with
 a stroke above and मो follows. दामोहरेहिं. ते for दे; *d.* पेच्छिआ.

44. महारब्भे. There is a anusvāra above र and a circle after it also.

45. *a.* Read ळाहादो.

46. *a.* अपंगदेणिमारुद्धा. The आ mark inserted below the line after
 दे to make it दो. There is no circle to mark doubling of णि.

47. *c.* इज्जन्ती; *d.* First written अकेह. Then क inserted below
 the line between के and ह.

48. *a.* Before पुळ some letter written and completely scored off.

49. *b.* घणंघणी. The circle is above ण and not after; *c.* बळामोसि.
 परिस्सत्था.

51. *d.* सुतधारो.

52. *c.* कामि; *d.* सेळ्भासइ. The circle is after र and not above.
 This verse is not numbered.

53. *c.* First written विमेळेण; then ए mark of मे scored off. This
 verse too is not numbered.

54. *b.* इच्छिओ; *c.* कहिं च. This is marked as 55 and the mistake
 continues.

55. *a.* Before अत्ति some letter written and scored off; *b.* तिणेत;
c. First written णिवासा. Then ए mark inserted between वा and सा

and the letter becomes सो; *d.* वसही. Here one letter (perhaps ह) written and scored between व and स.

56. *a.* After फ a letter written and scored off and झ follows. It is written फळाणळ; *c.* इमंसि. The circle is above म and not after.

60. *a.* जउ; *c.* पेरत्ता. The circle is after र and not above. This is not numbered.

61. *a.* Before जह there is written अअओ and the letters are deleted with strokes above; *c.* इमादे. This is numbered 61.

62. *a.* आण भेदेण.

63. *c.* सव्वाळं; *d.* पिणएइ.

64. *a.* सप्पेहि.

65. *b.* पडुमोणं.

66. *b.* वेरं ति; *c.* कुमुअंक्खेम.

67. *a.* पहवो जं व; *b.* आअरे.

68. The second half completely omitted. Evidently the similarity between गाहिओ at the end of the first half and गाडिओ at the end of the second half confused the scribe.

69. *a.* महन्तस्सय; *b.* विडंबण.

70. Only the first half written. Space left blank about a line and half for the second half.

71. This verse and its Chāyā appears partially after 72.

72. *b.* णावधा. After this there is वापिजं संद which is a part of the second half of 71. Then space left blank. संद begins a line; the whole of this line and space for another line is so left blank and the leaf ends. In the next leaf, there is the Chāyā of 71 and 73 begins. The second half of 72 and its whole Chāyā missing.

73. *a.* इच्छीकोत्थुइ; *b.* रजा for जो in the beginning. रोहिणी; *d.* संदंणि. This is marked 74 and the mistake continues.

74. *a.* दक्खिअ; *b.* वेराग. विमाणिणि णं; *d.* There is a circle before चि in the beginning as if च is to be doubled; there is also anusvāra above म in the end of *c.*

75. *c.* is left off. Evidently मारुअंति in *b* and मुअंति in *c* confused; *d.* Written पसंणं.

76. *a.* After व and the circle to mark doubling, म written near the string hole and scored; then म written after the hole; *d.* Before जदीअ a letter (with an ई mark above, perhaps दी) written and scored off.

77. The entire second half omitted. Evidently आओ at the end of the two halves confused.

78. *a.* जणिअमणअण. Then ण between म and अ scored; *c. d.* From विइरन्तो up to पणइ omitted. Evidently इ in the two places confused; *d.* विंकिंबाहरणं.

79. *a.* सु; then a circle and then इ; *b.* After जो a letter written and scored and ण्हा follows; *d.* After वत्तं two letters written and scored and बुअं follows.

80. *a.* कोळ्ळापळिह; *b.* धवळमादवत्तं; *c.* दिसवट्ट; *d.* हिस for एस.

81. *a.* णिअंणो for णिअंतणा; *b.* संभाभंग.

82. *d.* दिसउ.

After the Chāyā of 82 there is इअ उसाणिरुद्धे चउत्थो सग्गो. इति उषानरुद्धे चतुर्थः सर्गः (It is only न and not नि). उषानिरुद्धः समाप्तः । The page ends. On the next page begins सरि गुरुपादाणं णमो । सुहं होदु. The first two of the concluding verses follow and there is written सिरिणाराअणभट्टपाअगुरुवाआणं णमो होदु. The last two verses then follow. In the 3rd verse, in *c.* till संसीळ it is right. Then there is found only बिए-जसे; the next is not at all clear, looks like स्य. Then मकाळणे सुकअ-ळद्धसंसीळणे repeated. Perhaps what appears as य in the indistinct स्य is the bracket to delete that extra portion. But there is no bracket in the beginning of this extra. At the end of the 4th verse there is हरिः ओ. There is no Chāyā for these four verses.

शोधनम्

पृ०	५. १८	बाळ
”	१४.	णिम्माण ५२
”	२७. २८	महेसर
”	४४.	तिओ
”	४५.	”
”	४७.	”
”	५४. ५४	स्त्रीजनस्य
”	६१.	१३
”	६६. ७२	Correct numbers 33-58 into 34-59
”	७४. ६७	काळण
”	७७. ७५	किर
”	९२ line १९	उळ्ळिअ

27750

23-2-84